

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Etlar, Carit.; Carit Etlar

Titel | Title:

Hjærtets Kampe.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Aarhus : Jydsk Forlags-Forretning, 1893

Fysiske størrelse | Physical extent:

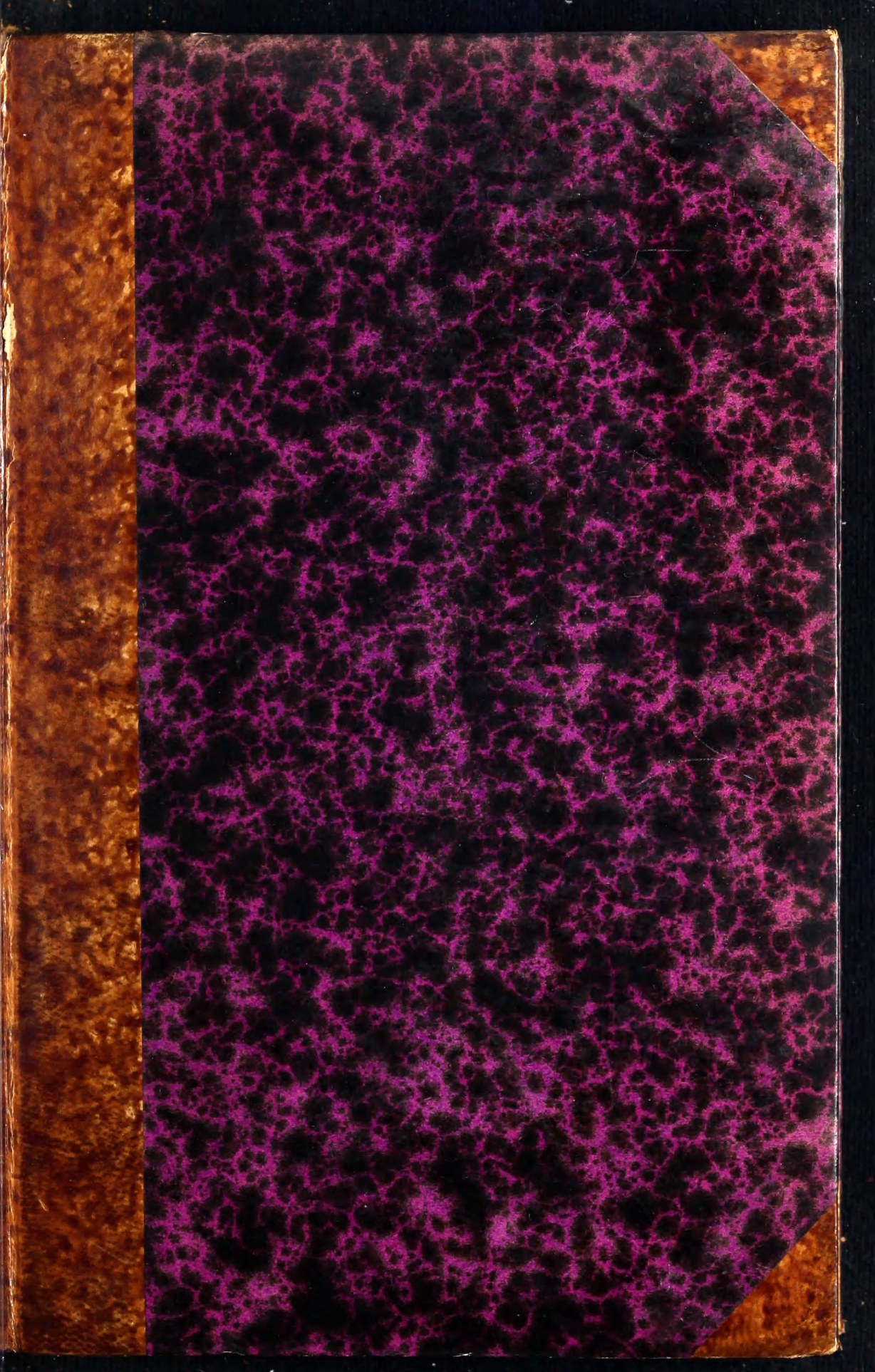
192 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

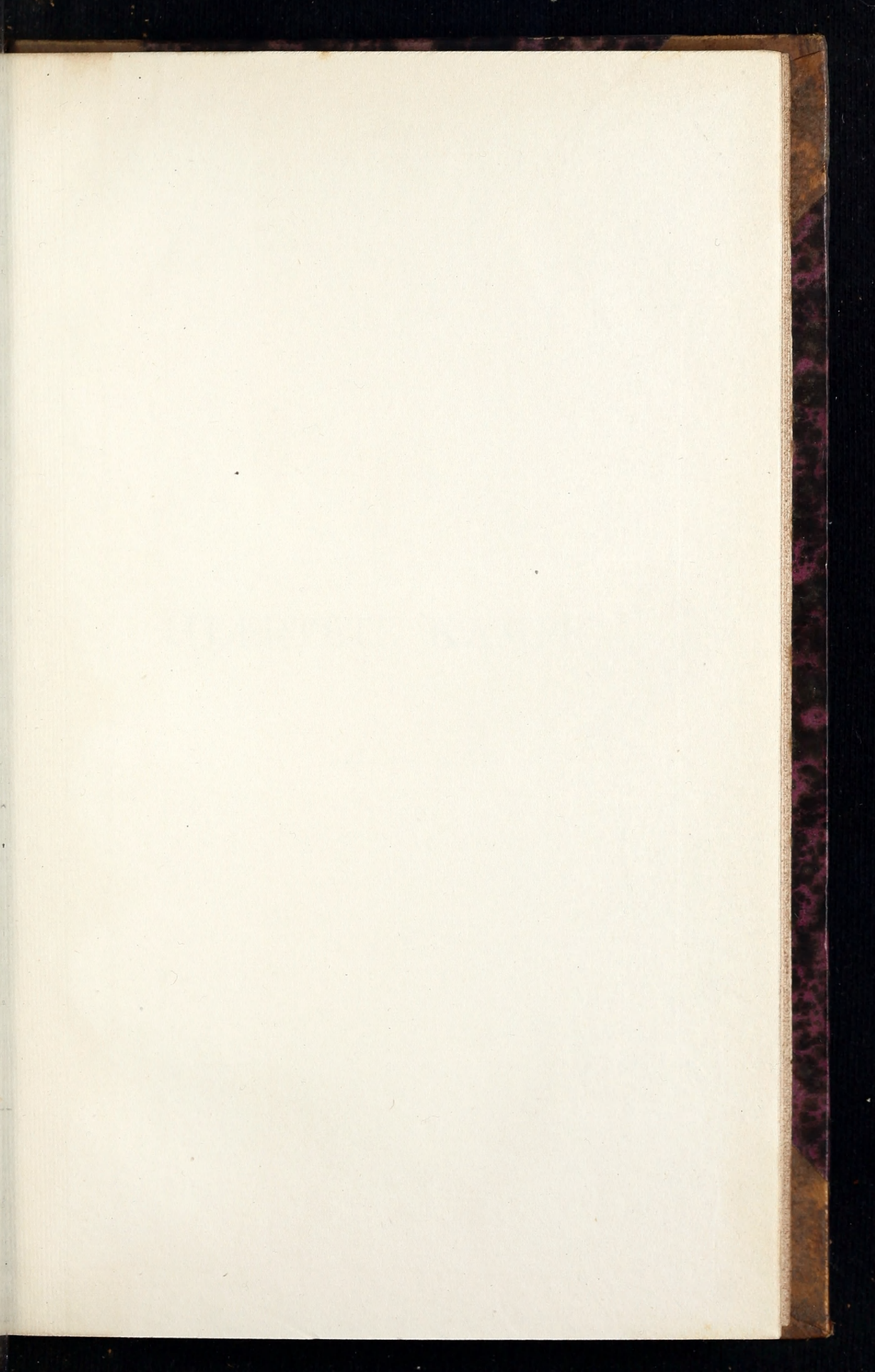
57. - 101.

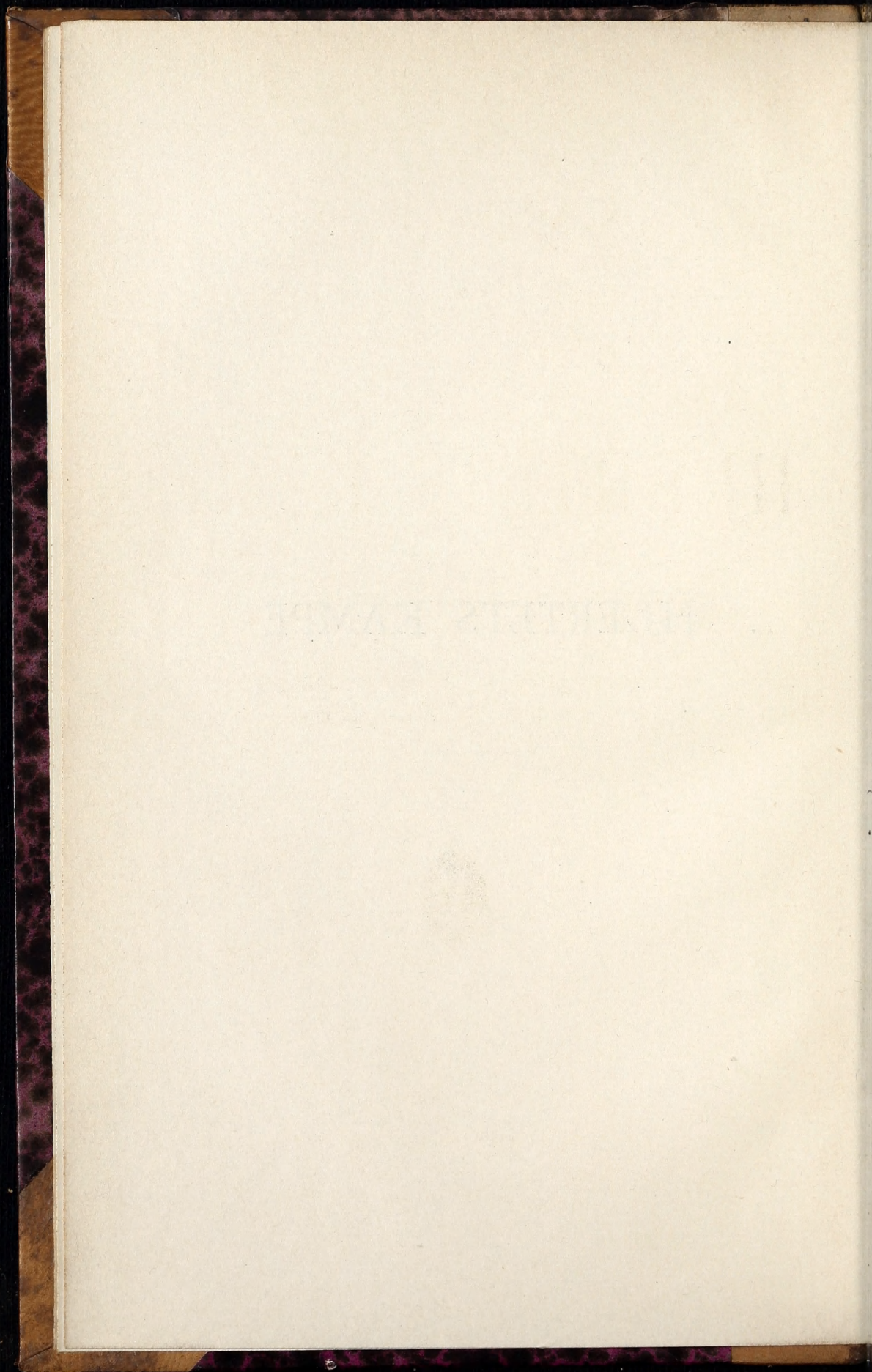
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021031713

CARIT ETLAR

HJÆRTETS KAMPE

DEN FORTABTE — BENNET LØBELTON
SIDI MOUZZA BEN AHMED

AARHUS
JYDSK FORLAGS-FORRETNING

1893

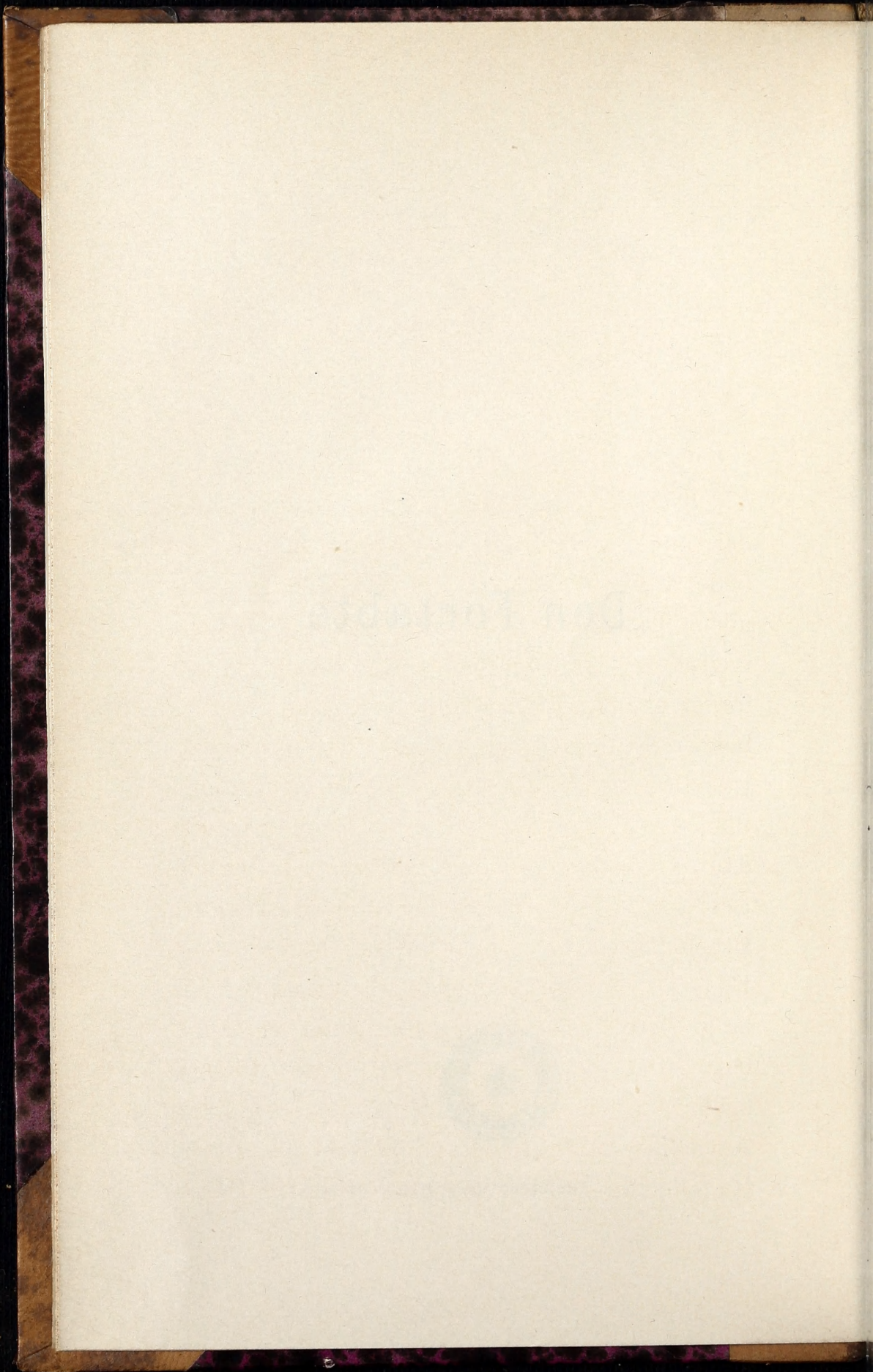
HJERTE'S KAMP

NY OTTOMAN - STRATON KIR
STYV AKA ANTON KIR

AARHUS STIFTSBOGTRYKKERI.

Den Fortabte.

Forestil Dem et langstrakt, bakket Land, der om Dagen viser en uoverskuelig Lynghe-
de, fra hvis Baggrund en lille Landsbykirke uden Taarne strækker sine graa Stenmure iveret, og om Aftenen, naar Solen synker, ligner et stort Tæppe af violet Fløiel, hist og her broderet med lysegrønne Pletter af Birkeris eller Vidier, de eneste Rester af fordums Skove. Mellem Bakkerne siver en Aa, som danner en lys sølvhvid Stribe i sit bugtede Løb, og i hvis Græs og Rør Brokfuglen, Brushønsene og Bekkasinerne bygge deres Reder. Et Sted forsvinde Bakkerne for en lang Slette, der engang har været et frugtbart Agerland, men som nu ligger forsømt og bevoxet med Røllike og Agerkaal og hvert Aar tillader Lyng og Revling, som spirer frem fra alle Agerrener, at vinde et større Herre-

dømme over sig. Midt paa Sletten laa en Gaard, opført af Bindingsværk og røde Munkesten, forfalden og mosbegroet. Den havde fordum været Herresædet for Familien Krag, som omgav den med Volde og Grave, hvoraf der nu kun sees en lille Jordhøi og en sivbevoxet Sump, mellem hvilke en Række forraadnede Pæle betegne Vindebroen og den tidligere Overgang.

Paa denne Gaard boede endnu en af Slægten, som hed Daniel Krag, med Tilnavn den Fortabte. Han lod Jorden ligge udyrket, borthuggede Skovene, solgte Kvæget, udstykkede Godset og levede af det Solgte, til Summen var opbrugt, saa huggede han igjen og lod en ny Auktion bekjendtgjøre. Gaarden forfaldt, der var næsten ikke en hel Rude i øverste Etage, Sol og Regn havde fri Adgang gjennem det hullede Tag. Daniel trak paa Skulderen og smilte. „Hvad Fanden skal jeg gjøre,“ sagde han, „Penge voxe ikke paa Træer, og der er ikke en Søsling i min Lomme.“

Gaardens Tyende bestod kun af to Personer, en gammel Mand og hans Hustru, der begge havde tilbragt deres Liv i Krag's Familie.

De øvrige Folk vare efterhaanden gaaede deres Vei, da Føden begyndte at blive knap, og Daniel ikke betalte dem deres Løn. Manden hed Mikkel Ravn. I de sidste Aar gik han klædt i rødbrun, falmet Fløielskofte, hvis Broderi var sprættet af Bryst og Ærmer, og som tidligere tjente til Hofdragt for en af Daniels Bedsteforældre. Den salige Hr. Krag havde været en meget høi og velvoxen Mand, Mikkel derimod var lille og rundrygget, Kjolen passede ham ikke ret, den slog sammen over Skuldrene, den faldt ud over hans røde Hænder, naar han ikke huskede at krænge Opslagene tilbage, og naaede ham lige ned til Hælene. Men det vilde intet sige, paa Daniels Gaard tog man ikke længer synderlig Hensyn til det Pyntelige. Mikkel forede Hofmandens Kofte med et godt og tykt Faareskind, der vendte Ulden imod hans Krop, og Dragten erstattede derved fuldkomment i det Indre, hvad den manglede i det Ydre.

Efterhaanden som Folkene forlode Gaarden, overtog Mikkel deres Forretninger og var paa engang Tjener, Husfoged og Rideknægt for den naadige Herre. Hans Hustru passede

Køkkenet, Urtegaarden, en Ko og fire Høns, det var en Kone, der forstod at bringe det Utrolige ud af Lidt, og Daniel smilte, sang, spiste og drak og lod hver Dag have nok i sin egen Plage.

En Foraarsaften stod Mikkell og hans Hustru inde i Borgstuen, bekræftiget ved et Bord, der var stillet midt ud paa Gulvet, og hvis Opdækning tydede paa, at der ventedes flere Gjæster. Udenfor var Veiret mørkt, Regnen slog mod Ruderne, Blæsten peb ned igjennem den aabne Kamin og bragte Lysenes Flammer til at vifte. Mikkell gned sine Hænder, og sukkede.

„Gudfader bevares!“ udbrød han efter lang Tids Tavshed, „hvor det gale Menneske spiller op, der er ikke saadan en Junker til i den hele Christendom.“

Lisbeth nikkede bekræftende. „Der er ikke en mere gudsforgaaen Krop under Solen,“ troede hun at burde tilføie.

„Igaar Nat, da de havde drukket, holdt han Auktion, han sælger Rub og Stub, var der Nogen, som vilde kjøbe, solgte han gjerne os To med. Inat vil der igjen blive et for-

skrækkeligt Hus heroppe. Jeg kommer hjem med en Flok Venner, sagde han imorges, sørg for et godt Bord, især for gode Drikkevarer, saa smed han sin Pung til mig, og væk var han,”

Lisbeth trak paa Skulderen og sukkede. „Det vil gaa, som det pleier, „først spise de, saa drikke de, saa brække de Stole og Bænke istykker og synge fæle Viser; naar Sol siger Godmorgen, siger de Godnat, imens sidde vi to kjære, gamle Stakler og fryse, det er bitterlig koldt her, skjøndt vi have Vinteren bag os.“

„Lisbeth kommer til at lægge bravt i Kaminen,” svarede Mikkell, „er der intet Brænde mere, maa Storstuen deroppe holde for, den har saadanne rare tykke Paneler, gaa op og hent os en Favnfuld.“

Lisbeth undslog sig. „Det tør jeg ikke,” sagde hun, „der er fløjen en stor Ugle ind af de aabne Vinduer, hvergang jeg brækker en lille Pind af, sidder den og dreier Hovedet om efter mig og gloer paa mig med sine store, gule Øine. Forgangen Aften hviskede den: Lisbeth! Lisbeth! men ganske sagte.“

Mikkel tog et af Lysene fra Bordet. „Kom!“ sagde han mandhaftig, „lad os følges ad, vi gaa jo i vor Herres Ærinde.“ Han standsede pludselig og lyttede: „Tøv lidt, jeg hører Hestetrav!“

Der kom en Rytter ind over den græs-begroede Gaard. Det bankede paa Vinduet, og en Stemme lød udenfor: „Er Daniel Krag hjemme?“ Mikkel saa ud, men det var ikke muligt at skjelne den Fremmedes Træk i Mørket. „Hr. Daniel er aldrig hjemme om Aftenen,“ svarede han.

„Det gjør intet, saa venter jeg til imorgen.“

„Han er heller ikke hjemme om Morgen. Bind jeres Hest ved Trappen og kom indenfor.“

„Nei, ellers Tak, sidst jeg var deroppe, kylede han mig ned ad Trapperne; en Gang kan være nok med den Lystighed. Vil I bare hilse ham fra Ditlef Raadmand, at hvis han ikke betaler inden trende Solemærker, saa bliver han stævnet for Retten.“

Lisbeth trak paa Skulderen. „Det er vi nok saa vant til,“ hviskede hun.

„Vil I hilse den ædle Raadmand og sige,

han kan være sikker paa sine Penge, han skal faae dem med det Allerførste. Men kom dog indenfor og faa Jer et Glas Vin eller et lille Stykke frisk Dyresteg.“

„Eller Mandeltærte,“ tilføiede Lisbeth spottende.

Rytteren undslog sig, Mikkelt tilraabte ham endnu en kjærlig Afskedshilsen og ytrede idet han lukkede Vinduet: „Hr. Ditlev behøver bare at vente ligesaa længe som de Andre. — Tag nu Lyset Lisbeth, lad os saa gaa op og pille lidt Panel af.“

I det Øieblik han aabnede Døren, kom en Mand tilsyne, lang, bleg og mager, med uredt Haar, der faldt ham ned om Øinene; han var indhyllet i en kort Kappe eller Slag, der kun naaede til midt paa Ryggen. Mikkelt traadte et Skridt tilbage, og lod Manden komme ind.

„Gudbevares! hvor du gjorde mig bange,“ sagde han.

„Blev I bange for mig?“ spurgte den Kommende med langsom, slæbende Stemme. „Jeg stod blot lidt udenfor og lurede, det gjør jeg altid, før jeg gaaer ind af en Dør. — Er Hr. Daniel tilstede? Jeg listede

hjemmefra i Mørkningen for at advare Jer, der er Folk, som søge ham iaften.“

„Du Frelsens Gud! hvad er der nu paa-færde?“

„Det er skammelige Ting, de skyldte ham for. Afsted med ham, heller iaften end imorgen.“

„Hvor har Du faaet det at vide, lille Ullen?“

„Jeg lurder,“ sagde Manden og aabnede Læberne til Noget, der lignede et Smil. „Daniel har altid været skikkelig imod mig, hvergang han saae mig, naar jeg gik Post, grinte han og raabte: Er Du der, dit Bæst, saa smed han en Skilling til mig. Jeg glemmer Ingen-ting, hverken det Gode eller det Onde. Mit rare Herskab derhjemme skal komme til at sande det.“

„Gud bedre det for Dig, din sølle Stakkel,“ sagde Mikkell og trak paa Skulderen, „hvad kan Du vel gjøre?“

„Jeg venter og jeg lurder, min Tid kommer nok. Se blot at faa Daniel bort.“

„Ja, jeg skal hilse og sige saamange Tak,

men iaften maa Du have os undskyldt, vi vente Fremmede.“

„I kan gjøre, hvad I vil,“ sagde Ullen,
„Jeg har advaret Jer.“

Dermed svøbte han Slaget om sine Skuldere og forlod Værelset.

Mikkel stod lidt og saae efter ham. „Det bliver jo længer jo værre, inden en Uge have vi ikke en Brødkrumme tilbage i Huset, om tre Dage stævnet, inat arresteret, det er at være godt forsørget. — Nu skulde vi To vel forstyrre den stakkels Herres Fornøielse, faae ham til at løbe sin Vei og miste Gjæsternes Drikkepenge.“

Da Mikkel atter tog Lyset for at gaa op i Storstuen, blev Døren revet op, og tre Mænd indhyllede i store Kapper traadte ind af den, De bare almindelig Herremands Dragt, saae lidt luvslidte og medtagne ud og havde lange Kaarder ved Siden.

„Er Daniel kommen hjem?“ spurgte den Ene, idet han rystede Vandet af sin Hat, og stillede sig hen foran Kaminen. Mikkel benægtede det, men de tre Herrer fandt ikke den Grund tilstrækkelig til atter at gaa. De toge

Plads paa Bænke og Stole og gjorde sig det bekvemt.

„Det er det Samme,“ bemærkede den Ene, vi have god Tid til at vente. „Guds Død! se jer om, Munk og Gørtz, hvor her er pyntet op iaften, ren Dug paa Bordet, halvfjerde Lys i Stagerne og Blomster i Vinduerne. Det er dog Satan til Daniel.“

„Overmaade agtværdig Vin!“ bemærkede Munk, en Herre med tyk Mæle og en uhyre, blodrød Næse, som i dette Øieblik indaandede Duften fra en af Flaskerne. „Jeg troede, han laa paa sit Yderste, da han i forrige Maaned reiste over til Kjøbenhavn, for fire Dage siden kommer han tilbage igjen, mere djævleblændt end nogensinde før.“

„Det er alligevel snart forbi med Lystigheden,“ ytrede Gørtz med et deltagende Suk. „Nu har han solgt Alt hvad han havde tilbage.“

„Og trakteret sine Venner for Pengene, kan man med Billighed forlange mere? Jeg fik hans Skov deroppe.“

„Og iaften underskrive vi Kontrakten om Engen. Han bad os komme tidligt og lovede,

at her skulde blive morsomt. — Der har vi ham.“

Døren blev revet op, og en ung Mand lod sig tilsyne, høi, sorthaaret, med blege, indfaldne Kinder, en fuldendt Figur, hvis Fuldkommenheder en falmet og forreven Dragt ikke var istand til at skjule, og med en freidig og sorgløs Mine. Der laa dog mindre Letsind i dette sorgløse Præg end Følelsen af Kraft til at raade Bod paa Livets Hændelser. Det ironiske Smil, der hvilede omkring hans Læber, og det vexlende Udtryk i hans talende Øine gav en vis betryggende Forestilling om, at Daniel Krag var en Mand, der stod over den Stilling, han for Tiden befandt sig i, og at han var en bestemt Natur, dygtig til at besværges Ulykken, naar han blot gad været over det. Da han saae de tre Herer sidde omkring Bordet, strakte han dem sine Hænder imøde, idet han lod den lange Regnkappe glide fra Skulderen ned paa Gulvet. „Godaften mine Venner,“ raabte han. „Tilgiv, at jeg lader Eder vente, men en Mand, der har saameget at tage vare paa, som jeg, maa der bæres lidt over med.“

„Vi længtes efter Dig,“ forsikrede Munk med sit tykke Mæle.

„I ædle Sjæle! — Jeg vil da haabe, at min Majordomus modtog Jer standsmæssigt. Men hvad seer jeg, Mikkell! Du har endnu ikke det nye Livré paa, din blaa Atlaskes Trøie med de massive Borter og Stokken med det store Sølvbeslag.“

Mikkell bukkede og smilte og børstede Sandet af Daniels vaade Kappe. „Naadig-herren spøger nok,“ ytrede han blidt, „jeg har ikke andet Livré end det, jeg kom til Verden med.“

„Du er lige smuk derfor,“ forsikrede Daniel. „Ja, Maden staaer for Jer, mine Herrer, og Vinen venter, mens I spise, fortsætter Gørtz og jeg vor Forretning fra iafte.“

„Skal du ikke spise?“ spurgte Munk.

„Nei, jeg stiller min Sult ved at drikke. Hør nu efter, I To skal være Dommere. Jeg overlod Niels Gørtz mine to smaa graa Heste, alle Vogne, Plove og Harver for halvtredsindstyve Dukater kontant, finde I ikke, det er billigt?“

„Jo, det kan egentlig ikke kaldes dyrt,“ forsikrede Munk med Munden fuld af Mad.

„Han forlangte Betænkning til iaften, nu er Tiden udløben Niels, ja eller nei.“

„Jeg har ikke kunnet skaffe mere end fem og tyve tilveie, vil Du have dem? Jeg synes min Sjæl ogsaa det er et anstændigt Tilbud, Daniel, og i Betragtning af, at jeg er din Ven.“

„Ja, og i Betragtning af, at det, jeg sælger, er dobbelt saameget værd, burde min Ven kun give Halvparten, den Slutning er rigtig. Hid med Pengene!“

Gørtz søgte i sin Lomme og kastede en fyldt Pengepung hen til Daniel.

„Den Handel maa der drikkes paa. Skaal! det er en deilig Vin, du trakterer med,“ sagde han og satte det tømte Bæger ned paa Bordet.

„Kom herhen Mikkell! raabte Daniel, „hvad er det for en muggen Mine, Du sætter op? For en Ulykke! viser Du mig ikke strax et fornøiet Ansigt, skal jeg hænges Dig paa Væggen ved Siden af min gamle Oldefader.“ — Mikkell anstrængte sig for at smile og Daniel vedblev: „Jeg har fortalt Dig, at jeg reiser imorgen.“

En Mand kan sige forvist, naar han drager bort, men ikke naar han vender tilbage igjen. Stik derfor denne Pung til Dig. Du og din Madame derhenne i Krogen har holdt ud med mig til det Sidste, saavidt jeg veed, har I ogsaa snydt mig mindre end de Andre. Skylder jeg Dig ikke saameget, maa Du gjøre Dig tilgode for Resten, skylder jeg Dig mere, kan Du se, hvor Du faaer det fra.“

Mikkel vægrede sig ved at tage Pungen, men tog den alligevel og udbrød i en Strøm af Velsignelser, som ingen hørte paa. Daniel satte sig hen paa Bænken medens han vedblev: „I drikke jo ikke, I ædle Venner, hvad skal det blive til? Lad Vinen skumme, kald paa Glæden, find paa Spektakel og Lystighed, saa I revne af Latter derover.“ Adelsmændene saae paa hverandre, der var noget Paataget i Værtens Lystighed, som fyldte dem med Frygt og gjorde dem alvorlige.

„Hør Daniel! udbrød Gørtz, „siig os nu ærligt, hvor det kan falde Dig ind saadan at sælge hele din Eiendom? Hvad vil Du gjøre til Efteraaret, naar Du hverken har Plov eller Heste til at drive Jorden med?“

„Jeg vil bære mig ad som Fuglen, høste det Andre har saaet.“

„Men Du siger, at Du vil begive Dig paa Reiser, og dertil behøver Du da en Hest.“

„Du tager feil, min Dreng, den Reise jeg har for, gjør man ikke tilhest.“

„Fanden i Vold med Plov og Harve!“ raabte Munk, som uafbrudt sad og drak, medens de Andre talte, fyld dit Bæger, Daniel, og hold saa en Tale til Ære for os, dine sande Venner.“

„Ja!“ svarede Daniel, idet han stod op, „en Skaal for Jer, I brave Kammerater! den har I fortjent. Folk sige, at Venner ligne Myg, de holde kun ud, medens Solen skinner, men I have fulgt mig længe, efter at min Sol gik ned. Hvilke Dage have vi ikke tilbragt sammen, kysset Pigerne og pryglet deres Kjærester, drukket Kjøbmandens Vin og kastet ham Regningen i Hovedet, stormet igjennem Livet med Djævelskab i Sindet og halvvisne Illusioners Krands om Panden, betragtet den hele Verden som en Kro, hvor man ikke havde Andet at bestille, end at drikke.“

„Bare ikke for høitidelig, lille Daniel!“

raabte Munk, „hvis det skal være en Prædiken, er det idetmindste ingen Kirke, Du holder den i.“

„Lad ham tale!“ sagde Gørtz. „Det er godt og rigtigt alt, hvad han siger, vi har viist os som dine trofaste Venner, det veed Gud, og delt Alting ærligt med hverandre.“

„Alting!“ gjentog Daniel og brast i en uhyggelig Latter, „ærligt og redeligt, hver fik sin Part, I Kjødet, jeg Benene. Min Jord er solgt, I købte den, min Ære er tabt, I vare med ved Begravelsen, mit Huus er tomt, se, hvor de nøgne Vægge grine Jer imøde; det Eneste, som blev tilbage, er de gamle Billeder deroppe, hvorfor toge I ikke dem med? Vare I bange for deres sørgmodige Ansigter? — I har bestjaalet mig, plyndret mig, men derfor glæder jeg mig ligefuldt ved at se Jer her, med Smil paa Læben, Dumhed paa Tungen, og derfor drikker jeg en Skaal for Jer, — I Kjæltringer tilsammen!“ Da Daniel havde sagt dette, hævede han sit fyldte Bæger og kastede Vinen hen over Adelsmændene. Et almindeligt Skraal besvarede denne Forhaanelse. Munk blev siddende og

saae sig om, medens Vinen løb ham nedover Kinderne, de Andre sprang op og droge deres Kaarder.

„Den Spøg vil koste Dig dit Hjerteblod, lille Daniel,“ raabte Gørtz.

„Ja, det er lovlig glubskt,“ forsikrede Munk, og tørrede sig med Opslaget paa sit Ærme, „næsten mere, end en brav Adelsmand kan fordøie.“

Daniël stod og lo. „Hvad har Du med de brave Adelsmænd at bestille?“ spurgte han.

„Frem med Kaarden!“ raabte Gørtz, „strax paa Timen, Hvis Du slipper vel fra mig iaften, skal Du faa med de Andre at bestille imorgen.“

„Nei, ikke iaften, heller ikke imorgen,“ sagde Daniel. „Jeg skal sige Jer hvorfor. Iaften bliver vi siddende og holde os lystige, som vi pleie, naar saa Enhver af Jer har faaet nok, naar den sidste Draabe er drukket, gaaer jeg ud i Toften og skyder mig en Kugle for Panden, det er min Afregning, dermed er Gildet tilende. Sæt Jer ned og fyld Eders Bægere!“

Der kom en gammel Mand ind i Stuen, klædt i en Soldaterkofte, et bestemt og alvorligt Ansigt, omgivet af graa, kortklippede Haar og et graat Kindsæg. Ingen gav Agt paa ham eller lagde Mærke til, at han blev staaende lidt og lyttede, før han traadte hen til Bordet og hilste.

„Guds Fred og Godaften,“ sagde han. „Jeg kommer for at bede om Huusly for mig og mit Herskab, mens dette fordømte Regnveir staaer paa.“

„Kom I kun,“ sagde Daniel. „Huset er rede, og Bordet dækket, som Du seer. — Ah, Guldbrand!“ vedblev han smilende og strakte Haanden ud mod Soldaten, „min gamle Fægtemester, er det Dig? jeg troede, Du var en fri Mand, og hvem er det, Du kalder for dit Herskab?“

„Frøken Rosenkrands, Datter af Baronen til Egholm, ham det gik saa galt, som I nok veed. Jeg var en fri Mand, men Hr. Rosenkrands har gjort vel imod mig og draget mig op af Skarnet, saa dreiede Hjulet sig, og nu trænger det stakkels Barn mere til mig, end jeg til hende, derfor blev hun mit Herskab.“

„Hvor vil I da hen iaften?“

„Ned til Stiftsbefalingsmanden paa Ribershus, Baron Ahrnsberg, Frøkenen skal fra nu af bo hos ham, mig tage de med i Tilgift.“

„Før dit Herskab herop og bed hende tage tiltakke med Leiligheden,“ sagde Daniel. „Tænd Lygten, Mikkell, og gaa ned og lys for dem.“

„Hvor gammel er din Frøken, og hvordan seer hun ud?“ spurgte Gørtz.

Guldbrand vendte sig mod Spørgeren og maalte ham spottende. „En hel Del bedre end I, Herre. Mellem Dragonerne husker jeg nok, at vi taxerede Hestene, efter hvordan de saae ud, med det Maal slaaer ikke til for Oluf Rosenkrandses Datter.“

„Du har altsaa tjent i Dragonerne,“ ytrede Gørtz, for dog at sige noget, „naar var det?“

„Dengang I endnu laa i Svøbet,“ svarede Guldbrand og forlod Stuen, fulgt af Mikkell med den tændte Lygte.

„Jeg vil ingen mugne Ansigter se,“ sagde Daniel. „For Fanden! har jeg ikke lovet Jer al den Opreisning, I med Billighed kunne

forlange? Nu skal vi have Løier med den lille Pige.“

Er hun en Datter af Oluf Holgersen Rosenkrands, som Høiesteret forgangen Aar dømte til Forvisning og til at have sin Hovedlod forbrudt for det Skrift, han udgav mod Professor Buno, om Danmark var et Valgrige eller et Arverige?“

„Den selvsamme! Kongen formildede Dommen til en Bøde paa 22,000 Rdl., det vil sige, han trak ham Skjorten af Kroppen,“ bemærkede Daniel. „Fire Aar efter døde Baronen, Bøden var endnu ikke betalt, og hans unge Datter gik til Kongen, kastede sig paa Knæ og bad om Pardon for Familien. Hans Majestæt var meget naadig, reiste hende op og sagde: For eders Fader kan jeg intet gjøre, han ligger nu i sin Grav, og Bøden maa betales. Forlang Noget for Jer selv, den første Bøn, I gjør mig, skal være Eder tilstaaet for Eders smukke Ansigts og det gamle Navns Skyld. Dertil neiede Frøkenen og bad om Betænkning. — Men hvad Djævelen kommer alt det os ved? Var det mig, Majestæten havde gjort et saadant Tilbud, skulde

han faa Lov til at lave min Gaard om til en stor Vinkjælder, jer Tre skulde han gjøre til Skatmestere, saa delte vi — jeg mener, som vi pleie. — Drik og vær muntre! Der har vi Frøkenen.“

Mikkel aabnede Døren og holdt Lygten op over sit Hoved, medens Guldbrand gik foran ham ved Siden af en ung Pige, indhyllet i en Kyse, hvis Hætte hun havde draget op over Hovedet. Hun slog Hætten tilbage og traadte et Skridt nærmere hen mod Bordet. I det skarpe Lys, som faldt over hende, saa man et fint, ungdommeligt Ansigt, med bløde, men temmelig bestemte Træk og to store mørke Øine, som udtrykte en dyb Forbavselse over det, der her fremstillede sig for dem.

„Mine Herrer! Godaften!“ sagde hun smilende og bøiede sit Hoved, „hvem af Eder er det, jeg bør takke for den venlige Tilladelse til at søge Ly her, medens Regnen varer?“

Gørtz stod op fra Bænken og gjorde et dybt Buk. „Hvor I er nydelig!“ bemærkede han.

„Deilig! Deilig!“ forsikrede Munk og nikkede med Hovedet.

Daniel sprang op og skød Gørtz tilbage. „Bort med Jer!“ udbrød han med straalende Øine, „det er mig, der er Værten. — Deilige Dame! gid denne velsignede Regn, som bringer Eder til mit Hus, maa vare ved til evig Tid, idetmindste til Julehelligdag. Trænger I til noget at spise, saa staaer Bordet dækket, siden skulle vi tilbringe Aftenen paa den behageligste Maade. Ønsker I Eder et Slag Terninger, saa staaer Bægeret her. Vi har ogsaa et Spil Kort til Eders Tjeneste, lidt brugt, saa det er ikke godt at kjende Figurerne fra hverandre uden i stærkt Solskin. Skulde I derimod holde mere af at faae en lille Dans, saa blæser min tykke Ven der, med Hænderne i Lommen, udmærket paa Trompet. I tier, har jeg maaske ikke udtalt mig tilstrækkelig tydeligt?“

„Tilgiv, at jeg tav,“ svarede Frøken Rosenkrands, „I taler til mig i et Sprog, som jeg ikke er vant til at høre og derfor ikke ret forstaaer.“

Daniel smilede, men slog paa samme Tid

sit Blik til Jorden for de alvorlige og gjennemtrængende mørke Øine, som hvilede paa ham.

„Jeg antog,“ sagde han med lidt mindre Sikkerhed, „at Damerne altid forstod det Sprog, hvori deres Skjønhed blev beundret.“

„I tilbyder mig langt mere, end jeg gjør Fordring paa. Da jeg traadte herind, troede jer heller ikke at behøve Beskyttelse mod andre Ubehageligheder end Regnen. Feilen maa være min Tjeners, han burde have sagt Eder mit Navn. Jeg er Helene, Datter af Baron Rosenkrands. Dersom I ikke veed det, har jeg den Ære at underrette Eder herom, hvis I har glemt det, vil jeg kalde det tilbage i Eders Erindring.“

Daniel svarede ikke, han støttede sin ene Haand til Bordet, foroverbøiet og fortabt i Beskuelsen af den unge Pige, som stod foran med hævet Hoved, straalende Øine og Kinder, over hvilke der foer en svag og forbigaaende Rødme, medens hun talede. Gørtz tog Ordet:

„Fægtemesteren har allerede fortalt os det, til Gjengæld kan jeg forsikre Eder, at I befinder Jer her i Selskab med lutter brave og hæderlige Adelsmænd.“

„Virkelig! — Jeg troer det, siden I selv forsikrer mig derom.“

Daniel strøg Haanden over Panden, som om han vilde forjage de Tanker, han et Øieblik havde huset. Hans Ansigt havde atter faaet sit sorgløse og letsindige Præg. „Vi ere allesammen nogle høist elskværdige Kavalierer, af de fineste Sæder,“ forsikrede han, „vor eneste Feil er blot, at vi ere unge og lystige, men hvorfor Djævelen skulde vi ikke more os. Livet er saa kort, Frøken. Iaften kommer I til Gilde paa mit Slot, imorgen kunde I maaske komme til Begravelse. I har nævnet os Eders Navn, det behøvedes forresten ikke, her er Ingen, som vil fornærme Eder, det skal jeg være Mand for. Enhver af os brænder blot af Begjærlighed efter at tilkæmpe sig en lille Plads i Eders Velvillie.“

„Fire mod En,“ sagde Helene, „det er ikke saaledes, Adelsmænd kæmpe, idetmindste ikke i min Familie.“

„I afslaaer alt hvad jeg byder,“ sagde Daniel, „endog vort Selskab, og det er dog det Bedste, Huset kan opvise, Hvad ønsker I da?“

„En Stol, Hr. Daniel, den har I endnu ikke tilbudt mig.“

Daniel drog en gammel Lænestol frem fra Bordet og saae lidt paa dens sønderrevne Læderbetræk, hvorfra Krølhaarene stak frem, han tog sin Kappe og bredte den hen over Sædet. „Her er Stolen, — dernæst?“

Helene pegede paa en sammenrullet Vadsæk, som laa paa Gulvet. „En Skammel!“

Daniel knælede ned og lagde Vadsækken foran hendes Fødder. „Bliv kun ved. Det klæder Jer langt bedre at modtage end at afslaa.“

„Dernæst ønsker jeg, at I, mine Herrer, overlade mig til mig selv og fortsætte de Beskæftigelser, mit Komme synes at have afbrudt.“

„Det lader sig ikke gjøre,“ svarede Daniel. „Vore Beskæftigelser pleie at gaa for sig med visse Ceremonier og Talemaader, som ikke ere paa rette Sted i en Dames Nærværelse, men det gjør Ingenting, vi have hele Natten for os.“

Munk var hidtil vedbleven at være Tilhører, han sad med begge Hænder under

Kinden og kjedede sig øiensynligt. Pludselig reiste han sig, samlede Bægerne, tog de fyldte Flasker under Armen og udbrød: „Dette her begynder at blive mig lovligt høitideligt, kom med Gørtz, saa gaa vi ind i den anden Stue. — Skulde Frøkenen ønske os tilbage,“ tilføiede han, „saa behøver hun bare at dundre paa Døren.“ De tre Herrer gik, Daniel blev alene med Helene.

„I gaaer ikke med?“ sagde hun.

„Nei!“

„Saa tag en Stol, sæt Jer her hen, kom kun nærmere, lad os tale sammen som to gamle Bekjendte. I husker vel, at vi have mødt hinanden før?“

„Vi! ja, det husker jeg meget godt,“ svarede Daniel med en Mine, som beviste lige det Modsatte.

„Siig heller Sandheden, det holder jeg mere af. I har glemt det.“

„Det er rigtignok saa længe siden, jeg nægter ikke — det er ligesom bleven noget dunkelt for mig.“

„Jeg tænkte det nok. I red engang fra Viborg Snapsting med nogle af Eders Venner,

— Folk som dem derinde,“ føiede hun til og gjorde en Bevægelse med Haanden over Skulderen mod Døren.

„Rigtig!“ raabte Daniel. „Nu veed jeg, naar det var. Vi sad To paa hver Hest og havde sværtet vore Tjenere sorte i Ansigtet og bundet dem Kohaler i Nakken, for at gjøre Byfolkene bange. Ja, du gode Gud, det var en morsom Aften.“

„I afbryder mig bestandig. Udenfor Byen mødte Eders Selskab en Dame og hendes Tjener. I tiltalte hende, i Spøg, om I vil — Lystigheden blev drevet videre. I forlangte, at Damen skulde ride omkaps med Jer. Da sprang En af Selskabet af Hesten og sagde: Her stikker jeg min Kaarde i Jorden, men jeg skal stikke den i Livet paa den Første, som gjør et Skridt, før den Fremmede er reden sin Vei. — Herren var I, Damen Eders Tjenerinde. Men I hører jo slet ikke efter det, jeg fortæller, hvad tænker I paa?“

„Hvor I dog har nogle deilige Øine,“ sagde Daniel.

„Det kan gjerne være, men det er jo ikke

om mine Øine, vi tale. — Her er koldt, jeg fryser.“

„Det gjør mig ondt, for naar jeg undtager Loftet og Bjælker, er der ikke en Pind Brænde i Huset. Panelerne ere vi blevne færdige med.“

„Hvad tager I Jer da for, naar I fryser?“

„Saa rider jeg gjerne en Tour paa Jagt. — Men det er ikke for det, jeg veed ogsaa et andet Raad mod Kulde. Hvis jeg turde byde Eder et Glas Vin, hvad, bare et lille Glas. Der er jo Ingen, som seer det; den er ikke daarlig, kan I tro. — I siger Nei til alt,“ vedblev han, da Helene rystede paa sit Hoved. „Der er dog noget, jeg kan byde.“ — Han gik hen til et Rosentræ ved Vinduet og brød Blomsterne af det. „Se blot, de staa som om de ventede paa Jer. Dem vil I da ikke afslaa.“

„Hvor de ere friske og smukke,“ sagde Helene og tog imod Blomsterne.

„Synes I om dem, maa I gjerne tage hele Træet, jeg har selv opelsket det.“

„I har altsaa Smag for Blomster?“

Ikke det mindste Smag,“ forsikrede han

og rystede paa Hovedet med pludselig Alvor. „Jeg fik det Træ for flere Aar tilbage ovre fra Kirkegaarden, — fra min Moders Grav. Jeg var kommen derind af en reen Feiltagelse, saa brød jeg et lille Skud af Busken og plantede det herhjemme. Det morede mig at se, om der i denne Luft her kunde trives Blomster. Jeg lignede et sørgmodigt Pigebarn, mens dette Anfald stod paa, det er nu længe siden. Fra den Tid har det staaet her i Vinduet og blomstret og blomstret, som om det aldrig skulde faae Ende. Nu begynder det rigtignok at visne lidt, hun kan ikke længer holde sit Minde frisk, den gode Sjæl, hun kan ogsaa være glad over, at Vorherre lukkede hendes Øine itide. Der er skeet mange sørgelige Ting siden.“

„Saavidt er det altsaa kommen med Jer, Daniel Krag!“

„Hvorvidt! Bliv kun ved, det, I kan fortælle, kan jeg min Sjæl nok taale at høre. Jeg sidder og seer paa Jer, mens I taler. Der ligger en sælsom Magt i Eders Blik, i Eders hele Væsen.“

„Jeg kom hertil for at takke Jer for

vort sidste Møde og tog Regnveiret til Paa-skud. Hvorledes finder jeg Eder? I Nød og Elendighed, mellem halvdrukne Kammerater, i Ruinerne af fordums Velstand, hvor Alt er falmet, øde, visnet lige til Blomsterne fra Eders Fru Moders Grav.“

„Men, Du gode Gud, hvad kan jeg gjøre derved, og er der nogen Synd i at drikke sig en Rus og faae et Slag Kort engang imellem, hvad skulde jeg ellers tage mig for?“

„Eders Slægt har altsaa intet Krav paa Jer, Arbeidet ingen Tillokkelse?“

„At arbeide er saa kjedeligt, og Æren er en Dame, som har saamange Beilere. Det er ikke værd, vi tale mere herom.“

„Nei, I har Ret, lad os tie. Det er heller ikke for mig, I behøver at sænke Eders Pande; mærket som den er af gennemvaagede Nætter, af Skjændsel og Fornedrelse, har I jo vovet at bære den opreist for disse blege Aasyn, som se ned til os fra Væggen der. Naar en Fremmed spørger om denne Slægt, kan man fortælle ham, at den første af dem vandt sine Seire paa Valpladsen, den Sidste i en Vin-kjælder.“

„Ja, Gud veed, om nogen af dem egenlig har været stort bedre end jeg, især den gamle Brumbasse der med Skjægget, han skal have været slem, efter hvad de fortælle. Kunde de, kom de bestemt gerne spadserende ned allesammen, for at faae en lille Taar med, det maa da være morsommere end at hænge i en Krog paa Væggen. Synes I ikke?“

„Det er forfærdeligt?“

Daniel foer op, hans Øine lynede. „Hvad er forfærdeligt?“ raabte han. „Det er let at prædike og se ned paa Andre, naar man selv er stillet paa en Piedestal og vogtet af kjærlige Hænder men lad dem først kaste Jer ud i Verden, med Uerfarenhed til Raadgiver, med Brystet fuldt af Lidenskaber, der syde, bruse og ville have Luft, — prøv det, istedetfor at sidde hjemme paa Forundringsstolen og tælle Traadene i Eders Syramme, saa ville vi snakkes ved om Resten. — Jeg har moret mig glimrende, kongeligt. Det er der da intet Ondt i, det Forfærdelige ligger deri, at Intet holder ud og varer ved. Min Haand kan reise Mure og bygge Taarne, der trodse Evigheden, men mit Bryst kan ikke rumme en eneste

Følelse, som bliver ved at holde sig frisk til Graven. Det skal briste og visne og falme omkring os Alt tilhobe. Se paa mig, jeg har læst Venskab og Hengivenhed i Øine, der vare ligesaa straalende som Eders, men maaske ikke saa uskyldige; jeg har hørt Kjærlighed hviske fra Læber, der vare ligesaa røde, men ikke saa rene; jeg har seet Alt, prøvet Alt og er bleven kjed af Alt, — deri ligger Ulykken. Sorg ikke, mit Barn, beklag mig ikke, jeg er min Salighed ikke et Suk værd. Stille! hør hvor de støie derinde, det er den Tykke, ham med Fipskæget, som synger nu, de drikke bestemt al Vinen fra mig. Jeg maa lidt ind til dem.“

„I er fortabt,“ sagde Helene, „I staaer ikke til at frelse.“

„Det troer jeg selv,“ svarede Daniel, idet han reiste sig. „Hvad skal man sige til det, der er ingen Ting ved den Sag at gjøre.“ Idet han vilde gaa, blev Døren aabnet af Mikkell. En ældre Herre, indhyllet i en Regnkappe, under hvilken han bar en broderet Uniform med et Ordensbaand paa, traadte frem i Stuen. Han syntes ikke at lægge Mærke til

Helene, men gik hen til Daniel og hilste paa ham.

„Jo, det er mig!“ udbød han. „I tager ikke fejl, Hr. Daniel Krag, I gjætter vist ogsaa Aarsagen til mit Komme.“

„Naturligvis,“ svarede Daniel med største Freidighed, „I kommer for at besøge mig, for at spørge til mit Befindende, Hr. Baron Ahrensberg. Stiftsbefalingsmanden fra Riberhus hørte maaske underveis, at her var Gilde paa Gaarden, saa fik I Lyst til at drikke en lille Dram med? I kan tro, jeg skal lave os en ordenlig Bolle Krydervin.“

„Jeg er en gammel Mand, Herre og ikke vant til, at man spøger med mig. Jeg kommer for at arrestere Jer.“

Daniel trak paa Skulderen. „En Adelsmand kan holdes bevogtet i sin Gaard, men ikke fængsles,“ svarede han. „Det troede jeg, Baronens vidste, I som har med Loven at bestille.“

„En Adelsmand, som bryder Kongens Borgfred, kan sluttet i Bolt og Jern og skikkes til Bremerholm,“ svarede Ahrensberg. „I har trængt Jer ind i Kongens Gaard, talt formaste-

lige og uhøviske Ord, ikke til Eders Lige, de vilde Ingen lægge Mærke til, men til Hans Majestæts, vor allernaadigste Konges Halvbroder, Hans Excellence Hr. Gyldenløve. I har endog vovet at drage Kaarden mod Høistsamme.“

Daniel brast i Latter. „Naa! er den Historie allerede spadseret over Beltet? man kan da heller ikke have Noget for sig selv i denne Verden. Jeg har forresten hverken draget Kaarden mod Excellencen eller truet ham, jeg greb blot Høistsamme i Brystet og slog ham Hatten af Hovedet. Det er det Hele.“

„Og det vover I at tilstaa?“

„Hvorfor ikke, der var da Vidner nok tilstede. Gyldenløve fornærmede mig i Forgemakket, han sagde, at jeg var vist kommen op paa Slottet for at søge om en ny Kappe. Det var jeg nu ikke, jeg kom for at bede Kongen være saa god at skaffe mig en lille Gjæld fra Halsen? men saa tog det ene Ord det andet, til han endte med at gjøre sig lystig over min Familie. Det taalte jeg ikke, mindst af Folk, hvis første Adkomst til Fa-

milie er, at en Majestæt har smilet til deres Bedstemoder. Gyldenløve lagde sin Haand paa min Skulder, jeg min paa hans Hoved, deri seer jeg da ingen anden Forskjel, end at jeg gik en Etage høiere end Excellencen.“

„Og det skete i Kongens Gaard?“

„Ja vist, kunde han ikke have ventet, til vi kom udenfor. — Jeg er en Spiller, en Svirebroder, Alverdens Skyldner, jeg er Daniel Krag, den Fortabte, men tag Jer ivare, I Herrer, det er dog ikke enhver Gjæld, jeg lader være at betale.“

I dette Øieblik fik Baronen først Øie paa Helene eller lod idetmindste saaledes, han hilste hende, ytrede sin Forundring over at træffe hende her og hørte med et tvetydigt Smil paa den Beskrivelse, hun gav af Regnveiret, som havde nødt hende til at søge Ly.

„Hvad har I nu isinde at gjøre ved mig?“ spurgte Daniel, „skal jeg hænges, er det saarart at vide lidt derom, førend Executionen gaaer for sig.“

„Min Pligt er at fængsle Eder og Modstand nytter ikke, alle Udgange ere besatte.“

„Det lader næsten til det,“ ytrede Daniel,

idet han aabnede Døren og fandt den bevogtet af væbnede Mænd. Altsaa, I arresterer mig, dernæst — ?“

„Dernæst maa jeg skride til den ubehagelige Nødvendighed at lægge Beslag paa Eders Gods.“

„Det kan I snart blive færdig med, jeg eier ingen Ting.“

„Eders Gaard?“

„Feiet ud, tømt, lige oppe fra Hanebjælkerne ned til Kjældereren.“

„Eders Skov, Jord og Bønder?“

„Solgt, altsammen solgt, jeg skyndte mig at blive færdig, til Baronen kom.“

„Jeg protesterer mod denne Handel, den er ugyldig.“

„Ja det maa I afgjøre med Kjøberne, de sidde herinde allesammen. — Kom ud, I Herrer!“ vedblev han og aabnede Døren. „Maa jeg forestille Eder Hr. Baron Ahrensberg. Han kommer for at lade os vide, at alle de Handler, I have sluttet med mig, ere ugyldige.“

Adelsmændene traadte ind i Værelset, Gørtz med opknappet Kofte, Gamborg i Skjorte-

ærmer, Munk støttende sig til Døren med sit Bæger i Haanden.

„I maa give Jord og Skov og Heste og Vogne tilbage,“ vedblev Daniel, „for at Baronnen kan lægge Beslag paa Alt, hvad der har være min Eiendom.“

„Vi vil Fanden, vil vi,“ raabte Gørtz.

Det er noget Sludder altsammen,“ sagde Munk langsomt og høitideligt. „Handlerne gaa ikke tilbage. Enhver, som forlanger det, skal faae med mig at bestille.“ For at give sine Ord Eftertryk, satte han den ene Haand i Siden, pustede Kinderne op og gjorde et martialske Skridt hen imod Ahrensberg.

„Lad os ikke overile os,“ sagde Baronnen, „Gaarden er omringet af mine Folk. Vil I Herrer behage at opgive mig, hvad Enhver især har kjøbt, saa haaber jeg nok, vi skulle blive enige.“

„Det haaber jeg min Sjæl ogsaa,“ raabte Gørtz og slog paa Sabelen.

„Lad os tage Plads her.“

„I mener vist histinde,“ bemærkede Munk.

„Der staaer Bordet,“ sagde Ahrensberg.

„Men derinde staaer Bollen.“

„Som I behage,“ sagde Baronen. Idet han fulgte de tre Adelsmænd, vendte han sig til Helene og ytrede dæmpet og heftigt? „Jeg troer vist, I gjør rettest i, at fortsætte Reisen. Regnen er hørt op, det er bleven en klar, maanelys Aften.“

„Jeg gjorde Regning paa, at Baronen vilde følge mig.“

„Jeg kommer noget senere. Gud beskytte Eder, mit kjære Barn, til vi sees igjen.“ Han gik hen til Udgangen, aabnede Døren og raabte: „Frøken Rosenkrands og hendes Tjener kan forlade Gaarden, ikke Andre!“

I det Øieblik Baronen gik ind i Sideværelset, traadte Guldbrand hen til Helene. „Har I talt ham tilrette?“ hviskede han. „Gjør det, han dræber sig, hvis I ikke hindrer det.“

„Han dræber sig ikke,“ svarede Helene smilende.

„Saa maa I have forhexet ham,“ ytrede den gamle Fægtemester.

„Ja, det kan gjerne være.“

Daniel stod med Armene over kors, lænet op til Væggen, hans Øine veg ikke fra hende.

„Ja, der staaer han nu,“ sagde hun, „og

seer paa mig. Jo, det er rigtignok et smukt Billede, jeg tager med herfra. Saaledes maatte det ende. Eders Gods ødelagt, Eders Venner forlade Eder.“

„Det lader dog til, jeg har beholdt een tilbage.“

„Hvad vil I nu?“

„Jeg veed det ikke. Det er, som jeg sagde før. Historien er ude, for jeg lader mig ikke arrestere, vel? — det er altfor kjedeligt.“

„Det skal I heller ikke. Flygt, forlad Landet. I trænger til Virksomhed, søg den.“

„Det er vist lovlig silde at begynde forfra, troer I ikke? I det Liv jeg har ført, gjælder der ingen Tilbagegang. Kastet ind i dets Hvirvler maa man følge med over Bjerger og Afgrunde. Først Vinen saa Bærmen, det kan ikke være anderledes.“

„Nei, nei! ytrede hun bønligt og blødt og lagde sin Haand paa hans Arm. „Bryd blot med det Forbigangne, Alt kan endnu blive godt, man er aldrig fortabt, saalænge man er ung og har en Villie.“

„Men jeg er meget gammel,“ svarede han

og rystede med Hovedet. „Jeg har overlevet alle mine Illusioner.“

„Det er kun en Talemaade. Hvorfor staaer I og stirrer saaledes paa mig? — Daniel, min Ven, hør mig! Jeg stoler paa Eder, jeg har endnu ikke tabt min Tillid til Eder.“

„Hvor Eders Røst dog er mild og yndig,“ sagde han.

„Men Herregud! bliv dog fornuftig engang. Vi maa nu ikke tænke paa andet end Eders Frelse.“

„Maa jeg følge Eder hjem til Baronens Gaard? I kører i Vognen, jeg rider ved Siden af, saa drage vi sammen i den lange Nat. — Ja, det nytter forresten ikke, I siger Nei, jeg gjør det alligevel.“

„Vi To kunne aldrig drage samme Vei,“ svarede hun.

„Det troer jeg ikke heller, lad os blot følges ad, saalænge det gaaer an.“

Fægtemesteren havde siddet i Krogen og hørt paa Samtalen. Han traadte hen til Helene og lagde sin Haand paa hendes Arm.

„Godt!“ ytrede hun, „saa følg mig da iaften, men imorgen drager I ud af Landet.“

Det lover I, fra imorgen begynder et nyt Liv.“

„Der er saalænge til imorgen,“ sagde Daniel med sit sorgløse Smil. „Inat vil jeg være Eders Tjener.“

„Saa kom og hjælp mig Kaaben paa,“ sagde hun, — „nei, ikke saaledes, ubehændige Tjener.“

Daniel hægtede hendes Kaabe, bøiede sig halvknelende ned foran hende og hviskede: „Nu straalet atter Eders mørke Øine, hvis de altid havde lyst for mig, var vist Meget bleven anderledes.“

„Tag det Rosentræ, I før tilbød mig, og bring det ned i min Vogn.“

Daniel indhyllede sig i Fægtemesterens Kappe, satte hans Hat paa sit Hoved og tog Rosentræet. Pludselig standsede han. „Det er sandt! først maa jeg have mig et Glas Vin til Afsked.“

„Paa ingen Maade,“ sagde Helene og traadte iveien for ham.

„Blot et lille Glas!“

„Ikke mere for denne Gang, hvis I vil følge mig.“

Han betænkte sig et Øieblik. „Godt! ikke mere for denne Gang,“ gjentog han og gik med Rosentræet, idet Guldbrand aabnede Døren.

„Hvem der? spurgte Vagten udenfor.

„Frøken Rosenkrands og hendes Tjener,“ svarede Daniel. Lidt efter hørte man en Vogn og en Rytter forlade Gaarden. — Baronnen sad endnu og regnede med Adelsmændene.

Ahrensbergs Gaard laa paa en langstrakt Bakke, omgiven af en gammel Skov, der strakte sig som et mørkt Belte hen over Egnen fra Syd til Nord. Hvor Skoven endte, kom en Landsby tilsyne, som hørte til Baronens Gods. Bøndernes smaa og sandede Marker begrændsedes af en milevid Hede, bevoxet med Lyng og Gyvel. Herreborgen var synlig i lang Afstand, med sine hvide Mure og det sortglasserede Tag, den syntes overmodig og udfordrende at se ned over alle de Smaahuse, som laa i Nærheden. Langt tilbage laa en lille, kullet Kirke med et Klokketaarn ved

Siden, foran denne kunde man i klart Veir se Ribe Aa i dens bugtede Løb glimte i Sollyset. Herregaardens tre Fløie vendte ud mod en stor og pyntelig Have, fra hvilken en stiv og snorlige Allee førte ned til et Lysthuus, halvskjult af store Kastanietræer. I Skyggen af disse sad den gamle Fægtemester Guldbrand en Aftenstund omtrent to Maaneder efter Besøget paa Daniels Gaard. Han røg af en kort Pibe og stirrede op i Luften efter Røgen. Han blev afbrudt i sine Betragtninger, idet en Haand berørte hans Skulder. Daniel Krag stod ved hans Side. „Det var rart, jeg traf Dig,“ sagde Daniel. „Jeg længes efter at høre lidt om, hvorledes det staaer til deroppe.“

„Jo Tak! Baronen har det ret godt, lidt Gigt, Podagra og andre smaa, fornemme Sygdomme fraregnet, min Sundhed er Gudskelov ogsaa ganske upaaklagelig.“

„Hvad kommer det mig ved? Jeg spørger kverken om Dig eller om din Baron.“

„Saa skal I faa en anden Nyhed at høre. Baronen kan ikke forvinde den Streg, I spillede ham sidst, han ruster sig til en frygtelig Bataille. Jeg skulde derfor hilse saa flittigt

fra Familien og bede Jer om at pakke ind og reise Eders Vei snarest muligt.“

„Nei, min gamle Ven! jeg har aldrig havt saamange Grunde til at blive som just iaften.“

Guldbrand trak paa Skulderen. „I skulde vel ikke ville bevise mig den Artighed at fortælle lidt om disse Grunde. Naar man som jeg skal gaa Byærinder for Folk, er det saa rart at vide rigtig Besked.“

Daniel smilte og bøiede sig over mod Fægtemesteren, idet han hviskede: Træd lidt tilside og hør efter.“

Fægtemesteren forsvandt bag Buskene, lidt efter bevægede sig en Mand tavs og uhørlig som en Skygge hen over Gangstien, han var indhyllet i en pjaltet Kofte og bar en bredskygget Filthat, som skjulte et meget magert og rynket Ansigt. Før han gik hen til Lysthuset, standsede han et Øieblik, lyttede og og saae sig forsigtig om til alle Sider, Daniel hilste ham med et Hovednik.

„Er I der igjen,“ sagde Ullen langsomt og trevent, som om det kostede ham Møie at faae Ordene frem. „I kunde vist gjøre noget bedere end at kigge op efter hendes Vinduer.“

„Du taler sært ligefrem,“ sagde Daniel,
„hvad mener Du?“

„I holder nok af hende.“

„Hvorfor troer Du det?“

„Hvorfor lister I Jer hen og sætter Blomster i hendes Vinduer om Natten? Jo, jeg har fulgt efter Jeres Fodspor, og jeg har lange Øine, jeg gaaer og lusker saadan om og lur, hvor jeg kan komme til det. — Jeg veed Alt hvad der skeer i denne Verden,“ tilføiede han med et enfoldigt Smil. „Nu skal I høre, hvordan hun bar sig ad imorges. Min Dreng var bunden til Pælen, han skulde have Pidsk, han kunde ikke slaa Græs saa flinkt som de Andre. Det troer jeg nok, naar man har en sølle Haand og to Finger, som der er gaaet Forgift i. Jeg bad for ham. — Hvormange Slag Tamp er han dømt til? spurgte Baron. — Fyrretyve. — Godt, siden Du beder for ham, skal han slippe med ni og tredive. Saa kom Frøkenen, hvid og deilig som den skinrende Sky, det forslog bedre, saa blev Mogens fri. Jeg tænkte, de vare Allesammen ens deroppe: store Folk for Menneskene, store Skjelmer for Vorherre.“

„Du taler min Sjæl opbyggeligt om dit Herskab.“

„Der er Ingen, som taler Ondt om ham, naar han hører det, der er heller Ingen, som taler Godt om ham, naar han ikke hører det. Jeg har været i hans Huus i tredive Aar og faaet tiere Prygl end Brød. Man kommer til at holde af de Folk.“

„Hvorfor løb Du da ikke din Vei.“

„Man kan vænne sig til det Ene og ikke undvære det Andet,“ svarede Ullen med philosophisk Ligegyldighed.

„Der har Du en Rigsort til din Dreng. Hvad var det saa, jeg skulde gjøre Frøkenen til Gjengjæld, fordi hun frelste ham?“

„Skaf hende de mange Penge igjen, de har snydt hende fra, saa giver hun Fattigfolk lidt af dem; hjælp hende til hvad hendes er, saa behøver hun ikke at spise Naadsensbrød hos Baronnen. I kan tro, det bliver svært at tygge i Længden.“

„Hvad er det for Penge, Du gaaer og taler om? Det er nu anden Gang, Du begynder herpaa. Jeg vil vide mere om den Sag.“

„Gertrud veed rigtig Besked,“ hviskede

Ullen, idet han under Samtalen uafslædig blev ved at se om og strakte Hovedet frem og lyttede. „Jeg gik og rev Gange, Baronen og Gertrud sad derinde, saa kom Frøkenen forbi, og jeg luskede hen for at høre, hvad de talte om. Hun er saa fattig, det stakkels Barn, sagde Baronen. — Hvem har da taget hendes Penge? spurgte Gertrud. Der laa hende en Tønde Guld i Friherrens Kasse, lidt før han døde; da de skulde syne Boet, vare Pengene borte. — Hvad veed hun derom? spurgte Baronen. Saa rystede hun paa Hovedet og saae paa ham med et Par Øine. — Det var nok ikke godt, jeg fortalte hvad jeg veed, føiede hun til. Andet hørte jeg ikke, for derefter stak de Hovederne sammen og gave sig til at hviske. Men Gertrud veed det. — Der er En til, som veed mere, men det tør jeg ikke tale om, saa bliver Baronen vred. Tag Jer ivare for ham.“ Da Ullen havde sagt dette, viste hans Ansigt atter sit enfoldige Smil, og han forsvandt med Hænderne paa Ryggen, lydløs og snigende, som han var kommen.

„Hvad siger Du nu, Guldbrand?“ spurgte

Daniel, da Fægtemesteren traadte ud fra sin Busk, „bestandig hører jeg tale om disse Penge i Forbindelse med Frøken Rosenkrands. Kan Du saa begribe, hvorfor jeg ikke reiser min Vei? Hun gav mig Haanden den Aften, jeg løb bort fra min Gaard. Det staaer opskrevet her; hun troede, da alle de Andre tvivlede, det var som Musik at staa og høre paa det, hun sagde, — for Djævelen! der maa gjøres noget til Gjengæld, forske vil jeg, gruble, søge, ransage, til jeg bringer Hemmeligheden for Lyset, derfor kan Du hilse, og sige, jeg reiser ikke for det Første.“

Daniel gik. Fægtemesteren sad paa Bænken og saae efter ham. Derefter stoppede han den udgaaede Pibe, tog sin Fyrtønde frem, slog Ild og gav sig til at ryge igjen. Lidt efter kom en ældre Kvinde gaaende op til Lysthuset, en høi og velvoxen Skikkelse med graalige Haar, der skjultes af et fint, hvidt Klæde, et blegt Ansigt med mørke, dybtliggende Øine og stærke Furer i Panden og Kinder. Hun bar et stort Nøgleknippe i sit Belte og gik noget foroverbøiet, tilsyneladende i dybe Tanker. Da Guldbrand saae

hende komme sig imøde, stod han op og gemte Piben. Han smilede og gjorde en dyb og spottende Hilsen.

„For Allandsens Ulykke!“ raabte han. „Hvorfor slaaer I Øinene ned, velbaarne Fru Gertrud! er jeg maaske saa ualmindelig grim at se paa, eller kjender I mig ikke mere?“ Gertrud gjorde en afvisende Bevægelse med Haanden og vedblev at gaa, men Fægtemesteren traadte iveien for hende. „I vender mig Ryggen, hvergang vi mødes, det er en ny Maneer at hilse en gammel Bekjendt paa.“

Gertrud reiste sig op i sin fulde Høide, hendes Aasyns mørke Alvor vedligeholdte sig, idet hun svarede: „Gaa din Vei, Hans Kvast! vi To har ingen Ting at tale om.“

„Ikke det?— og Fortiden da?“

„Fortiden, det var Trældom, Tøilen i Munden.“

„Men Nutiden, Gertrud, hvad er den?“

„Tøilen i Haanden,“ svarede hun triumferende.

„Jeg kan en anden Vise,“ sagde Guldbrand. „Fortiden var en skikkelig, lille Pige,

som syede to røde Hjerter i sin Kjærestes Halsklud og sad og bandt paa hans Hoser. — Nutiden! — Bum, bum, bum! Oldemoder solgte Fanden sit ene Øre for at faae en Guldring til det andet.“ Gertrud vilde gaa, men da Guldbrand standsede hende, saae hun op og udbrød: „Du er en Nar!“

„Skal vi være halvt om det? Der var en Tid, Madam, da vi ikke vendte forkert Front til hinanden, naar vi mødtes, kan Du huske det? Vi saae surt til Morgenens, fordi der var saalænge til Aften, og om Aftenen gik vi sammen i Dug og Maaneskin og byggede Huse af Skyerne og regnede ud, naar vi kunde flytte ind i Leiligheden.“

„Det er længe siden,“ sagde hun dæmpet og klangløst.

„Alt, det vi begyndte, gik istykker igjen. Da vi havde ventet og ventet paa bedre Dage, og det ikke kunde blive ved til evig Tid, tog vi hinanden i Haand og sagde: vi maa skilles og glemme. Hvem mon der glemte sidst? det var vist mig.“

„Ja, det var det vist.“

„Jeg har altid havt for blødt et Hjerter.“

Saa delte vi vore Midler, det vil sige, jeg gav Dig mine, og hver af os drog sin Vei, jeg i Krigen for at slaa Folk ihjel, Du til Byen for at sy Lintøi til dem. Da vi mødtes igjen, var Alting forandret, jeg var bleven en tapper Korporal, Du — ja, Du var ikke bleven Korporal, idetmindste ikke ved mit Regiment, skjøndt det kan gjerne være, Du havde flere at kommanderer over. Jeg havde kun een Hest, Du kjørte med to; min Mundering var af Vadmél, din af Silke; Du boede her paa Gaarden hos en gammel Mand, kroget og bøiet, som om han gik og ledte efter sin Grav. Var det Døden eller Pengene, Du havde gjort til din Husbond.“

„Hvorfor fortæller Du mig den Historie?“ spurgte Gertrud heftig og bed Tænderne sammme.

„For at minde Dig om den Dag, vi skiltes, vi gave hinanden Haand paa at hjælpes ad med, hvad vi kunde i denne Verden.“

Gertrud rystede paa Hovedet. „Du kan ikke hjælpe mig, Guldbrand. Det er forsilde.“

„Saa kan Du gjøre Noget for mig, egenlig ikke for mig selv, men for min Frøken.

Den gamle Baron har taget hende i sit Hus, af Naade og Barmhjertighed, han er saa eiegod det Skind, ja vist, han vil gifte hende bort med En af Familien, en Haneekylling af den tydske Hofadel, som endnu ikke har faaet sit Skæg bestilt. Du sagde nylig, Du havde faaet Tømmen i Haanden, lad os kjøre ham udenom det Indfald, Du.“

„Det er længe siden, Folk har talt til mig, som Du! De skulde bare vove det, de Andre. — Hør Guldbrand, jeg vil ikke have noget at bestille med din Frøken, jeg holder ikke af hende, og hun seer ikke til den Side, hvor jeg staaer. Stolt og hovmodig har hun altid været. Jeg kjender hende.“

„Hvorfra?“ spurgte Guldbrand med en slet paataget Ligegyldighed.

„Jeg blev skikket til Friherrens Hus for at vaage over ham, mens han laa syg.“

„Stakkels Barn! hendes Fader var en rig Mand engang. Vorherre tog hans Sjæl, det har Præsten sagt, hvem tog hans Penge? Det skulde Du vel ikke vide Besked om? — Aa nej, hvem betroer vel Sligt til Dig, og

dog, Du vaagede jo i Friherrens Hus, da han døde, siger Du.“

„Ja over den Syge, men ikke over hans Penge. Gaa din Vei, der kommer Baronen, vi skal spise tilaften her i Lysthuset. — Et Ord endnu,“ vedblev hun og greb Fægtemesterens Haand. „Jeg husker Fortiden lige saa godt som Du, bedre, Guldbrand, langt bedre. Det er den, der har gjort mine Kinder blege, men det skal Du love mig, vi To tale aldrig mere derom.“ Guldbrand fik ikke Leilighed til at svare. Ahrensberg kom hen til dem. Fægtemesteren traadte et Skridt tilbage, gjorde en dyb Hilsen og gik tilbage til Gaarden.

„Hvad var det, I To stod saa ivrigt og talte om? Jeg gik og søgte efter hende, lille Trude, jeg har jo ikke seet hende, siden vi spiste.“

„Har I savnet mig? spurgte Gertrud barskt.

„Ja, det troer jeg,“ svarede Baronen med et godmodigt Smil. „Hun skulde jo læse lidt for mig i Bønnebogen, før jeg sov til Middag.“

„Jeg er kjed af al den Snak om Bønnébogen. I gaaer i Kirke to Gange om Ugen, det er nok til at gjælde for gudfrygtig.“

„Trude er vist ikke i godt Humør iaften. Jeg fik Frøken Rosenkrands til at læse. Det er rigtig en høist elskværdig Dame, altid saa høflig og saa føielig,“ forsikrede han med særdeles Eftertryk paa de sidste Ord.

„I betaler hende jo ogsaa for det, pynter hende som en Prindsesse med Silkekjoler og Fløielskaaber! Jorden er ikke blød nok for hendes Fødder, derfor lægger I Hynder og Tæpper over den.“

„Det er saa skjønt at lindre Andres Ulykker,“ sagde Baronen, med Øinene vendte mod Himlen.

„Især naar man selv har forskyldt dem.“

Han saae omkring til Siderne og vedblev dæmpet: „Hvad mener hun, — forskyldt dem?“

„Lad de Døde sove, Herre, — hvis de kunde tale, hvis de kunde!“

„Raab bare ikke saa høit. — Der er Nogen, som har gjort Trude imod iaften.

Jeg mærker nok, at hun ikke synes ret om Frøken Rosenkrands.“

„Jeg holder ikke af de nye Skikke her i Huset, den Frøken vender jo op og ned paa Alt. I skal skaffe mig Lydighed her, kan I ikke det, skal jeg gøre det selv.“

„Aa nei, aa nei, ingen Splid! Jeg kan desuden betro Trude en Hemmelighed. Frøkenen bliver her vist ikke længe, jeg har en Frier til hende.“

„Før I tænker paa at vælge hende en Frier, gjorde I vist bedst i at se at blive af med ham, hun allerede har valgt sig. I sætter Hænderne i Siden. I lader saa forbavset, veed I ikke, hvem jeg mener? — Junker Krag, som lister her omkring Gaarden lige fra den Dag, det Pigebarn kom. Hvorfor griber I ham ikke og skikker ham over til Kjøbenhavn, dennegang har I jo baade Lov og Ret for Jer, som I altid gaaer og snakker om?“

Baronen trak Øienbrynene iveiret og betragtede hende, medens hans Ansigt antog et listigt Smil. „Hun tager bestemt feil, mine Betjente kom forgangen hjem fra Krag's Gaard

med den Besked, at han er reist sin Vei, ud af Landet, for længe siden. Den, der sniger sig heromkring, er en Krybskytte, Lars Hjulmands Søn nede fra Tvede, en høist farlig Person, men iaften har jeg kaldt Folkene sammen, vi lader Skoven gjennemsøge og tage ham med det Onde eller det Gode. — Junker Krag er borte, og det er det Bedste for ham, min Brodersøn gifter sig med Frøkenen, saa ere vi To alene tilbage, og mit Livs Aften skal blive tilbragt i en stille Ro og Lykke, som Herren den Almægtige, vil lyse sin Fred over.“

„Ja, det kan blive overmaade kjønt alt sammen, men Baronnen tænker bestandig kun paa sig selv, hvad bliver der tilsidst tilbage for mig?“

„Trude glemmer vist, det jeg allerede har gjort for hende. Gav jeg ikke hendes gamle, skikkelige Moder det lille Hus og Føde og Pleie, saalænge hun levede?“

„Det gjorde I — det maatte jeg betale.“

„Trude maa da ogsaa huske paa, at jeg er hendes Herskab.“

„Ja vist,“ svarede hun med et Nik og

en Mine, som Baronen ikke forstod. „Det er min bedste Fornøielse at tænke derpaa. — I er mit Herskab.“

„Og hvem hun selv er.“

„Hvem er jeg da, og hvad er jeg? Fra Savn og Fattigdom er jeg kommen, men der var større Rigdom i min Nød end i al den Overflod, I siden forgyldte den med. Hvorfor seer I paa mig? Jeg var en tugtig og ærbar Kvinde, da jeg kom i Eders Hus. Giv mig min Ungdom, giv mig mine glade Sange igjen, blot Noget for et forspildt Liv, men det maa være mere end at sidde og synge Salmer for Jer.“

„Herregud! nu farer hun op igjen. Skulde det blive den almægtige Herres Villie at kalde mig bort før hende, saa veed hun jo, at hun staaer opskreven i mit Testamente. Vær nu blot god igjen, lille, rare Trude! Der kommer Skytten med Folkene, jeg skikker ud efter denne Lars Hjulmands Søn,“

Nede i Alleen lod en Hob af Gaardens Folk sig tilsyne, væbnede med Bøsser og Sabler. Ullen var iblandt dem, lidt længer tilbage kom den gamle Fægtemester langsomt slentrende,

med Hænderne paa Ryggen. Hele Skaren bevægede sig op mod Lysthuset og standsede foran Baronen.

„Naa, Ullen!“ sagde Ahrensberg, „kom hen til mig. Hvad har han saa opdaget?“

„Jeg har ligget paa Lur den hele Dag og seet en Mand liste ind til Glarmesterens i Hestehaven. Jeg troer ikke, det er en Krybskytte.“

„Men jeg troer det. Skovfogden har klaget over ham, imorges var han efter ham, da havde han igjen skudt et Dyr. Nu lade I Eders Bøsser, slaa Kreds om Hestehaven, hvor han har sit Ophold, og tage ham med Jer herop paa Gaarden. Falder han paa at gjøre Modstand, saa har I Lov til at skyde ham, at sige, hvis det ikke kan undgaaes.“

„Jo, det kan vist godt undgaaes,“ bemærkede Ullen og tog Hatten af med begge Hænder.

„Afbryd mig ikke med den Snak! I gaa i Eders lovlige Ærinde, skulde I blive nødte til at dræbe ham, jeg siger, *nødte* dertil, kan Ingen gjøre Jer Noget derfor. Synderen ligger paa sin Gjerning.“

Guldbrand var gaaet hen til Gertrud, medens Baronен talte.

„Nu kom vi først til Meningen,“ hviskede han.

„Ja, jeg tænkte nok, han havde Rævestreger for.“

„Den, som bringer ham levende eller *død*, faaer en Belønning af ti Rigsdaler.“

„Det er ellers ret anstændigt betalt for at slaa et Menneske ihjel,“ ytrede Fægtemesteren.

„Har han nu forstaaet mig, min gode Ullen?“

Ullen hilste atter med begge Hænder. „Vi skal nok faae ham, og han skal ikke komme til Skade, for jeg kan godt forstaa, Naadigherren vil dog helst have ham levende.“

„Han er saa dum som et umælende Bæst,“ bemærkede Ahrensberg.

Guldbrand traadte hen foran Skaren: „Det er vist bedst, Hr Baronен gjør mig til General for den Armee, hvad skal det blive til med en Anfører som Ullen. Sagen er i Korthed, at omringe Hestehaven og smelde Gavtyven en paa Peltsen, ikkesandt? Er det

en Krysskytte, saa ligger han paa sin Gjerning, er det en Anden, saa har jeg en Regning at afgjøre med ham fra den Aften, jeg skulde føre Frøken Rosenkrands herop, og han listede sig bort med min Hest og min Kappe i det gudsforgaaende Veir.“

„Man hører strax, at Guldbrand er en Krigsmand. Det er en forstokket Synder, den Krybskytte, han har siddet i Bremerholms Jern sidste Vinter. Da han kom ud i For-aaret, skød han efter Skovfogden, og siden den Tid ødelægger han mig en utrolig Mængde Vildt.“

Guldbrand gik med Skytterne, Baronen blev alene tilbage med Gertrud. Solen sank ned bag Trætoppene. Inde i Lysthuset dækkede Tjeneren Aftensbordet. Ahrensberg stod og saae op i Luften.

„Troer I nu ogsaa, at det er en Krybskytte, de Folk gaa efter?“ spurgte Gertrud spottende.

„Hun kan forlade sig paa det. Mit bedste Vildt jager han efter.“

„Han veed desuden Et og Andet, som han ikke burde vide. Iaften veed han for

Exempel, at Oluf Rosenkrands efterlod sig mange Penge, imorgen —“

„Imorgen veed han ingen Ting,“ afbrød Baronen hende, „imorgen vil han være død.“

To Timer senere hvilede Aftenskumringen og dens Fred over Landskabet. Ovre i Nordvest betegnede en svag Lysning det Sted, hvor Solen var gaaet ned. Inde i Skoven lød klagende Skrig af en sulten Ugleunge, den dæmpede Bladen af en Hind og alle disse ubekjendte Lyd, der tilhøre Natten og Mørket. Baronen havde spist tilaften med Helene nede i Lysthuset, ventet paa Skytternes Tilbagekomst og var endelig gaaet op paa Gaarden igjen, ledsaget af Gertrud, hvem han underveis meddelte en Forklaring over det Lykkelige og Gudvelbehagelige i at gjøre Godt mod Andre. Helene sad endnu paa Bænken udenfor Lysthuset og stirrede hen for sig. Pludselig hævede hun sit Hoved, lyttede, smilede og udbrode: „Jo, jeg seer Jer nok derhenne, kom kun frem, I, som volder mig al den Uro. Hvad vil I dog her?“

En Mand traadte ud fra Busken, det var Daniel Krag, indhyllet i en gammel Soldater-

kappe og med Hatten trukket dybt ned i Panden. „Altid skjænder I paa mig,“ sagde han. „Jeg kommer jo blot for at faae Eder at se.“

„Ja, men det behøves sletikke, veed I det.“

„Jeg har længtes efter Eder og ventet og og ventet den hele Dag, saa jeg var nær ved at gaa fra Forstanden derover. I Ensomheden, i Mørket, medens jeg sad og grublede, voxede Eders Billed stort, og Alt hvad jeg tænkte mig af godt og smukt var med det forenet.“

„Ord, lutter Ord, ikke Andet! Jeg vil blot lade Eder vide, at jeg ikke fæster Lid til en eneste af alle disse smukke Talemaader, I har dem paa rede Haand, de blomstre i Eders Hoved; naar det kommer til Stykket, er det maaske kun en Mønt, der allerede ofte er bleven udgivet til Andre.“

„Hvor kan I dog nænne at sige det.“

„Ja, hvad veed jeg deraf? Tænk kun paa mig, Hr. Daniel, det maa I gjerne, knæl for mig, tilbed mig, det skal I have Lov til, men tro ikke, at det giver Eder nogen Fordring paa min Tak. Vil I behage mig, maa I ad-

lyde, jeg forlanger ingen Umuligheder. Handling og Bedrift, det er den Tilbedelse, jeg helst troer paa.“

„Forlang da et Bevis, en Handling af mig.“

„Det har jeg jo allerede gjort. Drag bort, søg at blive til noget, men det vil I ikke, jeg veed det nok, det koster Anstrengelse, en fast Villie, og den har I ikke.“

„Det er den gamle Historie, altid skal jeg skikkes bort, til Holland, til Polen, Fanden i Vold. Nei! I maa have mig undskyldt, naadige Frøken, jeg har ikke Raad til saa lang en Reise. Skal det blive til Noget, maa det være her i Eders Nærhed. Jeg maa have Lov til at se Jer engang imellem.“

„Nu, saa se da paa mig, min Ven, men begynd derefter at handle og virke. I har Mønstre nok i Eders Slægt, det pleier at arte stort, hvad af Godt er kommen.“

„Jeg vil lade Eder vide, at jeg har begyndt at handle.“

„Ja saa, maaske at fiske nede i Mølleaen, eller liste herop om Natten og sætte

Blomsterbouketter udenfor mine Vinduer. Gud veed, naar I faaer Tid til at sove?“

„Sover jeg kun lidt, saa drømmer jeg destomere.“

Helene tog en Bouket ud af sit Belte. „Der har I Eders Blomster igjen, jeg bryder mig ikke om dem.“

Daniel tog Blomsterne og kyssede dem, hans Øine straaledede, idet han bøiede sig halvt-knælende foran hende. „Jeg har begyndt at handle,“ gjentog han. „Husker I den Aften, I kørte hjem fra mit Herreslot, da vi skiltes, var I bevæget, I græd over mit tidligere, guds-forgaaende Liv. — Jo vist gjorde I, der faldt en Taare paa min Haand, det var, som om den foryngede mit Hjerte. — Ja, I leer vist af mig.“

„Nei tvertimod,“ sagde hun og rakte ham Haanden, den han forgjæves søgte at holde fast paa. „Bliv kun ved, saaledes hører jeg Eder gjerne.“

„Det blev mig klart den Aften, at jeg dog ikke havde prøvet Alt, som jeg bildte mig ind, og at der endnu maatte være Noget til-

bage at leve for. Det var, som om et Lys tændtes ved et andet.“

„Det vil altsaa sige, at I nu angrer.“

„Angrer!“ gjentog han smilende, „ikke et Minut, ikke et Sekund. Hvad skulde jeg vel angre? At jeg spiste mit Gods, der er Ingen, som skal arve det; at jeg morede mig med lystige Kammerater, vi havde jo ikke Andet at bestille.“

„Det er det Sædvanlige, I freder om det Slette, I praler af Eders Fornedrelse. O, min Gud! der er langt tilbage.“

„Jeg angrer Intet af Fortiden, den behager mig blot ikke mere. Jeg vil aldrig kunne komme tilbage til den igjen, mellem mig og mit tidligere Liv gaaer en forladt Sti, der groer Mos over den; mellem mig og Fremtiden staaer I, staaer Haabet, og derfor maa I ikke jage mig bort, det er jo i disse milde Øine, jeg først fandt Foryngelsens Kilde. Vender I Eder fra mig, saa er jeg fortabt, saa maa jeg gaa tilgrunde.“

„Min stakkels Ven, tro mig, I gjør bedst i at drage bort.“

„Men hvis det netop var her, der skulde

handles, hvis det var Eder selv, der skulde virkes for, og hvis det tilsidst blev ved mig, den Fortabte, at I vandt, hvad saa?"

„Jeg forstaaer Eder ikke.“

„Det faaer at være,“ svarede han freidig. „Men jeg har noget at kæmpe for, og det forstaaer jeg, kan I tro.“

„Jeg tvivler ikke derom. I har jo næsten aldrig bestilt andet en at slaaes.“

„Det skal blive bedre altsammen. Jeg kan holde ud, hvor de Andre vilde bukke under, jeg er en Mand, naar det kommer an derpaa. — Smil kun til mig,“ vedblev han bønlig og greb hendes Haand, „giv mig blot Løfte om en Fremtid, saa skal I se mig gro tilveirs som en Poppel, blive en Herre som de Andre, blive til Alt hvad der behager Eder.“

„Det vil vist vare længe, men naar det først er skeet, er det tidsnok at tale videre,“ svarede hun og reiste sig op fra Bænken.

Daniel stillede sig iveien for hende. „I gaaer? — først et venligt Ord til Afsked.“

„Først maa der kæmpes og vindes Seir, og først efter Seiren kan der ventes Løn.“

„Og hvad skulde det vel være for en

Kamp, hvori der kunde vindes den Løn, jeg søger?“ spurgte han heftig. „Aa nei! I maa tage tiltakke med de smaa Evner, men vil I det, kan I det, saa skal I finde en Hengivenhed, som aldrig bliver træt, en Tak, der tager hele mit Liv med sig, før den er udtømt. Tro mig, hør det af min Stemme, læs det ud af mine Øine, jeg holder af Eder, som jeg aldrig vil holde af nogen Anden. Et venligt Ord til Afsked?“

„Godnat!“ sagde Helene og gik.

„Godnat!“ gjentog en langsom og hæs Stemme ligesom et Echo, og Ullen stak sit Hoved ud af Buskene og stirrede paa Daniel. Han stod med foldede Hænder og saa hendes hvide Skikkelse forsvinde mellem Træerne. „Jeg skal seire, og det skal blive bedre,“ raabte han, ligesom til en Forsikring for sig selv. „Min Sjæl og Salighed skal det saa! Tag Jer iagt, Hr. Baron, det bliver bestemt Jer, som tilsidst kommer til at betale Gildet. — Nu gaaer hun, og Lampen skinner ud fra hendes Vindue, nu sover hun snart, og jeg vaager. Deroppe Lys, her Mørke. — Det er, som det skal være,“ tilføiede han og sprang

over Havegærdet ud paa Stien, som førte ned til Skovløberens Hytte, hvor han havde opslaaet sin Bolig.

Der forløb en Maaned, i den Tid havde Baron Ahrensberg udrustet Ullen med en lang Bøsse, Kugler og Krudt og sendt ham rundt omkring i Egnen efter den, han bestandig kaldte Krybskytten. Ullen, som bedrog ham, tilintetgjorde og røbede enhver af hans Planer, han som syntes at være den mindst skikkede til at udføre dem, var efterhaanden bleven en betroet Mand i sin Herres Tjeneste, han gik og kom tilbage med den Besked, han fandt for godt at give, han bortskød samvittighedsfuldt Baronens Krudt, mærkede Træerne med hans Kugler og forsikrede ved Hjemkomsten, at han paa et hængende Haar nær havde befriet Baronen fra hans Fjende, mærkværdigt nok var der altid en Ubetydelighed tilstede, et uforudseet Tilfælde, som frelste den Forfulgte.

En tidlig Morgenstund laa Ahrensberg paaklædt paa Sofaen i sit Arbeidsværelse, medens Gertrud sad henne ved Vinduet, beskæftiget med at fæste nogle Ordener fast paa

Baronens Kjøle. Værelset vendte med en Altan ud mod Haven. Altanens Døre stode aabne, og Tæppet, der var draget ned foran dem, bevægedes langsomt af den friske Morgenluft. Paa Væggen hang Billeder af Ahrensbergs Forfædre, i svære, forgylde Rammer, Mænd i Rustning og i Fløielskaaber, Damer i Atlask med Tulipan eller en stiv Pintselilie i Haanden. Naar man undtog Gertrud, som sad tavs og mørk, bøiet over sit Arbeide, var Baronens i godt og fornemt Selskab denne Morgenstund.

Herren gabede, han fandt den lange Tavshed trykkende og vendte sig om mod Gertrud. „Den Søvn har rigtig gjort mig godt,“ sagde han. „Jeg har det langt bedre idag, se blot, jeg kan løfte min Arm helt op til Hovedet, jeg faaer min Ungdomskraft igjen og er tilmode, som om der forestod mig noget rigtigt godt idag.“

„Det var jo rart,“ svarede Gertrud, uden at se op. „Hvorfor skulde I ikke være glad. — Naar man bare har en god Samvittighed, —“

„Gud ske Lov og Tak, det har jeg.“

„En god Samvittighed, eller en slet Hu-

kommelse,“ føiede hun til, „det kommer næsten ud paa et.“

„Er Trude bleven færdig med den nye Kjole, jeg spenderede paa hende forgangen? Hun maa have den paa imorgen, naar Hans Excellence, Generallieutenant Gyldenløve gjør mig den Ære at tage herind. Hele Omegnens Adel er indbuden, — Regimentsmusiken fra Kolding, — Æreporte og Begkrandse, — vi gjøre Nat til Dag, — og hvor den kjære Helene vil glæde sig, hun er endnu i den Alder, hvor man har Smag for Sligt. Min Brodersøn Siegfred kommer ogsaa.“

„For ham bliver det vist ingen Fest.“

„Det kunde dog være,“ svarede Baronen med et tvetydigt Smil. — „Gertrud! Hans Excellence tog imod mig paa den mest smigrende Maade, han lod nogle Ord falde, som om han havde en Overraskelse at berede mig, — maaske en Orden, maaske en eller anden Udnævnelse, hvem veed. — Jeg er i et rigtig Humør idag.“

„Det er vist bedst, vi stemme ham lidt ned,“ mumlede Gertrud. — „Krybskytten dernede fik I dog ikke Bugt med,“ vedblev

hun høit. „En uforsagt Karl maa han være, denne Daniel Krag, mens I traver Hestehaven og Skoven rundt efter ham, sidder han i god Ro ovre i Skjælbæk og udfritter Rosenkrandses gamle Foged.“

„Hvad vil han hos ham?“

„Forske efter Friherrens Penge.“

„Hun vender bestandig tilbage med den tossede Snak. I Djævelens Skind og Been! Lad mig være fri derfor. Jeg har sagt hende hundrede Gange, Friherren efterlod sig ingen Penge.“

„Skal det være Alvor, ogsaa naar vi ere alene.“

„Hvad veed hun, kom frem dermed. Jeg befaler det.“

„Jeg veed kun, at Rosenkrands en Aften sagde til Jer: Naar min Dom falder ved Høiesteret, mister jeg Alt hvad jeg eier. Der har Du hundrede tusinde Rigsdaler i gode Papirer, forvar dem, det er min Datters Fremtid jeg lægger i dine Hænder. Dagen efter sendte I ham Bevis for Pengene. Friherren skrev to Linier paa den anden Side af Papiret og skikkede Jer det tilbage igjen.“

„Hun husker godt,“ hviskede Ahrensberg, hvis Læber bleve blege.

„Jeg husker for os Begge. Veed I, hvad Rosenkrands skrev? — Hvis fyrretyve Aars Venskab ikke kan være et Bevis, saa skal dette Papir ikke heller være det. — Dommen faldt, de toge hans Gods, Friherren døde. — Fyrretyve Aars Venskab var intet Bevis. I gjemte Papiret, jeg læste det. Om den Sag er det, at Daniel Krag gaaer og forsker. Vil I høre mere, saa kommer der En, som ogsaa kan fortælle Noget.“

Det bankede paa Døren, den gamle Fægtemester traadte ind med en dyb Hilsen. „En flittig Godmorgen til hele Selskabet,“ sagde han, henvendt mod Gertrud.

„Godmorgen, Guldbrand! Hvordan gaaer det, han holder jer nok for Nar den Krybskytte, som I lovede at bringe mig. Har I endnu ikke seet noget til ham?“

„Hvis han bare vilde vente, til vi fik ham at se, skulde vi snart blive færdige, men Baronnen maa have taget feil, der er ingen Krybskytte at finde.“

„Hvorfor spore I ham ikke nede i Skov-

løberens Hus, der har han jo sit Tilhold," ytrede Gertrud. „Guldbrand snakker som en gammel Krigsmand, han handler blot ikke slet saa erfarent."

„Og Fru Gertrud snakker som den Jødekonge Salomon, blot ikke slet saa fornuftigt."

„I To skal altid mundhugges, saasnart I komme sammen," sagde Ahrensberg smilende.

„Baronen maa have os undskyldt, jeg er Krudt, og Fruen Ild, naar det mødes, giver det Rabalder. Hvad Fanden skulde vi gjøre hos Skovløberens? Vi har været der vel en halv Snes Gange, men Hytten stod altid tom."

„Guldbrand har nok fortalt Gertrud, at Personen har været ovre og besøgt Rosenkrandses Foged imedens."

„Jeg!" gjentog Fægtemesteren forbavset, „ikke et Muk. Vi forvexle den Ene med den Anden. Deres Excellence taler om Krybskytten, Fruen der om Daniel Krag. Fogden lod sig forresten mærke med, at Frøkenens Slægtninge nok kom herover imorgen, for at faae Majestæten til at undersøge den Arvesag, som der snakkes saameget om. De have allerede

et temmelig sikkert Spor at gaa efter og arbejde flittigt fremad.“

„Det er vel egentlig denne Daniel, der støber Kuglerne, ikke sandt, han skjuler sig bag de Andre.“

„Satan til Junker, hvor han forstaaer at virke. Paafærde tidligt og silde. Den gamle Foged kneb Tænderne sammen og var saastum som en Bergfisk, men Daniel fik ham til at snakke.“

„Man kan ikke sætte synderlig Lid til Daniel Krag, det er en Svirebroder, en fredløs Flygtning. Guldbrand veed, jeg har Befaling til at fængsle ham.“

„Ja, Baronен maa ikke tage det ilde op, men han har min Sjæl endnu ikke havt Tid til at lade sig arrestere. I skal se, han bringer nok tilsidst Lys i Alt; hvor det skal glæde mig, Eder ogsaa Hr. Baron. I er jo Part i Sagen, siden det angaaer Frøken Rosenkrands. Bare Hans Majestæt giver Lov til at undersøge, hvad der er skeet. Gudbevares, hvor det skal gaa, Gavtyvene afslørede, ingen Medlidenhed. Ja, I seer paa mig, siger I ikke det samme. Det vilde jo være et rent

Mirakel, hvis saadan en Kjeltringestreg fik Lov til at passere, og Vorherre har vist andet at bestille end at gjøre Mirakler for Gavyvene.“

„Ja vist, ja vist,“ sagde Baronen. „Guldbrand kan gaa ud og lade Skytterne holde sig færdige til Jagten. — Der er forfærdeligt varmt herinde,“ vedblev han, da Fægtemesteren var gaaet. „Jeg befinder mig ikke rigtig vel. — Den kjære Guldbrand er saa omhyggelig for sit Herskab, man maa belønne ham, se at finde en eller anden Post til ham oppe i Landet. — Hør Gertrud! — nei, det er det Samme. — Gertrud! gaa hen i Skatollet og tag mig den grønne Tegnebog i det lille Rum tilvenstre. Der er Nøglerne, — den mindste.“

„Jeg kjender den,“ svarede Gertrud.

„Hvorfra? — jeg spørger, hvorfra hun kjender den?“

„Da I var syg i Vinter, laa I jo bestandig og snakkede om den Nøgle, da forlangte I ogsaa, jeg skulde hente Tegnebogen, men I betænkte Jer igjen. — Her er den.“

Baronen tog Bogen og begyndte at under-

søge de Papirer, den indeholdt, han blev afbrudt, idet der lød Skridt ude paa Gangen. „Hvem kommer der?“ raabte han heftig og skjulte Papirerne, „gaa ud og siig, jeg vil Ingen have herind.“ Gertrud gik til Døren, i det Samme kastede Baron en Tegnebogen og Alt hvad den indholdt ind i den brændende Kamin.

„Der gaaer megen Tillid op i Røg,“ sagde Gertrud. „Hvad gjør I, Hr. Baron? I brænder Eders Beviser.“

„Nu er der ingen Beviser mere,“ svarede Ahrensberg triumferende og ragede med Tangen omkring i Baalet.

„Er I sikker paa det?“

„Ja,“ svarede han og reiste sig fra Stolen barsk og bydende. „Hvad er det for en Tone, hun taler i. — Det være hende sagt engang for alle, at hvis hun nogensinde oftere vover at bringe denne Sag paa Bane, blot med et Ord, en eneste Stavelse, saa jager jeg hende ud af mit Hus. Mærk sig dette. — Fra nu af er det mig, der er Herre.“

„Det har I jo altid været,“ svarede Gertrud sagtnodig og vedblev at se ned paa sit

Arbeide. „Derfor behøver I da ikke at raabe saa høit. Hvis jeg ellers maa sige Baroneu Noget, saa er der et Punkt, hvori I dog ikke har baaret Jer rigtig klogt ad. Før I brændte Papirerne, burde I have seet efter, om de ogsaa vare der allesammen. Det glemte I. Der var et blandt dem, det vigtigste, det jeg før talte om, Brevet fra Rosenkrands, blev det ogsaa brændt? Det kan gjerne være, men I veed det ikke, og I skal blive uvidende derom til Dommedag. Derfor skal I lade være at true og tage paa Vei, frygte skal I, bæve skal I, og derfor er det mig og ikke Jer, der er Herre.“

Ahrensberg sank tilbage paa sit Sæde og holdt Hænderne omkring Hovedet. „Gertrud! Gertrud!“ hviskede han. „Hun lægger mig tilsidst i Graven.“ Et Hornsignal lød fra Skytterne nede i Gaarden. Gertrud gik til Vinduet og saae ud. „De vente Hr. Baronen til Kongejagten,“ sagde hun ydmygt og gav sig derefter til at hjælpe ham den broderede Kjole paa. Baronen saae paa hende, søgte at møde hendes Øine, men hun undgik det, rakte ham Hat og Kaarde og aabnede Døren for ham, idet han forlod Værelset.

Lidt efter lød en Jagtmelodi og Raab og Hundeglam nedenfor, et Tegn paa, at den naadige Herre red ud af Gaarden. Gertrud stod støttet til Dørkarmen ved Altanen, hun havde draget Tæppet tilside og saa ud. Det klare Sollys skinnede ind til hende.

„Der rider han!“ mumlede hun og strakte truende Haanden ud efter den bortdragende Skare. „Guld paa Kjolen og Hovmod i Sindet, Alverden for hans Fod og skjælvende for en Kvinde.“ Sandsynligvis vilde hun have fortsat denne Monolog, hvis ikke Døren ude fra Gangen i det samme var bleven aabnet af den gamle Fægtemester, som traadte ind i Værelset.

„Jeg skulde spørge saa flittigt, om det var Eders Naade beleiligt at tage imod en god Ven?“

„Jo det er, vær saa god, træd I kun nærmere, Hr. Daniel.“

„Kjender I mig, Fru Gertrud!“ spurgte Daniel, idet han traadte ind og rakte hende Haanden.

„Nej, jeg gjør ikke,“ svarede hun hovedrystende. „Jeg har kun seet Eder i Frastand, Herre, og bestandig i Mørke.“

„Jo vist kjender I mig. Jeg er den unge Daniel Krag, ham med de mange Herregaarde. Jeg har mine Grunde til ikke at vise mig i Solskin. Hans Excellence Gyldenløve jager og støver efter mig i denne Tid, men det bliver mellem os. Jeg har udført adskillige navnkundige Bedrifter, og nu vil Gyldenløve med Djævels Vold og Magt belønne mig derfor, — en eller anden Orden, en Stilling ved Hoffet blandt den tyske Adel, som florcerer der, et grumme stort Embede, men jeg vil ikke have det og skjuler mig af lutter Beskedenhed.“

„Hvad søger I her?“ spurgte Gertrud heftig.

„Et godt Raad, Frue, Eders Hjælp kortsagt. Mit Ærinde angaaer Friherre Rosenkrands, den Sag ligger mig særlig paa Hjerte, jeg skal, naar vi faae bedre Tid, forklare Eder hvorfor.“

„Det behøves ikke.“

„Saameget desto bedere. I er indviet i Alt, Enhver betroer Eder sine Hemmeligheder og giver mig dem at gjætte. Blot et Ord, et Vink, om hvorledes det hænger sammen med

den Sum, der blev savnet efter hans Død, og som skulde komme hans Datter tilgode nu, da Bøden er betalt, saa skal jeg nok selv finde ud af Resten.“

„Jeg veed Ingenting,“ sagde Gertrud.

„I skal svare mig aabent og ligefrem, som jeg spørger. Folk siger, I er strix og kort for Hovedet, men de lægge til, at I er god at komme tilrette med for den, der gaaer ærligt tilværks.“

Gertrud svarede ikke. „Hvorfor seer I saa vist paa mig, min Bedste?“ spurgte den gamle Fægtemester. „Jeg har min Sjæl aldrig sagt, I var god at komme tilrette med.“

„I var i Friherrens Hus, da han laa syg.“

„Der var flere tilstede end jeg. Venner, som græd af Frygt, for at han skulde dø, og Andre af Frygt, for at han skulde blive ved at leve.“

„Der er begaaet et Bedrageri med hans Efterladenskaber.“

„Det kan gjerne være,“ svarede hun ligegyldigt. „Det er en daarlig Verden, vi leve i.“

„Fanden heller! Det er en prægtig Verden. Deilideilig! S, Man slaaes, og man seirer.“

Det spirer, og det grønnes og blomstrer alle-
vegne. Fuglen synger, og Solen skinner, man
er ung. —“

„Ja, medmindre man er gammel.“

„Saa har man Erindringen at varme sig
ved og Ungdom til at holde af sig. Gertrud!
ræk mig en Haand, ingen Snak, ingen Rysten
paa Hovedet, I veed Alt hvad jeg vil vide,
hvis I hjalp mig, blot lidt, hvor jeg skulde
takke og velsigne Jer.“

„Folk har saa kort en Hukommelse,“
svarede Gertrud. „Jeg veed ingen Ting.“

„Det er saa hendes Vane at slaa stort
paa,“ ytrede Guldbrand spottende. „Jeg troede,
hun havde et Hjerte, men det er koldt, det er
dødt. Naar det kommer til Stykket, saa veed
hun ingen Ting, som hun siger. Hun er
maaske bange for at blande Baronen ind i
den Sag.“

„Og hvis saa var, hvad har Du at ud-
sætte derpaa? Han er mit Herskab. Han
har delt sin Lykke med mig.“

„Ja vist saa,“ svarede Guldbrand leende.
„Et Stykke Legetøi har Du været i hans Hus,
idag ved Brystet, imorgen ved Foden, idag i

Solen, imorgen i Støvet. Fru Gertrud har sunget ham i Søvn, forgylt hans Lediggang, det er det Hele, hun venter nu paa sin Betaling, hun stoler paa Fremtiden, — en Tværpole over Ryggen, en Krukke og en Tiggestav i Haanden.“

„Hvis han vovede det,“ sagde Gertrud og rynkede Panden.

„Saa kom til mig, Gertrud,“ bad Daniel, „til den Tid er jeg en holden Mand. I skal finde et Hjem hos mig.“

„Og jeg skal lave Dig en Grav til at krybe ned i,“ tilføjede Guldbrand, „og male den Indskrift med store, forgyltde Bogstaver ovenover: Her ligger hun, som fornægtede sine Venner for at blive snydt af sine Fjender. — Afsted! Junker Krag, vi spille Tiden med Snak, hun veed ingen Ting. Høire om, marsch!“

„Hvis jeg nu alligevel vidste Noget.“

„Saa tal! Jeg bønfaller Eder derom, kjære, lille Gertrud, tal! Det er min Fremtid, mit hele Livs Lykke, der er lagt i Eders Hænder.“

„Nei, tal ikke, Frue, I kunde saa let for-

spilde Eders Plads i Baronens fede Testamente?“

„Hvad veed Du om hans Testamente?“

„Ikke stort, men Du ikke heller. Han leer ad Dig, Gertrud, det er det Hele.“

„Hvis saa var, skal I faae Nyt at høre.“

„Det kan hændes, det saa kom forsilde.“

„Det kan hændes, det kom tidsnok.“

Tæppet fra Altanen gled tilside, Ullen stak sit flade Ansigt frem imellem dets Folder.

„Hvad bestiller Du her?“ spurgte Guldbrand.

„Jeg hører efter,“ svarede Ullen i en slæbende Tone. „Jo, med Testamentet har det sin Rigtighed. Baronens gik og hviskede med Birkefogden iaftes, og jeg sad oppe i en Hasselbusk.“

„Hvad gjorde Du der?“

„Jeg knækkede Nødder.“

„Og saa lurede Du.“

„Ja naturligvis! Baronens sagde, der skulde skrives noget op, — mange Penge, — han nævnede ogsaa Gertruds Part, hvor stor den var, hørte jeg ikke. Fogden stod og nikkede, og saa grinte de begge To.“

„Er det vist?“ spurgte Gertrud og traadte hen imod ham.

„Vist!“ gjentog Ullen ligesom forbavset. „Naar det ikke er sandt hvert Ord, jeg siger, er jeg tilfreds, at Solen aldrig mere maa skinne paa mig.“

„Din Haandtering gaaer vist ogsaa bedst i Mørke, Du,“ sagde Guldbrand.

„Imorgen Aften skal Fogden oplæse Testamentet for Baronet, saa kommer han herind, bukker og krummer sig, mens Baronet sidder der i Sofaen. — Vil I høre, hvad han læser, saa er her en hemmelig Dør,“ vedblev han og pegede paa et Tavl i Panelet. „Den kjen-der Baronet godt, i gamle Dage kjendte Gertrud den ogsaa, men hvad Ingen af Jer veed er, at ovenfor Døren er et rart lille Hul bag Maleriet der; gaa ind og forvar Jer, I kan da høre hvert Ord, som tales herinde. Det Hul fandt jeg, mens jeg var Taffeldækker heroppe, men saa jog de mig bort, fordi jeg lyttede.“

„Du har altsaa ogsaa været Taffeldækker af Profession?“

„Ja, det gjorde de mig til, da jeg ikke

maatte være Kammertjener mere, fordi jeg saae efter, hvad Naadigherren havde i sine Lommer. Siden gik jeg Post, men det blev jeg ogsaa snart færdig med. De sagde, jeg kiggede i Brevene.“

„Du maa da være en sand Djævel til at lure,“ bemærkede Guldbrand.

„Jeg har ogsaa været længe i Helvede,“ svarede Ullen og drog sig tilbage. Tæppet bevægedes lidt efter ham. Da Gertrud gik hen til Altanen, var han forsvunden.

Daniel tog hendes Haand, hans Røst lød bønlig og indtrængende, idet han talede: „Har I saa ikke det Allermindste at sige mig, Fru Gertrud, nægter I at hjælpe os, mig og hende? At række os en Haand er det Samme som at faae To til at holde af Jer, og I kan stole paa mit Ord, vi skulle holde af Jer. Jeg har tidt glemt dem, der vilde mig ondt, men aldrig dem, der gjorde mig godt.“

Gertrud var bleven tavsere end før, hendes Ansigt laa i dybere Folder, det viste et Udtryk af Sorg, som ellers ikke syntes at tilhøre det. Hun betænkte sig lidt og saae ned for sig. Under denne Tavshed blev Daniel

Krags Skjæbne afgjort. „Iaften veed jeg Intet,“ svarede hun endelig. „Kom igjen imorgen, saa veed jeg mere.“

„Hvorfor mere imorgen end idag?“

„Imorgen skal der holdes Dom,“ svarede hun langsomt og høitideligt og gik ud af Værelset. I den modsatte Dør kom Helene tilsyne, hvidklædt, frisk, smilende som den unge Morgensol, hun standsede og løftede truende Fingrene mod Daniel. Fægtemesteren fulgte efter Gertrud, de to Andre bleve alene tilbage.

„Men, Uforsigtige!“ sagde Helene, „I vover at komme her.“

„Baronen er jo borte, og jeg længtes efter Eder.“

„Jeg har ogsaa længtes efter at tale med Eder. Fortæl mig, hvad I bestiller i denne Tid.“

„Jeg arbeider, og jeg virker, som I sagde, jeg skulde.“

Helene gik hen til Bordet og ringede paa en Klokke. „Jeg tager ikke ud i Formiddag,“ sagde hun til Tjeneren og vendte sig derefter

mod Daniel. „Kom, sæt Eder hos mig. I arbejder altsaa, det er jo fortræffeligt.“

„Ja, og jeg tænker paa Eder. Forgangen Morgen sad I ved det aabne Vindue, jeg laa dernede bag min Busk, kun Gangens Brede adskilte os. Hvor var I smuk, hvor jeg ønskede, vi kunde følges, vi To, derhen, hvor Sorgen og Vrøvlet aldrig naaede os.“

„Det var jo meget fornuftigt tænkt““ sagde hun smilende og berørte for et Øieblik hans Haand med sin, „men det var ikke derom, vi skulde tale. Jeg har engang sagt, at jeg ikke sætter Pris paa disse overdrevne Udbrud.“

„I søger altid at undvige mig, I vil ingen Ting vide, ingen Ting høre. Siger jeg, at jeg længes, saa leer I, taler jeg om Kjærlighed, og det er dog det Bedste, jeg eier, saa reiser I Eder op, just som i dette Øieblik. — Det kan være det samme. I skal høre alligevel.“

„Nei, ikke videre min Ven! Efter det I har sagt, er det allerede meget, at man endnu beskæftiger sig med Eder, ja vist! — det burde I skjønne paa, istedetfor bestandig at forlange mere.“

„Hvad I siger er Sandhed for min For-

nuft, den kalder, den banker, den vil ind, hvorfor standse den? Med Eder for Øie er det gaaet frem, med Eder i Tanken, er det bleven bedre.“

„Jo vist! jeg troer ikke paa de Fuldkommenheder, der kun behøve saa kort Tid for at blomstre.“

„Det er, fordi I glemmer, hvorlænge Spiren arbejder i Stilhed, før en Solstraale bringer den for Lyset.“

„Godt, og saa? —“

„Jeg elsker Eder, jeg tilbeder Eder.“

„Ja, nu kan jeg igjen ikke følge med, er det Eders Feil, eller maaske min? Jeg veed det ikke.“

„Men jeg tør dog haabe, ikke sandt! At tvivle er at dø, at bryde Spiren er at standse Høsten.“

„Naturligvis, bliv kun ved, eller skal jeg fortsætte. — I seer her for Eder det mest forkjælede og forvænte Væsen, I kjender. Paa den ene Side Fornødenheder, Fordringer, paa den anden Side Umuligheden i at fyldestgjøre dem. Et skuffet Haab, en frugtesløs Kamp, et forfeilet Maal, alt dette vil jeg fritage Eder

for, derfor bad jeg Eder om at handle, at reise bort og søge den Virksomhed ude, som ikke kan findes her. Jeg stolede ogsaa lidt paa, at en Mand med denne jernfaste, trodsende Natur, maatte kunne Andet end klynke.“

„Jeg behøver ikke at reise min Vei for at glemme, det nytter ikke. Veed I hvad! Kampen er begyndt for længe siden, er det ikke lige godt, enten jeg bruger Haand eller Kaarde, naar det kun skeer i Eders Tjeneste? Naar Kampen er endt, naar Ære, Magt og Lykke er lagt for Eders Fødder, hvad saa?“

„Saa har I opfyldt en ridderlig Pligt, min Ven, man forlanger blot ikke Betaling derfor.“

„Det venter jeg heller ikke, men fra det første Øieblik, vi mødtes, laa der i Eders Blik, i Eders Smil Noget, der syntes at forjætte min Lykke. Hvorfor pleier I min Moders Rosentræ derhenne? For mig var det den sidste Lysning, dengang Søen slog sammen over mit Hoved. — Jeg holder af Eder,“ vedblev han med en dæmpet, lidenskabelig Røst, „som jeg holdt af min Moder, det var en brav Kone, men hun gav mig kun Livets Lys; I

gav mig Sjælens. Hvorfor pleier og røgter I min Moders Træ, hvis I har isinde, at lade det visne igjen, hvorfor fører I mig op paa Bjergets Tinde og viser mig Alverdens Skatte, naar det kun er, for at støde mig ned igjen, tilintetgjøre mig Stykke for Stykke i min Tro og Længsel, — saa havde I, min naadige Frøken, gjort langt bedre i, strax at lukke Eders straalende Øine og ladet mig blive liggende ude paa Landeveien, i den Grøft, hvor I fandt mig.“

„Hr Daniel Krag, I er et Barn, et stort Barn, ikke andet.“

I dette Øieblik gled en Skygge over Tæppet udenfor Altanen. Ullen stak sit Hoved frem fra Gitteret og hviskede; „Der kommer Nogen, det er den naadige Hr. Baron.“

„Saa flygt, hurtig,“ hviskede Helene og aabnede Døren for ham. „Denne Vei!“

„Det gaaer ikke,“ sagde Ullen, „Skytterne vogte alle Udgange, se at gjemme ham herinde.“ Dermed forsvandt han igjen.

„Lad Baronen komme,“ udbrød Daniel trodsende og hævede sig i sin fulde Høide,

„nu er jeg kjed af at krybe i Skjul mere. Jeg venter ham her.“

Helene lagde sin Haand paa hans Arm, „Daniel, min Ven!“ bad hun, „skjul Jer, hører I, jeg beder Eder derom.“

„Ja, nu beder I, men naar jeg bønfaller Eder, bryder I Jer ikke derom.“

„I sagde før, at Tvivl var Død, saa maa Haab vel være Liv, haab da, jeg forlanger ikke, I skal dø. Skjul Eder blot. Der kommer Nogen op ad Trappen.“

„Vil I da hjælpe mig at vinde Seir?“ spurgte han og greb hendes Haand.

Helene drog sin Haand tilbage. „Hvad kan jeg vel hjælpe,“ sagde hun smilende, „min Lykke boer i Solskin og Fred, ikke i Kamp og Storm. Omkring mit Vaabens Mærke staaer en Krands af Roser.“

„Der har været nok i den Slægt til at flette Laurbær mellem dem,“ sagde Daniel, medens han traadte om bag Tæppet foran Altanen. I det Samme aabnede Ahrensberg Døren og traadte ind i Værelset.

Han saae sig om, smilede og tog Plads i Sofaen ved Helenes Side.

„I kommer uventet tilbage, Hr. Baron.“

„Uventet, ja mit Barn, det troer jeg næsten ogsaa.“

„I tog altsaa ikke paa Jagt.“

„Jo, men paa en anden Jagt, end I antog, jeg forbereder Eder maaske en lille Overraskelse dermed, Eder og Gyldenløve. Jeg har isinde at bringe ham en Arrestant. Forstaar I mig, jeg mener Daniel Krag. Han er her. Troer I ikke?“

„Jeg troer Alt hvad I behager. Forleden sagde I, han var reist, I forsikrede paa det Bestemteste, han var reist, idag paastaaer I lige saa bestemt, at han ikke er reist, han er altsaa kommen tilbage igjen, og nu søger man efter ham her i Egnen?“

„Om Forladelse, her i Huset. — Er det Eder maaske imod? Jeg veed, at I føler nogen Deltagelse for ham. I har allerede en Gang frelst ham, I vilde vist gjerne gjøre det igjen — ifald I kunde.“

„Og Baronens vilde vist gjerne fange ham, — ifald I kunde. Min Rolle er da altid smukkere end Eders.“

„Det er mig ubegribeligt, hvordan I, en

Dame af Landets første Adel, har kunnet fatte Interesse for en Ødeland, en fortabt Person, foragtet selv af Slægt og Venner.“

„Og som tiltrods for Slægt og Venner vil hæve sig igjen, derom er jeg overbevist. Vent blot! I kan ikke se ind i Fremtiden, Hr. Baron.“

„Nei, men jeg kan se tilbage paa Fortiden, det er undertiden lige saa sikkert.“

„Eders bestemte Forsæt er da nu at fange ham, — fortæl mig, hvorfor I nærer saa dyb en Uvillie mod denne stakkels Daniel, I som ellers er saa blid, saa overbærende.“

„Nu, ja! jeg tilstaaer, at jeg gjerne vilde se ham fjernet herfra. Den Interesse, I viser ham, stiller sig imod mit kjæreste Ønske, Forbindelsen med Siegfried. Derfor maa han bort, om jeg saa skal være nødt til at gribe ham lige for Eders Øine.“

„Er der Intet, som kan frelse ham?“

„Jo, I, — siig et Ord, imorgen tidlig kommer Siegfried tilbage fra Hoffet, lad det blive en Fest for os Alle.“

„Men jeg kjender jo neppe Eders Sieg-

fried, jeg maa da idetmindste have den fornødne Tid til at fatte en Beslutning.“

„I mener, til at frelse Eders Flygtning. Kløgt maa bestemt være smitsom, jeg begynder at forstaa Eder.“

„Baronen seer i Ægteskabet kun et Regnestykke, der føier to Tal sammen, for at det ene skal forøge Værdien af det andet. Maaske Eders Brodersøn tænker mere efter min Smag, derfor vil jeg have Frist til imorgen Aften.“

Ahrensberg overveiede lidt, tog en Pris Tobak og smilede. „Jeg kommer da til at give efter, som sædvanligt.“

„Og som sædvanligt er det dog Eder, der seirer. Altsaa, fra nu af til imorgen Aften har Hr. Daniel Krag Lov til frit og uhindret at drage bort herfra, — hvor han end skjuler sig?“

„Det har han. Hvor mon han agter sig hen?“

„Til et Sted, hvor han kan gjenvinde den Hæder og Anseelse, I mener, han fattes.“

„Lykke paa Reisen. Lad ham blot skynde sig. Hvad hans Hæder og Anseelse angaaer, — ak, mit Barn! I er saa ung, saa tillids-

fuld, I kjender ikke det menneskelige Hjerte, det er slet, det er ondt. —“

„Har I maaske gjort denne Erfaring med Eder selv?“ spurgte Daniel, idet han slog Tæppet tilside og traadte hen foran Ahrensberg. „Eders Tjener, Hr. Baron.“

Helene reiste sig og gik ham imøde. „Men Daniel! —“

„Jeg har blot et Par Ord at sige Herren til Afsked. saa gaaer jeg.“

„Udentvivl vil det ske med al den Besindighed, I nylig roste Eder af, ikke sandt?“

Ahrensberg reiste sig op fra Sofaen og udbrod barskt og overlegent: „Jeg begriber ikke, hvorledes I vover at vise Eder her. Hvad vil I, tal!“

Daniel befandt sig i en synlig Kamp med sig selv. „Aa! hvis jeg bare turde, som jeg vilde. — Naar I næste Gang taler om mine Fortrin, Herre! kan I gjerne regne Taalmodighed med, jeg troer, at jeg i dette Øieblik har aflagt Prøver paa den. — Gud veed, hvorfor jeg skulde være bange for at komme her, alle Ulykkelige ty op til Jer, Hr. Baron. — desuden, jeg er fri, fri til imorgen. Tak He-

lene! jeg skal aldrig glemme, hvad I har gjort for mig.“

„Herren lader til at være en særdeles fortrolig Ven af Frøkenen.“

„Ja, det er mærkværdigt. Jeg kjender dem, som forgjæves har søgt at blive det.“

„Frøken Rosenkrands troede, I vilde reise.“

„Nei Tak, jeg holder mere af at blive i Eders Nærhed, der er længe fra nu af til imorgen Aften. Jeg vil arbeide, støve, opnaa! Hr. Baron! I skal spørge Nyt derom. Først naar Alt slaaer feil, naar Lyset er slukket, og Døren lukket, drager jeg bort, ud i Verden, for at tjene mig en fyldt Pengepung. Jeg seer, hvormeget man er istand til at opnaa med den.“

„Da jeg reiste, var det, for at søge Hæder og Ære,“ ytrede Ahrensberg spottende.

„Ja, Enhver søger jo det, han trænger mest til.“

„Gaa Eders Vei! og trød aldrig oftere over denne Dørtærskel. Tal ikke til Frøken Rosenkrands, Eders Ord beskæmme hende. Vov Eder ikke blandt hæderlige Folk, vanæret og fornedret, som I er, opsøg en Krog, hvor

Ingen seer Eder rødme over Fortiden, fortvivle over Fremtiden.“

Helene rakte Daniel Haanden og udbød dæmpet: „Daniel, min Ven! forlad os nu.“

Daniel bøiede sig ned over hendes hvide Haand og kyssede den. „I skal ikke blive bange,“ svarede han, „jeg er rolig, ikke sandt? — Siig, at jeg dog har lært Noget i Eders Selskab. — I taler om Fortabelse, Hr. Baron! I, der bestandig krøb paa alle Fire udenom enhver Modstand, istedetfor at byde den Panden; I, en Mand, der aldrig blev varmet af Lidenskabens Aande eller kjendte de Storme, der bo i den Stærkes Bryst. I taler om Skændsel og Vanære, ja vist, det er en stor Familie, man træffer den overalt i Verden.“ — Han foldede sine Armene over sit Bryst og traadte hen til Ahrensberg, der forsigtig veg et Skridt tilbage. „Hr. Baron Ahrensberg, har Storhed og Magt altid beskyttet mod Vanære? At bortødsle sit Gods, at gjøre Maaneskin til Sollys og staa paa Hovedet i Kroerne, at storme Landeveien igjennem med en Flok halvdrukne Kammerater og slaa høiest Øine om, hvem der skal kysse Guld-

smedens Datter, det er kjedeligt i Længden og derfor dumt, jeg tog dog kun af mit eget, og Afregningen bliver en Sag mellem Vorherre og mig; men at trykke en Mand til sit Bryst med den ene Haand, medens man plyndrer hans Lomme med den anden, hvad er det? — Og dog, han er en Mand, lad gaa, det er Kløgt mod Kløgt, Klo mod Klo, Djævel mod Djævel! men at bedrage en ung, forældreløs Kvinde, stjæle hendes Fremtid, hule en Afgrund ud foran hendes Fødder og dække den til med Blomster, det er usselt, det er den Æreløses Kjendemerke. Tænk paa det, Hr. Baron! — I har udæsket mig, I har ikke forstaaet at bevare Freden; I skal faae at se, hvordan jeg fører Krigen.“ Da han havde sagt dette, udfordrende, pralende, med Spot i hver Tone, haanligt tilbagekastet Hoved, satte han sin Hat paa, gav den et Slag med Haanden og forlod Stuen.

Det var den næste Aften, Festens Aften, Ulykkens Aften, som den siden blev kaldt af Nogle, da Gertrud, lidt før Mørket begyndte, kom listende ind i Altanværelset hos Baronnen. Stuen var tom, der brændte to gule Voxlys i

en Armstage paa Bordet. Gertrud blev staaende noget indenfor Døren og saae sig om, før hun gik hen til Speilet og glattede Haaret over Panden. Hendes Ansigt var meget blegt denne Aften, Furerne dybere end ellers, Øinene matte og glandsløse. En Støi nede i Gaarden kaldte hende hen til Vinduet.

„Der kommer Fogden ridende,“ sagde hun til sig selv, „og histinde venter Herren. Jeg venter ogsaa. — Han soner, hun faaer Godset, hvad faaer jeg? Hvad har jeg været for ham, Herskerinde eller Træl? Det skal skrives her i denne Time. En Aftenstund, for mange Aar siden, stod jeg ved dette Vindue, ligesom nu. Det bankede herinde i mit Bryst, og min Kind blev rødere og rødere som Solen, der gik ned histovre, mens jeg hørte paa en Mand, der viste med Haanden ud over Eggen og hviskede: Alt dette skal blive dit, hvis Du vil være mig naadig og god. — Jeg lyttede, han talte, jeg smilede, han løi. Jeg var et Barn, hvad var han? — Landskabet ligger der endnu, det er ikke det, som har forandret sig.“ — Hun knugede sine Hænder sammen og trykkede dem ind mod de bræn-

dende Øine, medens hun vedblev: „Idag ved Brystet, imorgen ved Foden, siger Guldbrand. Aa ja, falmet, visnet er det Blad for Blad, alt hvad der engang var grønt i mit Hjerte. — Der komme de, kom kun; her er det Synderen, som skal fælde Dommen.“

Hun drog et stort Maleri tilside, som lod sig bevæge paa to skjulte Hængsler, bag dette fremkom en Aabning i Væggen. Gertrud skjulte sig derinde og drog Maleriet tilbage igjen paa dets Plads. I det Samme aabnede Ahrensberg Døren og viste sig i en straalende, sølvbroderet Dragt. Efter ham fulgte en lille Mand, som blev staaende indenfor Døren med Hatten i begge Hænder og en Rulle Papirer under Armen. Baronet tog Plads ved Bordet.

„Kom kun nærmere, Birkefoged, han har vel alle Papirerne med sig?“

„Allesammen, naadige Herre,“ svarede Fogden med ydmyge Buk og bredte Papirerne ud foran Baronet, medens han vedblev: „Her ere de, renskrevne pynteligt og efter bedste Formue.“

„Sid ned?“

„Nei, Vorherre bevares. Jeg veed bedre, hvad der sømmer sig.“

„Sid ned!“ gjentog Ahrensberg, „det kan gaa an for een Gangs Skyld, her er jo Ingen.“

Kasper Foged tog Plads yderst paa Stolen, lagde sin Hat ind under Stolen og gned Hænderne op og ned ad sine Knæ, medens Baronnen læste.

„Det er rigtigt, det er skjønt,“ udbrød han.

„Ja!“ gjentog Kasper, „det er skjønt, jeg har ogsaa gjort mig den alleryderste Flid med Afskriften.“

„Hvem taler om Afskriften? Det er ædelt, siger jeg, det er ophøiet, at skjænke saa store Midler til de fattige. Jeg haaber, mit Navn vil mindes, længe efter at det altstyrende Forsyn har kaldet mig bort herfra.“

„Gud lade det vare længe, før jeg oplever den Sorg.“

„Hvem siger han skal opleve det. — Her komme vi til Tjenerskabet, lad os nu se: Dernæst skjænker og bortgiver jeg den Kapital, fem og tyve hundrede Rigsdaler, til Gode for mit Hustyende, saaledes at Renterne deles lige-
lig mellem sex af de ældste blandt dette. — Det bliver aarlig sexten Rigsdaler til hver af dem.“

„Ja, — og fire Mark,“ tilføjede Kasper.

„Hvad mener han derom, Foged.“

Kasper rømmede sig gjentagende og holdt to Fingre op for Munden. „Jeg mener blot, at Hovmesterinden, den kjønne Gertrud, — Naadigherren var engang saa god,“ — han rømmede sig atter og dreiede Kroppen undselig smilende, frem og tilbage paa Stolen. — „Naadigherren var engang saa god, at vise nogen liden Venlighed mod hende.“

„Toer han det?“ sagde Baronén smilende.

„Ja, hvad vil det sige? Man gantes med en Kvinde og glemmer det igjen. Jeg har aldrig anseet Gertrud for andet, end hvad hun var, et ringe Tyende, opfarende og hoffærdig. Hun kan takke sin Gud for, at jeg betænker hende saa vel.“

„Naadigherren har Ret i det som i alt Andet,“ forsikrede Kasper. „Det er i Grunden næsten formeget for den Kvinde, sexten Rigsdaler og fire Mark om Heelaaret.“

Baronen reiste sig og vinkede med Haanden. „Han kan gaa ned og lade sig give noget at spise, og saa blive her og se paa Festen. Maaske bliver der mere for ham at

bestille. Jeg trolover iaften min Brodersøn med den fattige Frøken Rosenkrands og skænker dem i Brudegave hele Godset med Tiliggende og Herligheder. Hvad siger han dertil?"

Fogden slog Hænderne sammen, for at udtrykke sin Forundring. „Jeg siger, at der er hverken Begyndelse eller Ende paa Baronens Godhed, jo ældre I bliver, desmere Godt gjør I, Naadigherren er ligesom Solen med Respekt at sige, jo nærmere den kommer Jorden, des tykkere og større tager den sig ud.“ Baronen smilede igjen. Birkefogden bøiede sig ned og kyssede hans Haand. Derefter forlode de Værelset.

Maleriet paa Væggen bevægedes, Gertrud traadte ind med bøiet Hoved, rynket Pande og sammenbidte Læber. „Saa det var Alt,“ mumlede hun, „derfor blev jeg solgt, mere var jeg ikke værd, — sexten Daler.“

„Og fire Mark,“ tilføjede en Stemme i Baggrunden af Værelset. Den gamle Fægtemester traadte frem. „Det er bedst, Du regner Alting med. Jeg synes min Sjæl ikke, der er Noget at give bort.“

Gertrud brast i Graad, hun slyngede sin Arm om Fægtemesterens Skulder og hviskede: „Guldbrand! Guldbrand! det havde været bedre, om vi To vare skiltes ved min Grav end ved hans Dørtrin.“

„Det havde jeg ogsaa hellere seet, Du! Naa, fat Dig, op med Hovedet. For Djævelen, man maa bære sit Aag og ikke lade Nogen se, at man segner under det. Han, som gik, har aldrig været værd at smile til, endnu mindre at græde over. Vil Du saa række os en hjælpsom Haand, Gertrud?“

„Hvor er han?“

„Inde i mit Kammer.“

„Kald paa ham.“

„Det kan jeg lide. Ret nu begynder Du ligesom at vaagne op igjen. Du har min Sjæl ogsaa sovet længe nok.“ Idet han aabnede Døren, traadte Daniel ind af den.

„Her kommer jeg,“ sagde han og greb Gertruds Haand. „Tiden gaaer, Gjæsterne samles, om et Øieblik vil Trolovelsen finde Sted. Jeg er nær ved at fortvivle.“

„Stakkels Barn!“ sagde Gertrud og trak paa Skulderen. Han bilder sig ind, der er

ingen andre Sorger til end dem, der boer under hans Vest. Hvad vil I? Jeg skal hjælpe Jer, forraade mit Herskab, hvem har nogensinde hjulpet mig?“

„Hvem taler om Eders Herskab, Fru Gertrud! jeg har ikke isinde at være hans Profos. I saa Eders Baron røve Gods og Formue fra en ung og arveløs Pige, og tav dertil — han var Eders Herskab, I har seet ham, med et Ansigt, der hykler, og en Mund, som lyver, tvinge hende ind i et Afhængighedsforhold. Iaften gaaer han videre, det er ikke længer Penge, men hendes Lykke, hendes Sjælefred, han stjæler, ved at tvinge hende til at trolove sig med den Junker Spindelvæv. — I staaer bestandig med Hænderne under Forklædet og seer derpaa, — han var Eders Herskab. Hvad forlanger jeg? Sandhed. Hvad beder han Jer om? Bedraget. Kan I tvivle her, saa lyver det Stempel, Vorherre har sat paa Jeres Pande, saa lyver ogsaa Guldbrand, da han sagde: Gertrud er en retskaffen Kone. Hvorfor tier I og vrider Eders Hænder, hjælp os vi skal være To om at gjengjælde Eder.“

„Ja vist! det Ord har jeg hørt før. Iaften

fik jeg først Forklaring paa det. Løfter skrives i Havet, den ene Bølge sletter den anden ud. — Hør! naar jeg bliver saa gammel, at jeg ikke kan mere, vil I da give mig en Krøg til at dø i. Siig kun Ja, selv om I mener nei, saa lever man i Troen saalænge. — Men hvad hjælper et Bevis Jer? Inden I kan benytte det, er Alting forbi. I faaer ikke Bugt med ham, hvad han vil, det vil han.“

„Blot Beviset!“ raabte Daniel! „Beviset! saa skal jeg nok selv sørge for Resten. Igjennem Loftet eller igjennem Døren, paa Hovedet eller paa Benene, jeg naaer mit Maal.“

Gertrud besænkte sig et Øieblik, derpaa aabnede hun det hvide Tørklæde foran Brystet og tog et sammenlagt Papir ud deraf. „Troer I, der behøves mere?“ spurgte hun og gav Daniel Papiret. Han aabnede det, kastede et Blik deri og udstødte et jublende Skrig.

„Gertrud! Gertrud! nei der behøves ikke mere.“

„Dommen er fældet,“ sagde hun høitideligt. „Men I har alligevel ikke opnaaet synderligt. Hvordan vil I slippe ud herfra? Der er Folk efter Jer. Gaarden er omringet af

hans Mænd. Hvordan naaer I ind til ham? Alle Døre ere bevogtede.“

„Ja, det et vist nok,“ sagde Ullen, idet han traadte ind af en Dør, han ubemærket havde aabnet. I Haanden bar han en lang Bøsse. „Der staaer to Mand foran hver Udgang, alle have de en skarpladt Bøsse, og Baronen har lovet sex Sølvdalere til den, der tager Jer, død eller levende, det er ham det Samme.“

„Og hvis I slipper herfra og naaer over i Salen, hvad saa?“ spurgte Gertrud. „I har undsagt Baronen, han gaaer med Arrestbefalingen i Lommen. I har haardt fornærmet Kongelig Majestæts Halvbroder, Gyldenløve, det glemmer han aldrig. Endelig har I Junker Siegfried paa Nakken, han er rasende og har svoret Jer den lede Død til.“

„Ja, den Junker har det ingen Fare med, for det Første,“ bemærkede Ullen i sin sædvanlige langsomme og slæbende Tone. „Da de havde spist, gik han ned for at sove til Middag i Lysthuset, saa lukkede jeg Døren af og hængte Skodderne for Vinduet, først det ene, saa det andet, derefter gik jeg hen

til Tjeneren og hilste saa flittigt fra Junkeren, at Ingen maatte komme og forstyrre ham, før han kaldte paa dem,“

„Det skal Du faae betalt!“ svarede Daniel.

„Jeg har faaet det betalt,“ svarede Ullen, medens han prøvede, hvor dybt han kunde stikke Fingerne ned i Bøsseløbet.

„Alle Døre ere bevogtede, siger Du! Og Gangen histude?“

„Der staaer to Mand.“

„Og Altanen?“ vedblev Daniel, medens han drog Tæppet tilside og saa ned.

„Der staaer ogsaa to Mand.“

„Hvad er der ved den Sag at gjøre?“ Hans Ansigt viste et tilfreds og lykkeligt Smil, medens han satte sin Hat paa Hovedet. „Godmorgen, Madam!“ raabte han og sprang ud over Altanen ned i Haven.

To drønende Skud løde efter ham. Gertrud og Fægtemesteren gik ud paa Altanen. De saae Intet, Daniel var forsvunden, en svag, blaalig Krudtrøg foran Træerne betegnede den Retning, hvori han flygtede. Inde i Gaarden rødmede Bygningens Mure af de tændte Begkrandses Flammer, et Lyshav strømmede

ned fra Vinduerne over de fremmede Herskabsvogne og sølvtressede Lakaier, som havde bragt deres Herskaber til Slottet. Egnens Bønderfolk, der fik Lov til at komme indenfor Porten og betragte Festen i passende Afstand, dannede en mørk, tavs og sammentrængt Skygge fra det ene Hjørne overfor Hovedbygningen. I dette Øieblik var Alles Opmærksomhed rettet mod Broen, fra hvilken man ventede Generallieutenant Gyldenløve. To Forridere, med brændende Fakler i Haanden, meldte hans Komme. Fogderne gjorde Plads med deres Stokke, en tung og firkantet Herskabsvogn, overlæst med hvidt og forgyldt Billedhuggerarbejde og trukken af fire graa Heste, kørte op for Trappen, smaa rødklædte Pager aabnede Døren, og en Fanfare hilste den høie Gjæst, idet han steg ud, smilende som en Foraarssol og modtaget af Baron Ahrensberg, som under dybe Buk og med Hatten i Haanden førte ham op i Festsalen blandt de forsamlede Adelsmænd.

„Hvor jeg er henrykt over at modtage Eders Excellence i mit Hus,“ sagde Baronen, „og det glæder ikke blot mig, men I seer her

om Jer vor Egns bedste Adel, lykkelig over at kunne tage Del i denne Ære.“

Gyldenløve hilste til alle Sider. „Hvis jeg tør fæste Lid til Baronens smigrende Ord,“ svarede han, „at I, mine Herrer, ere komne her for min Skyld, saa kan jeg kun gengjælde denne Ære ved at forsikre, at jeg er reist fra Kjøbenhavn for at hilse paa Eder.“ Efter denne Talemaade traadte han hen i Adelsmændenes Kreds, rakte dem Haanden, fornyede sit Bekjendtskab med dem, han havde seet tilforn, sagde de Øvrige et forekommende og forbindtligt Ord, Alt under Iagttagelse af den kongelige Værdighed, som var ham egen.

„Og nu, mine Venner,“ vedblev Ahrensberg, „Musiken kalder, Damerne vente, det gjælder iaften en Kamp for et Smil, et Haandtryk og et Blik af straalende Øine.“ Kredsens spredte sig, Gyldenløve blev staaende og saae sig om. „Eders Excellence syntes at søge Nogen. Vil I nævne mig, hvem det er, skal jeg strax have den Ære at fremstille ham for Eder.“

„Er Daniel Krag tilstede?“ spurgte Gyldenløve.

Baronen foer et Skridt tilbage, hans Smil forsvandt, Farven i hans Kinder ogsaa, han stirrede et Øieblik maalløs paa Gyldenløve, før han gjentog:

„Daniel Krag! — Hos os, i dette Selskab! — hvad mener I, min høie Herre? Det er mig bekjendt, i hvilken Grad denne Person har forbrudt sig mod Eders Excellence. Jeg har ladet ham eftersøge rundt om i Egnen, jeg skulde for længe siden have bragt ham i Bolt og Jern for Eders Fødder, men han undgik os bestandig.“

„I veed altsaa ikke, hvor han er at finde.“

„Desværre nei. Man fortæller, at han har holdt sig skjult her i Egnen i disse Dage, vi søgte ham uafbrudt, men forgæves. Selv i denne Aften gjennemstreife Godsets Bønder de nærmeste Skove. Jeg fatter heelt vel, at Eders Excellence ønsker, at se ham straffet, men ikke, hvorledes I kunde tro, at møde ham hos mig, i denne Kreds.“

„Da jeg kjørte herind, hørte jeg to Skud og saa en Mand segne om i Skyggen, hvor

Veien dreier forbi Havemuren. Skulde det kunne have været ham?“

„Hvem veed det?“ svarede Baronen med en tiltagende Forlegenhed. „Det var maaske kun en af disse Krybskytter, som luske om her i Egnen.“

„Maaske!“ gjentog Gyldenløve og vendte sig mod en Anden.

Helene havde hørt Alt. Da Gyldenløve forlod Baronen, traadte hun hen til Ahrensberg, bleg og skjælvende. „Det er ham,“ hviskede hun, „han er fangen, saaret, maaske dræbt.“

Baronen smilede, han havde faaet sin Sikkerhed tilbage, han greb Helenes Haand og udbrød dæmpet: „Fat Eder, mit kjære Barn, Alles Øine hvile paa Eder. I glemmer Jer jo selv.“

„Hvad glemmer jeg? At jeg har haabet paa ham, troet paa ham fra den første Aften, jeg drog ham ud af hans Fædres Ruin, at jeg har fulgt ham Dag og Nat med mine Ønsker, med hver en lønlig Tanke. Ak, Hr. Baron! Alt andet kan jeg glemme, ikke det.“

„Jeg har forjaget ham fra mit Hus,“ sva-

rede Ahrensberg rolig og kold. „I skal forjage ham af Eders Erindring.“

Musiken lød, Herrerne dansede, hviskede, smilede, Damerne hørte til, Blomsterne duftede, de stive Silkekjoler raslede under Menuettens langsomme Takt. Da foregik der pludseligt noget Utroligt, noget Umuligt i denne Kreds, som endte Dansen, bragte Musiken til at tie og alle de Tilstedeværende til at lytte og speide. Døren aabnedes fra en af Sidesalene, idet den gamle Fægtemester viste sig, pynteligt klædt, i en mørkeblaa Uniformsfrakke. Han traadte frem midt imellem de Dansende, hilste militærisk og raabte: „Hr. Daniel Krag.“ Da denne Melding var hørt af Alle, aabnedes Døren igjen. Daniel traadte frem paa Gulvet med en dyb og ærbødig Hilsen for Gyldenløve.

„Nu er han fortabt,“ sagde Ahrensberg til Helene, hun derimod hævede sin Haand som til en Hilsen og udbrød jublende: „Daniel! Daniel!“

Han saae sig om i Kredsen, smilte, rystede sit Hoved, ligesom en Løve ryster sin Manke, og udbrød, sorgløs og freidig: Jeg kommer sidst som den ubudne Gjest — og beder om

Tilgivelse derfor. I studser, I betragter mig, Hr. Baron Ahrensberg. Undskyld, hvis min Dragt ikke er saa pyntelig, som jeg gjerne vilde, den skulde være. Det er dog den bedste, jeg eier, og jeg var saa uheldig at falde her ude ved Eders Havemur, lige foran Mundingen af to Bøsepiber, se blot! Kuglerne have spoleret min næsten nye Hat.“

„Hvad søger I her?“ spurgte Baronen med en Røst, der skjælvede af Vrede.

„Jeg søger en saa udvalgt og hæderlig Kreds som denne til de Nyheder, jeg bringer.“

„Arresteer ham og før ham bort,“ hviskede Ahrensberg til Tjenerne

„Lad Herren tale,“ sagde Gyldenløve.

„Hører I, Hr. Baron, det nytter ikke, I afbryder mig. Nu skal det aabenbares, hvad der saalænge dulgte sig i Mørket. Baron Ahrensberg har idag kundgjort, at han i sit Værge har en Sum af hundrede tusinde Rigsdaler, som Friherre Rosenkrands betroede ham, for at den siden skulde komme hans unge Datter tilgode.“ Disse Ord gjorde en umaadelig Opsigt. Helene stod med Hænderne foldede foran Daniel, hendes Frænder og Venner

trængte sig nærmere, alle lyttede, alle tavse, Salen var som uddøet, medens han vedblev:

„Der gives intet Bevis, ingen anden Sikkerhed for denne Sum end Baronens eget frivillige Ord, Rosenkrands vidste nok, hvor trygt han kunde stole paa et Venskab, der havde havt fyrretyve Aar til at rodfæstes i. Den hele Sag skulde ogsaa efter Baronens Ønske vedblive at være en Hemmelighed for alle Uvedkommende, — men der gives Handlinger, saa ædle og ophøiede, at de ikke blot tjene en Mand til Forherligelse, men ogsaa en Samtid til Efterligning, derfor vover jeg at kundgjøre Historien for Alle.“

„Den Mand er gal,“ sagde Ahrensberg.
„Han veed ikke, hvad han siger.“

„Jeg veed, at I drog den unge Dame ud fra trange Kaar, hun skylder Eder Alt. I har vaaget over hende, — som I lovede hendes døende Fader. I har iaften aldeles frivilligt givet hende den Arv tilbage, der blev Eder betroet. — Er det ikke Ret, at Venner og Frænder bør vide Besked derom, for at kunne takke Eder, — som I fortjener?“

„Hundrede tusinde Rigsdaler,“ gjentog Gyldenløve.

„Ja, og saa dette lille Papir,“ sagde Daniel, idet han viste Ahrensberg et aabent Brev og derefter rakte det til Gyldenløve.

Baronens Læber vare blevne hvide, han stod med nedslagne Øine, det var, som alle disse stirrende Blikke tyngede paa hans Hoved. Da han saa Papiret, hviskede han: Beviset! derefter fattede han sig med en heftig Kraftanstrengelse, prøvede paa at smile og udbrød: „Ja, det er sandt Altsammen. Jeg har gjort, hvad jeg ansaae for min Pligt, jeg beklager blot, at denne Sag saa utidig er bragt under Omtale her.“

„Og hvor i al Verden vilde der da findes bedre Leilighed og mere hæderlige Dommere til at beundre Eders uegennyttige Venskab?“

„Er de^t derfor, I vover Eder herop iaften?“

„Nei!“ svarede Daniel, og hans Aasyn, som hidtil havde været overmodigt, sorgløst og spottende, blev pludselig alvorligt. „Jeg har ogsaa et andet Ærinde. Her kommer jeg som den fredløse Flygtning, for at bede Excellencen Gyldenløve tilgive en Brøde, jeg i afsindig

Selvforglemmelse har begaaet, og hvis min Brøde er saa stor, at den ikke kan tilgives, da at tilbyde Eder al den Erstatning, en fattig Adelsmand er istand til. Og derfor bøier jeg mit Hoved og knæler for Eders Fod, min Herre og min Dommer, jeg som aldrig har knælet for Andre end for Gud, og det sjældent nok endda.“ Daniel lod Handling følge paa Ord, han knælede ned midt i Salen.

Gyldenløve strakte Haanden ud imod ham. „Staa op!“ sagde han, „og hør mig, alle de, som her ere tilstede. Imorges, medens jeg var paa Jagt med Prindsen, kom Hr. Daniel Krag til det Sted, hvor jeg boer, og blev staaende udenfor Døren med blottet Hoved, fast to Timer tilende. Men til enhver Bekjendt, som gik forbi, hilsede han og sagde: Her staaer jeg som en Synder, for at afbede min Forseelse mod Gyldenløve. — Havde jeg været hjemme, vilde han naturligvis ikke have faaet Lov til at blive staaende, det er en Selvfølge. Og nu Forseelsen, — fornærmede jeg Eder ikke ogsaa, jeg husker ikke andet, det faaer nu at gaa lige op, til Gjengæld fordi man iaften har skudt et Hul i Eders nye Hat. I

er en brav Adelsmand, Hr. Daniel Krag, jeg kjender mere til Eder, end I troer. Her er min Haand, lad os To være Venner.“ Med disse Ord rakte Gyldenløve ham Haanden. Daniel tog imod den fremrakte Haand, indsluttede den imellem begge sine, idet han lod et straalende Blik hvile paa Helene.

„Det forekommer mig, at Eders Excellence burde tage i Betænkning, at gjøre os til Vidner i denne Sag,“ sagde hun, „det Smukke og Ridderlige er jo alene paa Eders Side.“

„Exemplet er givet,“ svarede han. — „Hvad her er sagt, erindrer mig forresten om, at jeg ogsaa har et Ærinde til Eder, Frøken Rosenkrands. — Hans Majestæt Kongen tilstod Eder engang den første Bøn, I gjorde ham. I har forleden tilskrevet mig derom og ikke vidst at bede om Andet end et Officeerspatent for Hr. Daniel Krag. Jeg har det med mig.“

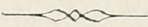
Guldbrand trængte sig frem i Kredsen, traadte hen til Daniel og hilste ham ved at hæve Haanden op til Hovedet. „Hr. Officeer!“ udbrød han, „Eders gamle Fægtemester melder sig til Tjeneste.“

„Min naadige Herre!“ sagde Daniel, „jeg

kan aldrig gjengjælde Eder, hvad I har gjort mod mig iaften, men stol paa, jeg skal heller aldrig glemme det.“

Gyldenløve smilede, rakte ham Haanden, og Kredsen skiltes, idet Musiken begyndte paany. Helene og Daniel stode endnu paa samme Plet, ligeoverfor hinanden. Hun havde en Bouket af smaa, halvtudsprungne Roser i Haanden.

„I seer paa mine Blomster,“ sagde hun, „det er min Stammes Navn, jeg bærer her iaften. — Jeg har plukket dem af Træet hist-henne i Vinduet,“ tilføiede hun og rakte ham Blomsterne. — „Se, Daniel, nu blomstrer atter Eders Moders Roser.“

Bennet Løbelton.

Bennet Løbelton lod han sig kalde, skjøndt hans rette Navn vist var et andet, men det blev aldrig bekjendt for Nogen. Han var en Jøde, det fortalte han i det mindste, da han kom til Fredericia. Synagogen besøgte han ogsaa regelmæssig hver Fredag Aften; der blev han staaende indenfor Døren, foldede sine Hænder og fremsagde Bønnen i et Sprog, som Ingen forstod. Han var meget tavs, indesluttet og ordknap og gav sig ikke uden Nødvendighed af med Fremmede.

Nede bag Fæstningsvolden strækker Stranden sig frem i en langstrakt Odde, bedækket med visnet Tang og store Graasteen, som Isen skruer op paa Land om Vinteren. Derude kunde han sidde timeviis, sammensunken, tavs og drømmende, paa en af de yderste Stene, og se paa Skummet, som perlede foran hans

Fødder, paa Bølgerne som den fugtige Vind rullede ind mod Stranden, og paa de store Maager, der skrigende kredsede omkring ham. Maake troede han sig der nærmere det Maal, hans sørgmodige Længsler higede imod.

Alt hvad man vidste om hans Herkomst indskrænkede sig til det, der stod at læse paa et krøllet og sammenklinet Pas, som han bestandig førte med sig i en stor Lammeskinds Tegnebog, og hvori hans Hjemstavn angaves at være Polen. Nogle mente, at Signalementet i dette Pas ikke var aldeles overensstemmende med hans Person, men det fik at være, han gav ikke Anledning til nærmere Undersøgelse herom.

Af og til, naar han antog at være ene og ubemærket, hørte man ham synge fremmede Ord til en dæmpet og langtrukken Melodi, bestandig den samme; det skete dog ikke hyppigt, og han tav strax igjen, som om det havde kostet ham Møie at fremtvinge disse klagende Toner, eller som om han huskede paa, at han og Sang ikke havde noget med hinanden at gjøre.

Hvor var han smuk, naar han i en Sam-

tale søgte at forklare sig og lod sine Øine ligesom bønfoldende gaa fra den ene til den anden, medens han ledte efter Ord for at finde Udtryk for det, han vilde sige. Disse store, lidenskabelige Øine, omkredsede af lange, bløde Øienhaar, fortalte en hemmelighedsfuld Historie, som hans Læber aldrig fandt Ord for. Der var noget barnligt og i høi Grad tro-skyldigt i hans Aasyn, som tiltalte Enhver; dets sædvanlige Udtryk var dog Alvor og Sørgmodighed. Hans Hudfarve var mørk og mat som Vox, om Sommeren gulbrun, og fik et endnu dunklere Skær af det blaaligsorte Haar, der omgav Hovedet ligesom en Ramme. Fortil havde han redet dette Haar ned imod Øinene og glemte aldrig, hvergang han tog sin Hue af, at stryge med Haanden henover det, for at faae det til at falde frem over Panden. En Dag fik jeg Aarsagen at vide. Vi vare gaaede ud for at svømme. Da Bennet kom op af Søen, gled hans Haar tilbage, og der viste sig et dybt, sammensnerpet Ar, fra det ene Øienbryn op over Hovedskallen. Jeg udbrød i Forundring herover. Bennet rystede paa Hovedet.

„Ist nix!“ sagde han, „*voici*, min Jung!“ — dermed gjorde han mig opmærksom paa to andre blodrøde Mærker, hvoraf det ene viste en næsten kløvet Skuldermuskel, det andet løb ind under venstre Bryst, saa bredt og dybt, at man kunde lægge en Finger deri.

„Hvor har De dog faaet disse Skrammer fra?“ spurgte jeg.

„*Par accident!*“ svarede han og trak paa Skulderen, „*Par accident!*“ — det var hele hans Forklaring.

Til Trods for disse Mærker besad han en ualmindelig Styrke; det vilde vist lyde utroligt, hvis jeg fortalte, hvad han kunde løfte i sine Hænder, og disse Hænder vare smukt formede, Neglene blanke og afrundede, Arbeidet havde ikke vansiret dem.

Folkene paa Fabriken kaldte ham Regimentstamburen og sagde, at han holdt sig saa stiv og rank, som om han bestandig gik og slæbte paa den store Tromme.

Hvem var Han? — Hvad var han? — Det fik aldrig Nogen at vide. Hjemme hos os ernærede han sig som Cigarmager. Da han havde boet nogle Aar i Fredericia, forlod han

Byen, stille og ubemærket, som han var kommen. Løverdag Aften opsagde han sin Plads, Søndag Morgen reiste han med Henrik Møllers Skib til Kjøbenhavn. Der fandt jeg ham senere.

En Morgenstund var Bennet Løbelton gaaet op til en Groserer paa Nørregade og stod og ventede paa at blive indladt. Han saae lidt blegere og mere nedtrykt ud end ellers og bar den samme afstikkende Dragt som i Fredericia, sort Snorefrakke med stiv Krave, knappet helt op i Halsen. Foran ham, paa Borde og Skabe, laa en Mængde fremmede Blade og Journaler udbredte, Bennet listede sig til at kigge lidt i dem.

Inde i det næste Værelse lød en høirøstet Stemme af en Mand, der syntes at skjænde, Bennet havde faaet fat paa et Blad, som interesserede ham, han var saa fordybet i sin Læsning, at han ikke bemærkede, at Døren blev aabnet. En lille Mand kom ud, fulgt af et ungt Menneske med en Rulle beskrevne Papirer i Haanden. Den Gamle bar en skjødsløs Morgendragt, havde graat, strittende Haar, kloge og levende Øine, kroget Næse, et intelli-

gent og i høi Grad jovialt Udtryk. Han aabnede Døren for den Unge, som bortfjernede sig med dybe Buk.

„Det er til at blive gal over,“ raabte han og rev sig i Haaret, da Døren var lukket, „der komme alle disse Skribenter og rende mig Døren ned med deres Krimskrams, for at jeg skal læse det. Det kalde de deres Værk! det er Pouls, det er Peers, det er Alverdens Værk og ikke deres. — Hvad gjør de unge Mennesker? — naar de ikke due til andet, tænke de, at der altid kan blive en Skribent af dem; de vide Ingenting, kunne Ingenting, kjende ikke Forskjel paa mit og dit, laane en, som kaldes ti, af hvad vi andre har skrevet, deraf lave de deres Værk.“ — Han standsede pludselig i denne Monolog ved at faa Øie paa Bennet. — „Hvem er han? — hvad vil han?“

Bennet dreiede paa sin Hue. Ordene vilde ikke rigtig frem. Han havde hørt, Grossererens stod i Spidsen for en Hjælpeforening, der gav Forskud til uformuende Arbeidere, han var en Fremmed i Byen og ønskede et Laan af Foreningen, blot et ganske lille Laan, som punktlig skulde blive tilbagebetalt.

„Hvad er De? — naa! Cigarmager, — er det derfor, De bærer den Dragt? De ligner jo en Kunstberider, en Kielerstudent. Sikke noget! De troer nok, jeg ikke har andet at bestille, end at smide mine Penge ud af Vinduet til Folk, — Alle ville laane og laane, det er nemmere end at fortjene.“ — Han aabnede Døren til det næste Værelse og raabte: „Jomfru! er De der? skrev De Fyrens Adresse op? — naa ja, ham, der nylig gik. Tag fem Daler, put dem i en Konvolut og send ham dem op paa Regensen. Jens skal ikke sige, fra hvem de komme. — Jeg kan ikke hjælpe Dem,“ vedblev han, „stik Deres Krave ind, hvordan er det, den sidder, gaa Deres Vei, kom igjen en anden Gang.“ Dermed lukkede han Bennet ud.

Samme Aften var der Høitidsfest i Synagogen. Bennet havde stillet sig indenfor Døren, som han pleiede, Lysenes Skær faldt henover hans blege Ansigt. Som han stod der, med Huen trykket dybt ned i Panden, lænet tilbage mod Muren, mager, sammenbøiet og modfalden, var han et Billede af den haabløse Nød i dens mest klagende Udtryk. Hans

Læber fremsagde Bønnen, men afbrudt og dvælende, som om Tankerne vare andetsteds, af og til hævede han sine melankolske Øine i Veiret og lod dem glide hen over Forsamlingen med et ubeskriveligt kummerfuldt og lidende Udtryk.

Noget borte fra ham stod en ældre Mand med graat, strittende Haar, Grossereren fra Nørregade. Bennet saae ham ikke, derimod havde Grossereren lagt Mærke til ham fra det Øieblik, han traadte ind, han gav Agt paa enhver af hans Bevægelser og fulgte efter ham, da han forlod Kirken. Saa gik de igjennem en Mængde Smaagader, Bennet langsomt, ligesom grundende og med sænket Hoved, af og til stod han stille og betænkte sig, medens han saae ind ad Vinduerne til de Handlende, derefter fortsatte han sin Gang og forsvandt tilsidst i et Hus, omtrent midt i Sværtegade. Grossereren fulgte trolig efter, standsede, naar Bennet stod stille og mærkede sig Stedet, hvor han gik ind.

Der stod en Mand i Gadedøren og røg af en lang Pibe. Grossereren gik hen til ham og hilste. Den Anden blev synlig overrasket.

„Ih! se god Aften, høistærede Samtidige!“
udbrød han, „De har vist ikke rigtig Rede
paa Deres Geografi iaften — hvad har Li-
banons Dale at bestille med Gomorrha?“

„Jeg kommer ikke for at snakke Geografi
med Dem. — Boer De her i Huset?“

„Ja. — Deroppe paa fjerde Sal med de
lange Udsigter boer min Muse, min Elendighed
og jeg i samme Kammer.“

„Kjender De den Mand, som nylig gik
ind ad Døren?“

„Ja, Gud kjender jeg ham, det stakkels
Skind! han er lidt i Familie med det gamle
Testamente, ligesom Grossereren, og boer endnu
en Etage nærmere Himlen end jeg. Men skal
vi ikke gaa op i mit Tabernakel, det regner
jo, og her kommer saa mange tossede Tøse
ind igjennem denne Forstue. Jeg antager
nemlig, De har isinde at besøge mig?“

„Ja!“ svarede den Gamle smilende. „Jeg
kommer netop for at besøge Dem. Lad os
gaa ovenpaa.“

„I saa Fald maa jeg uleilige Grossereren
med at lægge en Firskilling ud til et Tællelys,
jeg har tilfældigviis ingen Smaapenge iaften,

og kan jeg ikke høitideligholde Deres Besøg med at slagte en Fedekalv, skal der i det Mindste være Lys paa Møllen.“

Grossereren gav Penge, Lyset blev hentet, derefter gik de op paa fjerde Sal.

Den Fremmede saae sig om i det lille, forfaldne Værelse, hvor en Stol, en Seng og et lille, haltende Bord udgjorde alle Møbler. Tapeterne hang i Laser paa Væggen, af Gardiner var der intet Spor. Klædningsstykker, Vasketøi og gamle Aviser vare spredte i den største mulige Uorden. Paa Bordet laa et Rugbrød og et Stykke lybsk Pølse, i den uredte Seng hvilede en gammel Støvle sig ved Siden af Saxo Grammaticus. Alt hvad Øiet mødte var støvet, tilrøget og uhyggeligt.

„Naa, her boer altsaa Digteren Carl Bagger!“ udbrod den Gamle, idet han gjorde Plads paa Stolen og satte sig.

„Her boer han,“ svarede den Anden, medens han stak det tændte Lys i Halsen paa en Ølflaske. „Og her kommer De og besøger mig iaften. Sidste Gang jeg besøgte Dem, bad De mig gaa Fanden i Vold og vilde ikke læse min engelske Capitain, men

rev Dem i Deres hvide Lokker, saa der er bleven en stor, skaldet Plet deroppe til Minde.“

„Men hvad tager De Dem for, Høistærede! er det en Tilværelse, der er værdig Deres Evner og Talenter — for De har Talent, naar De bare vilde bruge det.“

„Jeg leer ad Andres Daarskaber og lader Andre le ad mine; jeg lever. Men Begreberne ere saa forskjellige her i Verden, Alt beroer paa det Standpunkt, Sagen betragtes fra. — Jeg er ung, De har været det, De troer, at leve er at tærskes Langhalm, slide og trælde, til Øinene rinde, og man deiser paa Næsen ned i sin Grav, jeg, som er Himlen fire Trapper nærmere, troer at leve er at more sig, at nyde, jeg bærer mig ad som Fuglen paa Marken, den saaer ikke, pløier ikke, men finder sin Kommenskringle alligevel. — Hvad behager!“

Den gamle Mand rystede paa Hovedet. „Hvad er De? — Ingenting. — Hvad skal det blive til? Fortabelse.“

Carl Bagger sad og pirrede i Lyset med en Svovlstik, han saae sig om i Kammeret med en uhyre sorgløs og ironisk Mine. „Hvad jeg er,“ gjentog han, „en Veirmølle, der klapper

og løber den hele Dag uden dog at komme af Stedet; en Fakkel er jeg, der fortærer sig selv, mens den lyser for Andre; en Afviserpæl er jeg, der varer for Sumpen, den staaer i; et Objekt er jeg, som man kan skrive flove Kritiker om, Mage til dem, dette bleggule Pluskvamperfektum lavede forleden i Literaturbladet. Ved Jupiter! jeg fortjente som Sokrates at underholdes paa Statens Bekostning. Lad mig derfor være i Fred for jeres godtkjøbs Raad og Lærdomme, jeg bliver dog ved at leve paa min Maade, jeg jubler, medens I gabe, jeg suger Tilværelsen ind gjennem alle mine Porer. — Ak ja! der er et Liv med Huller paa Albuen, uden Ordner paa Kjolen, uden Saaler i Støvlerne, uden Moral maaske, men aldrig uden Indhold. Dog det er ikke derom, vi skulle tale.“

„Jeg tilbød Dem Arbejde og gav Dem den lange, statsøkonomiske Artikkel at oversætte!“

„Den var saa grusom vindtør og kjedelig. Solen skinnede, Svalen sang, Græsset duftede, saa fløi jeg Fanden i Vold og glemte Statsøkonomien.“

„Jeg gav Dem Forskud paa den.“

„Ja, to Gange endogsaa; men da jeg begyndte for Alvor at slide, kommer Svenningsen og fortæller om den yndigste lille Hule nede i Snaregade, hvor man spiller Basset med halte Kett og spiser Sortepølse. Der tog han mig hen, og den har vi trolig dyrket hver Dag siden, saa kan De nok slutte Dem til, hvordan det gik med Afhandlingen.“

„Hvem er det, som gaaer frem og tilbage oven over os?“ spurgte Grossereren.

„Det er ham, min Polak, Manden, De nylig spurgte om, — ja, stakkels Fyr! han er værre faren end jeg, han sukker og kjeder sig, forstaaer ikke at tage Livet fra en gemytlig Side. — Hør! den Svenningsen er mageløs! veed De, hvad han gjorde igaar Eftermiddag? En af Lærerne havde talt ilde om ham, fornærmet ham blodig, — Svenningsen er en Hædersmand, det kunde han ikke taale. Saa mødes de nede udenfor Børsen. Svenningsen gaaer over til Læreren, hilser tørt og alvorligt paa ham, slynger begge Arme om ham og giver sig til at spadsere op og ned med ham paa Kanten af det smalle Bolværk. Svenning-

sen er en Samson, før Dalila fik ham klippet.
— Hør min Bro'er! Du har fornærmet mig, siger han, kald dine Ord tilbage, ellers skal Gud fordømme mig, om jeg ikke lader Dig jumpe ud i Kanalen. — Den Anden skreg og bad for sig, Svenningsen blev ved at spadserere. Gjentag nu, hvad jeg siger, ellers tæller jeg til tre, saa herud! Svenningsen er en brav Mand, har Du det? en ædel Mand, det er usandt, naar jeg sagde, at han er fordrunken. — Synderen gjentog Ordene. — Det er skammelig sagt, at Svenningsen ikke passer sine Timer i Borgerdydskolen, at han sidder og svirer om Natten og først kommer hjem om Morgen. Det er kort sagt Løgn i min Hals, alt hvad man siger om Svenningsen. Den Anden sad og rystede, han saae det dybe Vand under sig, foran sig. Svenningsen begyndte at lade ham glide lidt, Folk samler sig i en Række langs Bolværket, den Ulykkelige slynger Armene om Svenningsens Hals og gjentager Ordene. — Nok engang! raaber det gale Spektakel, om igjen, nu skal vi repetere den hele Lektie! — Det var umaadelig morsomt alt sammen.“

„Hvorfor mente De, at Manden deroppe var saa ilde faren?“ spurgte Grossereren, ligesom tilfældigt.

Carl Bagger tilkastede ham et skarpt og overlegent Blik, han begreb den Interesse, der skjulte sig under dette ligegyldige Spørgsmaal.

„Hvorfor er en Mand ilde faren, naar han jages omkring paa en hvileløs Flugt for Gjældsbreve og Forskrivninger? — Det maa De nok spørge om. Deres Lod er at modtage Vexlen, vor at skrive den. Bennet forstaaer ikke at sno sig, han giver efter og synker sammen som en aftrukken Uldstrømpe, saasnart der kommer Slinger i Valsen. Deroppe kan han sidde hele den lange Dag, modfalden og kunget i sin Krog uden at mæle et Ord, han stirrer stift hen for sig, som om han saae Syner. Det er ikke blot den materielle Nød, som har Tag i ham, han er en Anden end den, han udgiver sig for, hans Sprog, hans Manerer, hans Gang og Holdning vidne derom. Der er Noget i den Hjemstavn, han forlod, som drager ham til sig, et bestemt Maal, hans Længsler og Drømme flyve imøde. Der-

for lytter han, som en Hest efter Musik, naar man taler om Polen, derfor er han saa ivrig i at faae fat paa alle de Blade, som fortælle om dets Skjæbne, han troer ikke paa den udspillede Komædie, men venter bestandig, at Tæppet endnu engang skal rulle op for en ny Akt. Det faldt mig ind den første Dag, vi mødtes, og jeg har faaet mange Bekræftelser herpaa siden. — Tro de mig, gamle Herre! naar to Mennesker føre det Liv, som han og jeg har ført, naar man lever i Nød og Trang sammen, bringes Hjertet ud af de dagligdags Slag, man røber, hvad man ellers vilde dølge, man bliver Bundsforvante, siden man har den samme Fjende at bekæmpe, man kommer hinanden nærmere i otte Dage end under almindelige Forhold i otte Aar. — — Først var det en Ring, som skulde sættes ud, massivt Guld, med en aflang Granat, hvori der var slebet et adeligt Vaaben under en aaben Krone. Bennet havde fundet den et Sted i Tydskland, hed det, — ja vist! nu løbe vi om og finde Ringe. Ringen gik og kom aldrig mere tilbage. Saa var der en Medaillon, besat med smaa, gnistrende Stene,

der omgave et Portræt af en ung Dame, deilig og elegant, klædt i Hermelin og hvidt Atlask; et fornemt aristokratisk, lille Ansigt, med store, sorte Øine, indfattede i lange, fløielsbløde Øienhaar, Øine, der lyste og brændte og sagde: elsk os, ellers dø vi. — Nu skulde han skilles fra sin Skat, det kostede Overvindelse. Han fortalte ikke, hvem hun var, jeg spurgte ham heller ikke derom. Hvad havde vel denne rige Fe at gjøre i hans skrigende Nød, selv om hun blev vugget i Søvn af hans Tilbedelse og varmet af hans Hjerte? Han græd sine Øine røde den Dag, han bragte mig Billedet; hans Haand rystede som i Krampe, da han gav det fra sig; saa aabnede han Kapslen endnu engang for at sige sit sidste Farvel, kastede Medaillonen paa Bordet og løb ud af Kammeret. Midt om Natten banker det paa min Dør, det var Bennet, der kom igjen, ligbleg, vaklende som en Drukken, han vilde have sit Portræt tilbage, han kunde ikke skilles fra det, han kyssede Kapselen, lo og græd, talte et Sprog, som jeg ikke forstod, Ord, der lød som en Hilsen, en Velsignelse, og som

syntes at trænge sig frem fra det inderste Dyb i hans Hjerte.“

Carl Bagger tav et Øieblik, hans Ansigt havde mistet sit sædvanlige sorgløse Udtryk, under denne Skildring kom en anden Personlighed frem i ham, hans Sprog og Tankegang hævede sig.

„Hvad var det saa,“ vedblev han lidt efter, „denne Fortabelse i Mindet, denne otte Dages Lykke og Jubel over atter at have hende, som var Maalet for hans Ønsker? — Forlængelse af en Dødsdømts Kvaler, en skibbrudnen Mands Kamp for at naae til Land, men der var intet Land at øine; Billedet gik samme Vei som Kjæden, som Ringen, blev profaneret af nysgjerrige Øine, blev taxeret efter de Juveler, der omgav det, blev pantsat og vendte ikke mere tilbage. — — Hvad der gjør hans Stilling endnu misligere er at han har henvendt sig til min Velynder, den brave Max Leyser hernede paa første Sal, det er en Gang, som i Fabelen til Løvens Hule: Fodsporene vise alle indad, men vende ikke tilbage.“

„Hvem er Leyser?“ spurgte Grossereren og flyttede sig nærmere hen mod Carl Bagger.

„Kjender De ikke Leyser? Major i det borgerlige Artilleri, Dannebrogsmænd, komplet Hædersmand, som lever kristeligt og ernærer sig af Aager. Havde jeg en Fjende, jeg vilde ønske noget rigtigt rart, skulde han blot falde i Leysers Klør; Ædderkoppen suger Blodet af sit Offer, Majoren tager hele Skroget med. Det var Leyser, der tidligere eiede de mange Gaarde, som der bestandig gik Ild i, — Vorherre bevar min Mund! — hvad kunde han gjøre for det? Han havde assureret dem forsvarligt, før de brændte, og dermed gjort sit. Da Ulykken forfulgte ham med Gaardene, gav han sig til at spekulere i Fartøier, dem lod han besigtige, maale og vurdere efter første Klasse i Lloyd. Aldrig saa snart var det skeet, førend Skibene gave sig til at løbe løbsk og forlise, som om de vare besatte af onde Aander. Der fandtes ikke en Sandrevle eller Klippekystr paa det vilde Hav, uden at de jo fik den opsporet og jøge lige ind paa den. Et af Fartøierne blev udklareret med en kostbar Vinladning, som det hed i Conosse-

mentet, da det forliste, fandt man alle de opdrevne Fade fyldte med Vand. Hvad angik det min Major? at forvandle Vand til Vin er en Historie saa gammel som Brylluppet i Kana, at forvandle Vin til Vand kan enhver Skipper, og han, der skulde svare for Ladningen, var lykkeligvis druknet, da Fartøiet forliste. Nu har vi endelig ogsaa opgivet Søfarten og holde os til at hjælpe unge Mennesker og værdige Trængende, imod Forskrivninger i smaa Vexler og store Procenter. — Jeg siger vi, eftersom jeg for Øieblikket er Sekretær, Fuldmægtig og Faktotum hos Majoren, fra 10 til 1 hver Formiddag.“

„Og De laaner formodentlig af ham paa samme Betingelser som alle Andre,“ bemærkede Grossereren.

„Hvad tænker De paa?“ svarede Carl Bagger og rystede smilende sit Hoved, „saa letsindig er Leyser dog ikke, at han skulde laane til mig. Nei, vi forstaa at sikre os bedre. — Hvad jeg har seet i det Hus, hvad jeg har oplevet paa denne første Sal, det skulde De vide! man modtager sine Lærdomme deraf og glemmer dem aldrig siden, skjøndt de kun ere

lidet lystelige at samle paa. Aldrig har nogen Konge hersket med større og mere uindskrænket Despoti, end min Major dernede; heller ikke gives der noget Theater i Verden, der fremstiller mere talende og gribende Optrin af det menneskelige Livs Elendighed, end de, der hver Dag foregaa hos ham. Jeg har seet fornemme Damer, som fandt den halve Verden for deres Fødder, beile til et Nik eller en Haandbevægelse af Leyser, udfolde deres uimodstaaeligste Smil, deres mest bedaarende Blik, jeg har hørt unge, uskyldig Kvinders Bønner og Graad, Kunstnerens Veltalenhed, Familiefaderens rørende Klager, seet Lehnsgrevens Søn skjælve som en Dømt, ydmyg og indsmigrende som en Tjener, for at faae ham til at aabne sin Skuffe. Foran hans Pult har Svagheden, Synden og Lasten ingen Kaabe, han seer Hjertet udfolde sig i hele dets Nød og Jammer og lytter til et Skriftemaal, langt mere sanddru og forfærdeligt end det, der betroes Lægen og Præsten. Desuden vexler dette Skuespil bestandigt. Idag er det den livsglade Student, der skal se at faae Lov til at besøge næste Maskerade, efter ham kommer der en

Fortabt, som har gjennemløbet alle Kompasstreger i Plattenslageriets Kreds og nu aflægger Leyser en sidste Visit, før han drager den lige Vei ud til Tugthuset. Igaar havde vi Besøg af en Kammerherre. Historien var i høi Grad tiltalende. Om Aftenen efter Thebordet kommer Datteren op i sin Broders Værelse, hun finder ham fortvivlet, sønderknust, ifærd med at lade sine Pistoler, hun aner Uraad, beder, skriger, Faderen kommer til, — hvad er der iveien? Sønnen gaaer til Bekjendelse. — Jeg har udstedt en Vexel til Leyser i Sværtegade, der manglede Endossenter, jeg skrev selv deres Navne, han har fornyet den flere Gange, imorgen Klokken tolv er den atter udløben, jeg kan ikke betale, han truer og han slaaer til, jeg vil blive anklaget for Falsk, jeg, Stamherren til Navnet og til dets Hæder. Lad mig kun dø! — Kun een Vexel? spørger Faderen — To! svarer Sønnen. — Ikke flere? — Tre! — Da han kom op til Leyser var der fem. — Det kostede Bønner, Overtalelser og gyldne Løfter at faae den Sag i Orden. Leyser vilde nødig skille sig ved disse rare Papirer. Han fik dem ogsaa be-

talte, kan De stole paa. Den næste Visit var af en ung Kvinde, bleg, huløiet, indsvøbt i et falmet Tørklæde, Lidelsens udtrykte Billede, en Ruin, der gav Slutningsevnen Begreb om Fortidens lykkelige Dage. Jeg havde kjendt hende for ti Aar siden, da var hun frisk og nydelig, lo og smilede saa tillidsfuldt til Alt omkring sig, som om hun og Sorgen aldrig kunde naae hinanden. Hendes Fader havde været Gouvernør i Ostindien, han lod hende kjøre til Skole med to sorte Tjenere paa Bukken. Hun blev gift med en Mand, der forgudede hende, deres Bryllupsaften var det halve Kjøbenhavn illumineret. Jeg stod udenfor paa Gaden og ønskede mig et Lysglimt, blot en Duft af al den Herlighed deroppe. Hun og han kom hen til Vinduet med hinanden i Haanden og saae ud. Natten var mild og pragtfuld, Maanen skinnede, Stjernerne hjalp til, ovre paa den anden Side af Gaden fløitede en Nattergal, rigtignok i Bur; men Hjertet har sine Henrykkelser, som Mindet eller Anelsen fremtryller, det synger undertiden selv i Fængsel. Det var, som om hele Naturen høitideligholdt deres Fest. — De havde Landsted

om Sommeren og reiste udenlands om Vinteren i nogle Aar, saa trak det op med Skyer paa den klare Himmel. Manden spiller Fallit, fra en mægtig Grosserer dalede han ned til Agent for en Stivelsefabrik og lavede Stanglakrits ude paa Nørrebro. En skøn Aften flygtede han til Amerika, som en feig Soldat, der løber bort under Slaget. Hun vaskede Kniplinger for Hoffet, syede dernæst Handsker og tjente to Mark om Dagen, — to Mark til sig og fire smaa Børn! Nu boede hun paa en Kvist i Sanct Gjertruds Stræde, Alting var solgt for at skaffe Brød, det var den yderste Termin for Husleien. Leyser var hendes sidste Tilflugt, — Leyser eller Stadsgraven, ikke bedre, og jeg troer endda, jeg havde foretrukket den sidste for de Vilkaar, han bød hende. — Der sidder han i sin Fløiels Morgendragt, græsk Hue, røde Tøfler, lænet tilbage i Gynge-stolen, lytter til Bønnen, ydmyger, afslaaer eller tilkaster Slavinden sit Tørklæde, alt som det behager ham — — Jo, Leyser er en Magt, for hvis Dom der ikke gives Appel. Vinder jeg ikke et godt Navn i hans Skole, samler jeg idetmindste Erfaring, det er Barrer

jeg vil mønte ud i Penge, naar de bedre Dage komme.“

„Og Deres Mand deroppe, i hvilken Forbindelse staaer han med Leyser?“

„I samme Forbindelse som en lille Mus med Katten, der holder den i sin Pote. Leyser gjemmer hans pantsatte Kjæde, Ringen, Billedet, Leyser har hans Forskrivninger, om to Dage ere de udløbne, Panterne blive solgte, Bennet Løbelton spadserede i Slutteriet. Der er ingen Naade og ingen Frelse for ham.“

„Ikke!“

„Ingen Naade og ingen Frelse,“ gjentog Carl Bagger bestemt. „De kan stole paa mit Ord. Sagen er jo ogsaa i fuldstændig Orden: Den, der ikke kan betale sin Gjæld, maa tage Følgerne, som de falde. Bennet gaaer i Slutteriet, fordi han er en Stodder, den ærlige Leyser faaer Lov til at gaa løs paa Gaden, fordi han er en rig Mand; han nyder borgerlig Hæder og Agtelse, modtager Indbydelser fra Prindser og Grever, reiser udenlands med for-dægtige Baand i sit Knaphul, kalder sig Colonel og Medlem af „Athenæum“ paa Visitkortet. — Igaar var vi i Selskab hos Prinds Ferdinand,

imorgen skal vi spise Frokost paa Skydebanen med Hans Majestæt Kongen, iovermorgen lade vi os vælge til Borgerrepræsentant.“

„Borgerrepræsentant!“ gjentog Grossereren smilende, „troer De?“

„Ja Gu' troer jeg det. Vi staa paa Listen, vi har vore Forbindelser og veed, hvordan man skal sikre sig Stemmer.“

Vægteren raabte nede paa Gaden.

„Klokken er allerede Ti,“ sagde Grossereren og reiste sig. „Tiden løber hurtig i Deres Selskab. Jeg maa gaa.“

„Jeg skal ogsaa i Forretninger,“ sagde Carl Bagger. „De vente mig nede i Snaregade i et stort Concilium. — Nu har De besøgt mig, saaledes seer jeg ud, døm mig skaansomt, husk paa, at de strængeste Moralister altid ere de, der istedetfor Blod have Thevand i deres Aarer, eller de, som Vorherre aldrig skikkede i Fristelse, eller de, der ere blevne saa aflægs og visne, at de ikke kunne synde mere. Ja, De ryster paa Hovedet, naar vi skilles, slaar De Dem for Brystet, som Manden i Biblen, og takker Dig Gud, at jeg ikke er som denne Tolder! men deri gjør

De Uret. Jeg har aldrig været dukket saa dybt ned i Vildfarelsens Mudder, at jeg ikke hørte Svalen synge over mit Hoved. Det Liv, jeg fører, er snarere en Skole end en Ulykke og trænger ikke til nogen Apologi. For at kunne skildre, maa De have levet, det vil sige: kæmpet, savnet og lidt, være bleven knuget til Jorden i Smerte, have inddrukket Liden-skabens glødende Aande, grædt i Forsagelse, jublet i Himmerigs Lykke; har De ikke det, kan De gaa hen og hæng Dem, om De vil; men De lærer min Salighed aldrig at fortælle hvad De ikke selv har følt. — God rolig Nat, Hr. Grosserer!“

Idet de skiltes paa Hjørnet af Gaden, vendte Carl Bagger sig om mod den Gamle. Han havde gaaet nogle Øieblikke i Tavshed ved hans Side. Hans Udtryk og Sprog var ikke mere det samme. „Endnu et Ord.“ hviskede han blødt og bønligt. — „Har De virkelig den Magt, som man paastaaer, kan De gjøre Noget for Bennet, saa glem ham ikke, hører De. De skal være velsignet derfor.“

Grosserereren lod til at blive meget over-rasket. „Men jeg kjender jo ikke Deres

Bennet,“ sagde han. „Jeg veed ikke, hvad han er for En. Jeg har ingen Ting med ham at bestille. Vil De sige til Major Leyser, at jeg ønsker at tale med ham oppe paa mit Kontor imorgen tidlig. Farvel!“

Carl Bagger blev staaende og saae efter ham, han rystede paa Hovedet. „Der gaaer nu den gamle Mand og smiler saa polisk og bilder sig ind, at han har baaret sig overordentlig fiffigt ad. Han kommer for at besøge mig, spørger om sin statsvidenskabelige Artikkel — ja vist! det var alligevel blot Bennet, han vilde vide Besked om. — Lad ham kun blive i Troen — blot han hjælper min Polak.“

Næste Formiddag kom en Mand op til Grosserereren. Han var klædt i en sort Fløiels Ridejakke, snevre graa Benklæder, Knæstøvler af lakeret Læder forsynede med store, klirrende Sølvspor. Under Armen bar han en lang Ridepisk. En lille, fin Sløife af Dannebrogordenen var heftet i Frakkens øverste Knap-hul. De sørgelige Rester af hans eget Haar vare skjulte under en fyldig, sortebrun og krøllet Paryk, Øienbryn og Kinds-kæg vare

farvede i samme Nuance, lidt mere rødligt nærmest Huden. Pande, Kinder og den yderste Spids af Næsen viste en Mængde smaa Fordybninger og lyse Mærker, som kunde antages for Kopar, hvis de ikke havde haft en uhyggeligere Oprindelse. Smilet omkring hans kjødfulde Læber vidnede om en sorgløs Selvtilfredshed. Han nynnede en Livjægermarsch, idet han gik op af Trapperne og lod sine lange Sporer klirre.

„Jeg er Major Leyser,“ sagde han til en ung Pige med store, dristige Øine. „Grossereren har ønsket at tale med mig.“

„Der er Nogen inde hos Grossereren,“ svarede Pigen.

„Varer det længe? — min Tid er knap.“

„Jeg skal spørge ad!“ — Dermed forsvandt hun i det næste Værelse.

Lidt efter aabnede Grossereren Døren og stak Hovedet ud. „Naa, er det Dem,“ sagde han. „Goddag, goddag! Ja, De kommer til at vente noget. Sid ned saalænge.“ Dermed lukkede han atter Døren. Leyser følte sig fornærmet over denne Modtagelse, han rumsterede med Blade og Aviser, saae paa Male-

rierne, gik til Vinduet og tog igjen fat paa sin Livjægermarsch, idet han slog Takt paa Ruden. Denne Gang fløitede han.

Det varede temmelig længe, og Majorens Utaalmodighed steg. Han saa paa sit kostbare Gulduhr, som han bar i en lang og pralende Kjæde, gik op og ned ad Gulvet og slog paa Støvlerne med Ridepisken. Han havde næsten ventet en Time, da Grosserereren endelig aabnede Døren og lukkede en lille, daarligklædt Person ud; derefter vendte han sig til Majoren, smilte og sagde: „Nu er jeg til Deres Tjeneste, vær saa god, kom indenfor. — Hvad skal den Pisk til? Troer De, jeg holder Hestestald her?“

Jeg rider hver Morgen af Sundheds Hensyn og fik ikke Leilighed til at klæde mig om. — Min Tid er kostbar,“ tilføjede han, da Grosserereren vedblev at betragte ham, „de vente mig hjemme.“

„Naa ja! hvad saa? min Tid er ogsaa kostbar, men jeg kan dog tale med Dem.“

Leyser var yderlig opbragt, — denne Tone, disse ligefremme og hensynsløse Ord — „og saa byder han mig ikke engang en

Stol!“ — „De har ønsket at tale med mig,“ ytrede han kort og heftig, „hvad er til Tjeneste?“

Den Anden vedligeholdte sit spottende og overlegne Smil, hans sorte Øine vare ufravendt heftede paa Majoren, der søgte at undgaa dette forskende Blik og efter Sædvane aldrig saae paa den, han talte med.

„Ja vist,“ sagde den Gamle, „jeg har ønsket at snakke lidt med Dem, for Deres egen Skyld naturligvis. — De vil jo lade Dem vælge til Borgerrepræsentant imorgen.“

„Sagen er mig temmelig ligegyldig,“ forsikrede Leyser. „Man har foreslaaet mig det, gjentagende, næsten paatrængende, — Folk af megen Betydning og Indflydelse, jeg vægrede mig i Begyndelsen, siden fik de mig til at sige Ja. — Saaledes forholder det sig.“

„Naa, jeg tænkte det nok. De kan være ganske rolig, De skal ikke blive valgt, det lover jeg Dem, ikke engang nævnet blandt dem, vi bringe i Forslag.“

Majorens Ansigt havde forandret sit Udtryk, det blev mere venligt og forekommende. Han tav og saae for første Gang op paa Grosseren.

„Hvorfor tier De? hvad seer De paa?“

„Det er dog mærkværdigt, hvor De har konserveret Dem,“ sagde Leyser, „for ti Aar siden spiste vi sammen hos Bagge paa Bellevue — De husker maaske, Deres Familie kjørte hjem i min Vogn. — De seer akkurat lige saa frisk og livlig ud som dengang.“

„Jeg vilde ønske, jeg kunde give Dem Deres Kompliment tilbage! men jeg synes ikke, De har konserveret Dem. — Hvad angaaer det forresten fremmede Folk, hvordan jeg seer ud? — Vi ere altsaa enige: De bryder Dem ikke om at blive valgt, og jeg sletter Dem ud af Listen. Rent ud sagt, jeg vilde heller ikke bryde mig om at blive bragt i Forslag eller udsætte mig for offentlig Omtale, hvis jeg var i Deres Sted.“

„Jeg nyder dog Gudskelov temmelig Anseelse blandt mine Medborgere,“ svarede Leyser. „Jeg kjender i en Hast Ingen af dem de kunde vælge, som er mere inde i vore kommunale Forhold, end jeg. Det er Dem maaske bekjendt, kjære Hr. Grosserer, at jeg har bevæget mig i de forskjelligste Stillinger og bestandig fulgt alle Stadens Anliggender med den

dybeste Interesse. Jeg har været skatteydende Borger i en lang Aarrække, Huseier, Handelsmand, Skibsrheder, kæmpet mig frem ved egne Fortjenester til den ansete og hæderlige Stilling, jeg nu indtager.“

„Ja, De har havt meget at kæmpe imod, jeg veed det nok, Ulykken løb i Hælene paa Dem.“

„Jeg overvandt den,“ tilføiede han med et selvbevidst Smil.

„Som Huseier brændte Deres Gaarde; — hvordan var det, maatte De ikke flere Gange op for Bræstrup i den Anledning? — nei, det er sandt! for de hyppige Ildebrande slap De, det blev ved Rygtet; men som Skibsrheder forliste Deres Fartøier saa ofte, at der nok tilsidst blev anlagt Sag mod Dem.“

Leyser brast i Latter, en tvungen og modbydelig Latter, under hvilken hans Læber bleve hvide. „Der har aldrig været Tale om Svig,“ svarede han heftig, „man forlangte min Forklaring, ikke videre.“

Grosserereren sad og saa paa ham. Leyser undveg dette gennemtrængende Blik; han legede med sin Uhrkjæde.

„Det var en lang Forklaring,“ vedblev den Gamle. „De var jo anholdt i henved otte Dage.“

„Kun i to, høist tre, ikke flere,“ forsikrede Majoren.

„Ja, lad os ikke tale mere derom. Selv den Bedste af os har havt sin Svaghedstime og begaaet en Handling, som han ønskede at kunne kalde tilbage. Ulykken er, at nu rippe de op igjen i disse gamle Historier — Menneskene ere saa onskabsfulde. En, som formentlig er bange for Deres Fortjenester, har sendt mig en lang Klamamus, — hvor er den, se blot! fem tætskrevne Sider, som han vil have i Bladene,“

Det raader De ham vel fra kjæreste Hr. Grosserer!“

„Det raader jeg ham fra, naturligvis, jeg fortæller ham, hvad De har sagt mig, at De slet ikke bryder Dem om at blive valgt til Borgerrepræsentant. — Men der er en anden ubehagelig Sag, som ogsaa er kommen paa Bane i disse Dage, den med de fire unge Mennesker, De veed nok! — Bræstrup fortalte mig det iaftes oppe i Kongens Klub. Kammer-

herre Svales Søn og tre andre pæne Mænds Børn har udstedt Vexler til Dem med falske Endossementer. De var vidende derom, — jo vist var De. De paastaa, at De selv gav Ideen til de forlorne Underskrifter og lod de unge Mennesker gaa ind i den anden Stue, medens De skrev dem, — saa tog De Renter, — to hundrede Procent, det er dog lovlig glubsk. — Bliver den Sag ikke neddyssset, vil den volde Opsigt; der skal være nogle Beviser mod Dem, graverende Beviser, og De vil bestemt miste noget af den borgerlige Hæder og Anseelse, De nylig talte om.“

„Men jeg forsikrer dem.“ — udbrød Leyser høitideligt.

„Kom bare ikke med Deres Forsikringer. Jeg er i Morgendragt, De ogsaa, er det saa værd, vi gjøre os store for hinanden. Der er jo Ingen, som hører, hvad vi sige.“

„De vil ikke gjøre mig Skade!“ udbrød Majoren ydmyg og krybende.

„Hvor kan det falde Dem ind, min gode Mand; Jeg har Andet at bestille end at rode op i Skandalen. Saalænge De holder Dem skjult paa Deres første Sal i Sværtegade, kan

Ingen se Dem, det er først, naar De flytter til første Sal paa Gammeltorv, at De falder Folk i Øinene, og der vil De jo ikke op, har De sagt. Men jeg glemte, at De har Hastværk og Klokken er bleven mange. Jeg har ikke mere at sige. — Farvel!“

Leyser bortfjernede sig med dybe Buk. Han bød Grossereren Haanden, den Gamle syntes ikke at bemærke det.

„Det er sandt,“ sage han idet han lukkede Majoren ud, „der boer nok en Polak i samme Hus som De, jeg troer, han hedder Bennet Løbelton, Cigarmager, eller saadan Noget; han skylder Dem Penge. Hvad er det for en Person?“

„Det er dog mageløst, som Grossereren veed Besked om Alt. Intet kan være skjult for Dem. — Vist kjender jeg ham. Det er en Pjalt, ruineret i Bund og Grund, der er Intet ved ham.“

„Ikke det; man skal ikke dømme Andre saa strengt, naar man selv trænger til Skaansel. Jeg har ondt af den stakkels Fyr, han seer saa godlidende ud. — Jeg kunde have Lyst til at gjøre Noget for ham, naar jeg blot

vidste, hvordan det skulde ske paa bedste Maade.“

„Han staaer ikke til at redde,“ svarede Leyser bestemt.

„Ikke med to hundrede Procent, det forstaaer jeg nok,“ sagde den Gamle smilende.

Næste Morgen ringede det paa hos Grossereren.

Pigen aabnede Døren, en Mand stormede ind, trængte hende tilbage og ilede uden at agte paa hendes Forestillinger, ind i det næste Værelse. Grossereren sad ved sit Arbeidsbord, han skød Brillerne op over Panden og reiste sig forbavset. Bennet Løbelton stod for ham, bleg, skjælvende; det lange Haar strittede ud til alle Sider.

„Jeg er reddet!“ raabte han, „frelst! — Han kaldte mig ned til sig, det var min Dødsdom, troede jeg. Han sønderrev Vexlerne, gav mig Ringen, Kjæden, Portrættet tilbage, jeg har dem her, her allesammen“ han lagde Haanden paa sit Bryst, — „og det er Dem, nægt det ikke . . . Carl Bagger har fortalt det Det er Dem, jeg kan takke derfor Hvor De skal være priset og velsignet.“

Taarerne strømmede ned over hans blege Kinder, medens han fremstammede disse Ord, hans Øine funklede, der laa en ubeskrivelig Jubel i hans Stemme. Han slyngede sine Arme om Grossererens Skulder, knugede ham ind til sig og lod sig derefter glide ned, indtil han knælede for hans Fødder.

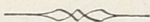
Den gamle Mand stred imod af al Magt, men det forslog ikke. Han rystede paa Hovedet, hans smaa kloge Øine bleve fugtige; han smilede og sled sig endelig løs fra Bennet, idet han sagde:

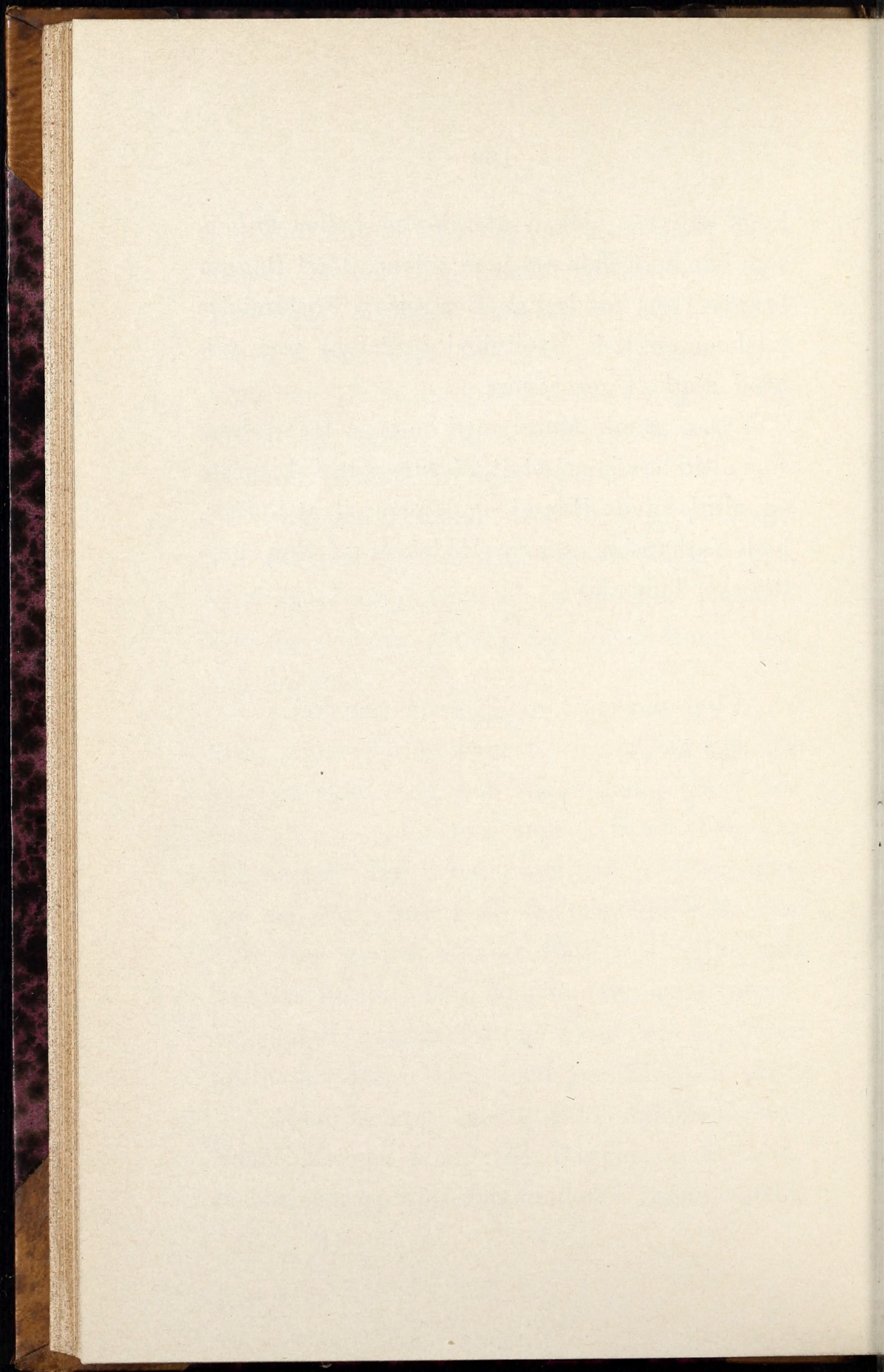
„Lad mig være! er han gal hvad gaaer der af ham? , Jeg kjender ham jo ikke, jeg har ingen Ting gjort for ham Lad mig dog i Fred, forrykte Menneske! Jeg vidste nok, at Leyser ikke var saa slem, som Folk fortalte,“ tilføiede han lidt efter med et ironisk Smil. — „Gaa nu, jeg har travlt. Han kan komme igjen iaften, saa skal vi snakkes ved om, hvad der kan gøres for ham. Hører han, mød her Klokken sex.“

Men Bennet mødte ikke Klokken sex. Næste Morgen kom Carl Bagger og fortalte, at han var sporløs forsvunden. Ingen anede,

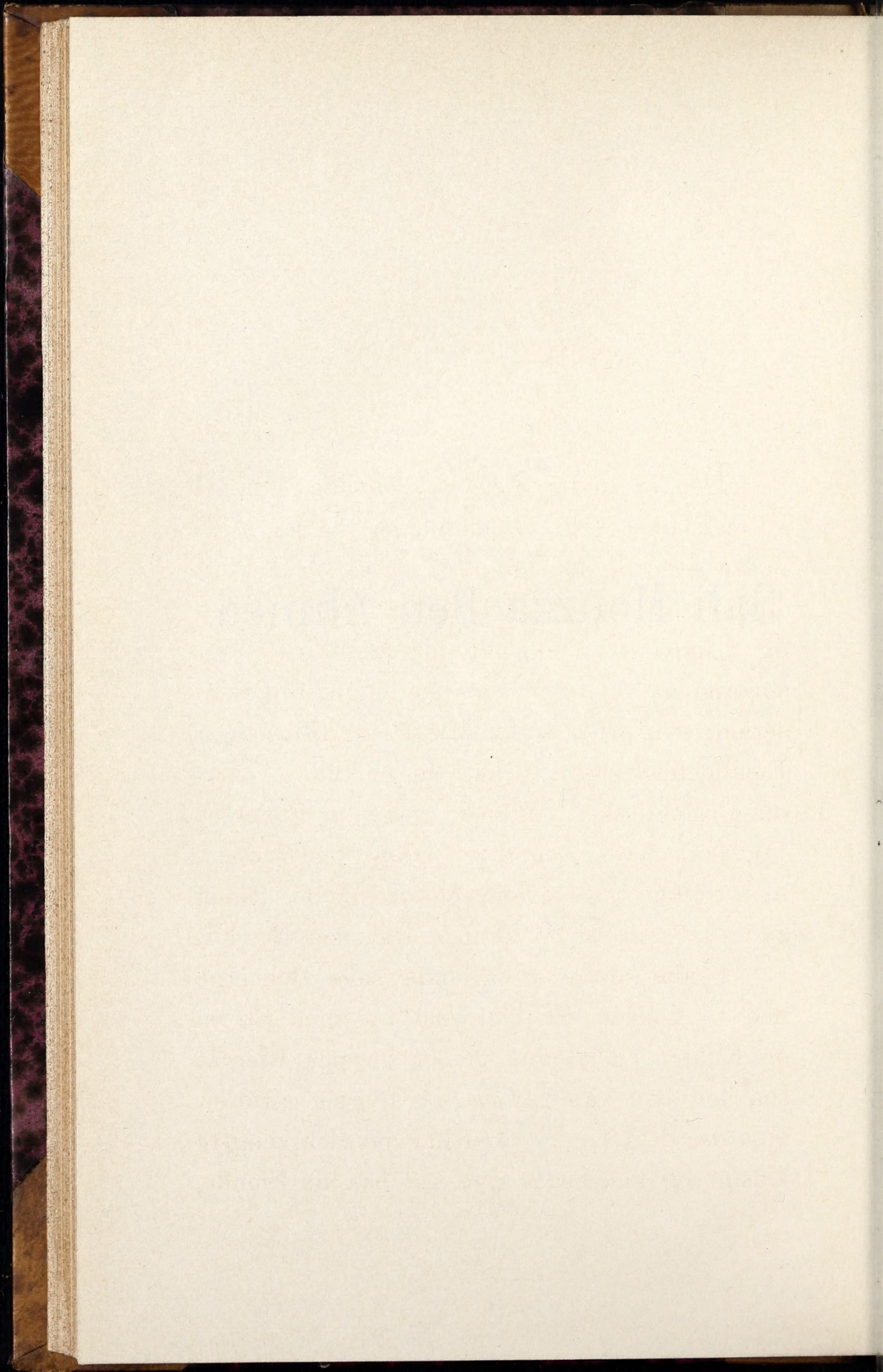
hvor han var bleven af; der er heller Ingen, som har hørt Tale om ham siden. Carl Bagger bragte hans pludselige Bortreise i Forbindelse med en politisk Urolighed i Polen, som udbrød nogle Uger senere.

Den gamle Mand med de graa Haar, han, som altid havde noget at udsætte, altid skjændte og altid havde Haand og Hjerte til at hjælpe, hed Nathanson, senere Redaktør af den berlingske Tidende.

Sidi Mouzza Ben Ahmed.

Det er under Sydens glødende Himmel i Landskabet Tell, vi befinder os, og jeg vilde ønske, jeg kunde give et friskt og fyldigt Indhold af det, jeg her skal skildre. Egnen og Landet er ubekjendt for Læseren. Personerne ny og fremmede, vor lovpriste Civilisation, som arbejder for Massen og tilintetgjør Eiendommeligheden, har endnu ikke berørt disse Mennesker, Sønnen gaaer i Faderens Fodspor, hans Begreber, Dragt og Vaaben, hans Skikke og Sædvaner ere de samme. Tiden synes at staa stille foran deres smaa Hytter.

I alle andre Bjerglande søge Beboerne ned til Dalene for at finde Læ mod Storm og Kulde, Kabyleren kryber op paa Bjerget saa høit han kan komme, og bygger altid sit Hus paa dets Tinde. Der har han den længste Udsigt og kan bedst give Agt paa sin Fjende,

der oppe fra kan han ogsaa lettest forsvare sig. En uigjennemtrængelig Kaktushæk omgiver Landsbyen, en kreneleret Ringmur med smaa Glamhuller, hvorigjennem der bekvemt lader sig stikke en Bøssepipe, indhegner enhver Bygning som en Fæstning. Det ene Hus ligner altid det andet i Form og Udseende, den Riges er blot lidt hvidere kalket og lidt mindre forfaldent end den Fattiges; — ingen Udsmykning, ingen Plan, ingen Stil; — med dette tavse og mørke Folk, uden Skriftsprog, uden Historie, og hvis Herkomst kun Formodningen kan udfinde, have Kunst og Videnskab Intet at bestille.

De Franske søge forgæves at komme dem i Møde, de have bygget Skoler og Værksteder for dem, kaldt dem ned fra deres Bjerge og givet dem Lærere i Agerbrug og flere Haandværksfag. Saa kom de, mistroiske og sendrægtige, — de begreb Hadet, men ikke Forsoningen, — deres Haand havde bestandig været udstrakt mod Alle, de mente, at Alles ogsaa maatte være mod dem igjen, saa modtog de og lærte, hvad de havde Brug for,

dernæst forsvandt de, men vendte ikke senere tilbage og kom aldrig de Fremmede nærmere.

„Hvad vil de her, de blege Kristne?“ spørger Kabyleren. „Hvem har kaldt paa dem? De fornægte vor hellige Profet, de bygge Forter over vore Landsbyer, de lave Veie over vore Fædres Grave. Mellem os og dem kan der ikke være noget Forbund, den sorte Kuskus (Krudtet) tier nu, den vil tale igjen siden.“

De finde sig altsaa kun i de Fremmedes Nærværelse fordi de ere tvungne dertil, de betragte deres Gjerning uden at efterligne den, blande sig imellem dem paa Markeder og Festdage, med en Holdning og en Mine som en Konge, i en Klædning som en Tiggers. Byerne indeslutte dem, de samme Love forene dem, men i Tanke, Sind og Attraa vedblive de at være adskilte. De Franske støie og larme, Kabyleren derimod holder af Ro og Ensomhed, han søger sig en solbeskinnet Plet og ligger der den halve Dag, ørkesløs og tavs, medens hans Hustru og Døtre arbeide ude paa Marken. Hvad han tænker og drømmer om, naar hans store, blaasorte Øine stirre op

mod de flyvende Skyer, det betroer han Ingen. Hans Tankekreds naaer imidlertid vist sjelden udenfor det daglige Livs Fordringer. Selv med sin nærmeste Nabo Araberen, giver han sig ikke af, han laaner hans Sprog og beder i hans Tempel, men gifter sig aldrig i hans Stamme, han haaner ham og grynter ad ham for at betegne det Dyr, han sammenligner ham med.

Marskalkinde Mac Mahon, hvis Gemal tidligere var Gouvernør over Algerien, indbød fire af Kabylernes Høvdinger til et af sine Selskaber. I denne Kreds af Landets første Familier, hvor Alt var dem nyt og fremmed: Sprog, Form og Sæder, hvor hele den moderne Forfinelse, Luxus og Raffinement straaled dem i Møde, toge de sig ud som forklædte Fyrster, der vare komne for at se paa et Skuespil, uden selv at deltage deri. Alles Blikke vare rettede paa dem. Marskalkinden viste dem en udsøgt Opmærksomhed, Algiers feterede Skjønheder sendte dem deres mest bedaarende Smil, Generalens Tolk, en intelligent og elskværdig Personlighed, der bærer det danske Navn Skovsbo, bød dem Snustobak

af en stor Daase, en Opmærksomhed, de vare meget ivrige i at modtage. Vist er det ogsaa, at de gjorde en udmærket Virkning i dette Selskab. Deres ranke Holdning, den mørke, broncerede Hudfarve, Dragten, Dolken og Sablen, paa hvis Ryg den Ene havde filet et dybt Mærke for enhver dræbt Fjende, alt dette skilte dem paa en fordelagtig Maade fra de Øvrige. Indhyllede i deres snehvide Burnus, holdt de sig stille og iagttagende i en Krog af Salen og betragtede derfra den dansende, leende og snakkende Sværm, som omgav dem. Af og til bøiede den Ene sig over mod sin Sidemand og tilhviskede ham et Ord i disse forunderlige, dybe Strubetoner, hvoraf deres Sprog bestaaer. Et Træk med Skuldren, eller en svag Bevægelse med Hovedet, var den Andens Svar. Undertiden foer et lidenskabeligt Blik, skarpt og funklende som en Lynstraale, hen over Mængden for at hefte sig paa en bestemt udkaaret Gjenstand, forøvrigt tilkjendegav intet Udbrud deres Forundring over det, de saae og hørte. Deres Miner udtrykte en Ro, en Kulde og Lige-gyldighed, som om det var en Hverdagssag

for dem at spadsere omkring paa Marskalkindens bonede Gulve.

Kun et Øieblik fornegtede denne Værdighed sig. En af dem havde en ny Burnus paa, hans Sidemand stod lidt og betragtede den, han bøiede sig ned og løftede Tøiet i Veiret for nærmere at bese dets Finhed og tilkjendegav dernæst sit Bifald med et Smil og et Nik. En bar i sit Bælte, foruden Dolken, et stort, blankt poleret Tombaksuhr, som han temmelig hyppig og iøinefaldende tog frem, „for at se hvad Klokken var.“ Hans Sidemand havde Æreslegionens Kors, heftet i et langt Baand uden paa sin Burnus. Tilfældig eller med Forsæt præsenterede han uafbrudt den Side for Selskabet, hvor Korset hang, og undlod ikke af og til selv at kaste et veltilfreds Blik paa sit Hæderstegn.

Hans Sidemand var en høi og gulbleg Skikkelse, hvis sorte Skæg begyndte at blive graat. Han stod tavs og mørk i sin Krog og stirrede frem for sig uden dog at give Agt paa Noget. Der var i hans skarpe og rynkede Aasyn et Udtryk, der ligesom udbredte Kulde omkring ham. Folk vidste Meget at fortælle

om denne Mand. Hans Navn var Sidi Mouzza Ben Ahmed. Han havde været Abd El Kaders Løitnant og trofaste Ven, fulgt ham og kæmpet ved hans Side paa alle hans eventyrlige Tog. Da Emiren endelig overgav sig, sluttede ogsaa Kabyllhøvdingen Forlig med Seirherrerne og bragte sin Stamme til at underkaste sig. Han var nu Chef og Dommer for det arabiske Bureau oppe i Fort Napoleon.

„Hvem er din Slægt?“ spurgte en Fremmed ham, da de en Aftenstund mødtes oppe paa Fæstningen.

Sidi Mouzza stod og saa ud over det vilde og udstrakte Landskab opad mod Djurdjurabjerget, hvis Fod Aftenen allerede havde indhyllet i en graablaa Taage, medens dets kløftede Tinder glimrede og funkledede i en gylden Farvepragt, beskinnet af den synkende Sol.

„Hvorfra stammer Du, Sidi Mouzza?“

Den gamle Høvding syntes at vaagne op af en Drøm, han rettede sit aandsfraværende Blik mod Spørgeren med en ubeskrivelig Høihed og strakte Haanden ud i Retning mod de smaa Landsbyer, han stirrede hen over.

„Se frem for Dig,“ svarede han. „Alle de Byer, Du øiner herfra op til Djurdjura, have lystret min Fader; Mændene kom, naar han kaldte. Her, hvor de byggede Fortet, laa Imaïrernes By, hist over Aïth Iraten, dernede Aïth Fraousen. — De, der herskede over alt dette, var min Slægt.“ Dermed vendte han sig bort, støttede Hovedet paa Hænderne og gav sig atter til at stirre ud over Egnen, uden at agte videre paa den Fremmede.

Nedenfor Fæstningen ligger en lille, hvidkalket Marabut, derhen gik Sidi Mouzza daglig og bad længe og hensunken i dyb Andagt paa Stedet; alt Øvrigt lod til at være ham ligegyldigt, Verden og dens Anliggender berørte ham ikke mere, den Ærefrygt, Kabyleren viste ham, gjengjældte han ikke, Ven og Fjende gik forbi ham, uden at han lagde Mærke dertil. — Var det Anstrengelser, Sløvhed eller gennemlevede Lidenskaber, der havde givet hans Aasyn dette kolde og forstenede Præg? Det er vanskeligt at sige. Naar man nærmere betragtede det fine Net af Rynker, som laa om hans Øine, og lagde Mærke til de skjælvende og vibrerende Træk

omkring hans smalle og blege Læber, fik man Indtryk af, at der maatte være gaaet en dyb Smerte, et forfærdeligt Drama gennem denne Mands Liv.

En Dag for mange Aar siden havde Sidi Mouzza ladet sit Hus kalke og strø grønne Blade udenfor Indgangen. Nede i Nizzi Ouzou blev der købt Forraad af Kjød og Mel; det var, som om han beredte en Fest, Ingen vidste for hvem. Om Aftenen gik han over til sin Nabo, den gamle Omar Ben Zamun, en af de rigeste Kabylere i Landsbyen, en anseet Mand tillige, som kjendte Loven og skiftedes med Sidi Mouzza til at være Kadhi oppe i Bureauet. Omar lod bringe Piber og Kaffe udenfor og bød sin Gjæst tage Plads paa Maatten ved hans Side. Ingen af dem talte til hinanden, begge sad med deres Piber og pustede Røgskyerne op i den blaa Luft og stirrede paa Svalerne, som kredsede hen over dem, eller betragtede Hestene, som gik løse omkring i Landsbyen. En ung, utilsløret Kvinde kom henimod Stedet. Da hun saae Sidi Mouzza paa Bænken, drog hun Klædet

ned over Ansigtet og gjorde en dyb Bøining, før hun forsvandt i Huset.

„Hun er voxet godt,“ bemærkede Mouzza.
„Til Sommer bliver det fjorten Aar siden, Du kom og fortalte mig, at din Kvinde havde født hende.“

Omar nikkede. Sagen forholder sig rigtig.

„Pigebørn koste mange Penge,“ vedblev Mouzza.

„De betale dem igjen af deres Medgift.“

„Sønner ere dog bedre.“

„Naar de skikke sig vel,“ svarede Omar.
Bedre en død Søn end en vanartet, siger Profeten.“

Sidi Mouzza tav lidt, der var Noget i denne Ytring, maaske blot i den skarpe Tone, som ikke behagede ham. „Min Søn kommer hjem imorgen,“ sagde han lidt efter. „Han er Spahi i de Fremmedes Korpser.“

„Jeg veed det,“ svarede Omar ligegyldig.

„Han har faaet Medaillen og vil blive Løitnant, det vil sige Chef for sin Afdeling.“

„Havde min Søn levet, vilde han være bleven Skriftlærd,“ ytrede Omar, „det var ogsaa godt.“

Der drog en Sky over Sidi Mouzzas Aasyn, denne sidste Hentydning behagede ham heller ikke. „Jeg vil gifte min Søn med din Datter,“ udbød han pludselig; „hvor meget forlanger Du for hende?“

„Min Datter er saa ung endnu.“

„Var det bedre, hvis hun var gammel?“

„Min Datter Aza væver Burnus, som ingen Anden. Folk komme inde fra Bordj Menäiel og Flissæ oum el Lil og spørge om dem.“

„Det er godt for det Hus hun føres til, hun har ogsaa en kløgtig Fader at slægte paa.“

„Aza broderer smukke Punge i Silke og Skind, som de sælge i Algier til høie Priser.“

„Hvorfor fortæller Du mig, hvad jeg veed? — Omar Ben Zamun, jeg spurgte Dig, hvad hun skal koste i Medgift for min Søn, Ali Kassi.“

Omar svarede ikke, han sad og saae til Siden, som om han vilde undgaa at møde sin Vens Blik. Mouzzas Ansigt blev blegere, hans Øine lynede. „Det er Mouzza Ben

Ahmed,“ sagde han, „Herre over Landet, som spørger Dig.“

„Ligner Ali Kassi sin Fader?“ spurgte Omar endelig. „De tale om ham i Tizzi Ouzou, han drikker Vin og holder sig til de Fremmedes Skikke. Han bliver Spahi, siger Du, er det bedre end at holde Profetens Lære?“

„Ali Kassi er saa ung,“ svarede den gamle Høvding; „naar han tager sig en Kvinde, vil han bo hos os og glemme de Fremmede. Hvor meget skal det være?“

„1200 Francs er ikke for meget,“ ytrede Omar.

„1200 Francs er det Dobbelte af hvad enhver anden Kvinde vilde koste; men hun er af din Slægt, og jeg vil ikke tinge. Vi gaa til Jøden og lade ham skrive Brevet.“

„Hvorfor haster det? Solen synker nu og Mørket falder paa, lad os tøve til imorgen.“

„Jeg vil sove paa en god Handling,“ sagde Mouzza, „imorgen kommer Ali Kassi hjem, saa skal min Gave være rede.“

„Godt,“ svarede Omar, „lad det ske, som Du vil, 1200 Francs og saa den ringe Sum

for at skrive Kontrakten. — Vi gaa til Jøden iaften.“

Med disse Ord lagde han sin Pibe, og de to Venner vandrede ned igjennem Gaden.

Jøden er en Magt i Algerien, tilsyneladende alle Mands Tjener, i Virkeligheden alle Mands Herre. Intelligent, aarvaagen og utrættelig, har han efterhaanden tilegnet sig Handelens og Industriens vigtigste Fordele. Han befatter sig med Alt, naar det blot bringer Indtægt, idag køber han Ulden af 2000 Faar, imorgen ligger han paa Tæppet udenfor sin Bod og falbyder Safianstøfler og ægte Rosenolie, som han selv laver. Han er indsmigrende og tjenstfærdig, klynger sig til den Staaende og vender sig bort fra den Faldne, men slipper aldrig sit Offer, før det har betalt ham ethvert Buk, enhver ydmyg Hilsen.

Den Mand, Sidi Mouzza og hans Ven søgte, boede nede i en lille Gyde bag Kasernen. Da han saae dem komme, stod han op, lagde sine Tøfler, Koralbaand og falske Uhrkjæder til Side og modtog dem med dybe Buk og en Strøm af smigrende Ord og Hilsner. Efter at have hørt deres Ærinde, førte han dem

ind i Huset, hvor Tjenere og Børn bleve sendte bort til forskellige Sider for at bringe Piber Tobak og Kaffe.

„Hvad forlanger Du for at skrive den Kontrakt?“ spurgte Omar.

„Forlanger!“ gjentog Jøden, „hvem er jeg, at jeg skulde forlange Noget af Eder. I er Kadhi og Dommer og kan gjøre mig en Villighed en anden Gang. Betal mig, hvad det stemplede Papir koster, saa er det godt.“

„Du skal betales efter din Taxt,“ sagde den gamle Høvding. „Det er for Sidi Mouzza, Du skriver.“

„Som I behager,“ svarede Jøden med et nyt Buk. „Luk Boden, min Søn Isak, og tag Varerne ind. Jeg handler ikke mere iaften.“ Dermed satte han sig til at skrive, hvad de Andre dikterede. 1200 Francs var Omars Fordring, han holdt sig til sit Ord; men mente blot, at Pigens Moder, efter Skik og Brug, ogsaa tilkom en Gave, den satte han selv til 200 Francs, og Sidi Mouzza indvilligede i Alt. Jøden maatte blot af den Grund skrive Brevet om igjen. Dernæst forlangte Omar, at der skulde tages to Afskrifter

af Kontrakten. Efterat Alt var bragt til Ende, lagde Omar sit Papir sammen og stak det til sig.

„Vi underskrive imorgen,“ sagde han, „naar din Søn kommer hjem. Det er bedre saaledes.“

Sidi Mouzza gjorde Indvendinger, han vilde helst have Sagen afgjort iaften, men Omar blev ved sin Paastand.

Da Jøden skulde betales, sagde han: „Det koster Ingenting, men siden I nøde mig til at tage Penge efter min Taxt, maa jeg rette mig derefter, hvorfor skulde saa mægtige og ansete Herrer ogsaa tage mod Gaver af en fattig Jøde? — Først bliver det 7 Francs for det stemplede Papir, dernæst tilkommer mig 5 Francs for min Uleilighed, det er billigt; men jeg maatte skrive Kontrakten om igjen, det bliver fem Francs til, jeg regner det dog kun for tre, dernæst maatte jeg tage to Afskrifter, det gjør sex Francs, saa meget betaler den fattige Lastdrager mig her paa Pladsen. De høie Herrer ville ikke give mindre.“

Jøden blev betalt, og de to Venner skiltes, hver med sin Kontrakt i Lommen.

Næste Dag kom Ali Kassi hjem. Det var et ungt Menneske med mørkebrun Hudfarve, et lille, sort tilspidset Skæg, sorte og lynende Øine. Han tog sig udmærket ud i sin hvide og røde Spahidragt og Medaillen i et langt Baand uden paa Knappen. Han var desuden en fuldendt Rytter. Sidi Mouzza havde staaet udenfor sin Dør og seet efter ham fra den tidlige Morgen, hans sædvanlige Værdighed og Kulde forsvandt for Øieblikkets Lykke ved at have sin Søn igjen. Hvor var hans Aasyn forandret, han lignede sig ikke selv, fulgte ham overalt, kjærtegnede hans Hest, beundrede hans Vaaben og lyttede med dyb Andagt paa de vidunderlige Historier, Ali gav til Bedste.

Mouzzas Hus var lille og trangt, delt i to Rum, i det ene stod Hestene, mellem dem og Herskabet var der ophængt et stort Tæppe af flettet Straa. Tre uhyre Lerkrucker gjemte Forraadet af Korn og Agern, midt paa Lergulvet var der tændt et Baal, over hvilket Kaffekjedlen hang, i Nærheden af denne havde Mouzza lagt en Bunke tørrede Faareskind og

bredet et broget Tæppe over dem til Leie for Ali. Den unge Spahi sad og saae sig omkring i dette tavse og tilrøgede Rum, uden Lys, uden Sol, han havde saalænge været vant til Kasernens luftige Sale, til Kammeraternes Spøg og Latter. Han gabede.

„Fatter! jeg kjeder mig morderlig! — Jeg maa hen og hilse paa en Sergent fra Dra el Mizan, som jeg har Bud til,“ sagde han, efterat have røget en Mængde Cigarer og vraget alle de Retter, Faderen satte frem for ham.

„Imorgen!“ sagde Sidi Mouzza.

„Skal vi gaa lidt op og se dem smede i Beslagskolen?“ spurgde han hen paa Eftermiddagen.

„Imorgen!“ gjentog Mouzza.

„*Foudre!*“ raabte han lidt efter. „Jeg maa strax op og melde mig hos Kommandanten paa Fortet. Det havde jeg rent glemt. Er det værd, Du gaaer med? Jeg vil helst gaa alene.“

Men Sidi Mouzza vilde med, og de fulgtes ad op til Fæstningen. Ali gik ind i Bureauet, Sidi Mouzza satte sig ned paa Stentrappen udenfor og ventede. Han saae efter Enhver, der kom, men Ali lod sig ikke tilsyne. Der

gik en Time og der gik to. Det begyndte at mørknes. Sidi Mouzza sad endnu paa Trappen, sammenbøiet og tavs, og tegnede Figurer i Sandet med sin Stok. Ali kom ikke.

„Hvem venter I paa, Kadhi?“ spurgte en Ordonnans, som flere Gange var gaaet ud og ind ad Porten. — „Eders Søn! — ja saa!“ — Ordonnansen brast i Latter. „Den Satans Knekt har dreiet Jer en Knap, han er gaaet for over to Timer siden, — listet sig ud ad den anden Port, nu sidder han oppe hos Marketeren paa Bjerget og svirer med sine andre Kammerater, der kan I træffe ham.“

Sidi Mouzza drog Hætten dybere ned over sit Hoved og vandrede op til Marketeren. Vinduerne stode aabne, indenfor var Stuen fuld af Soldater; Latter og Sange lød ham i Møde. Ali Kassi sad ved et Bord omgivet af en Flok lystige Kammerater, han havde hængt sin Burnus hen paa Væggen, knappet Uniformen op, drak og røg Cigarer, fortalte Nyt fra Algier og omfavnede Opvartningspigen. En Række af tømte Vinflasker stod opstillet foran dem, der blev bragt flere Flasker, klinket og sunget, Alt

var Larm og Latter og Jublen. Sidi Mouzza stod udenfor i Maanelyset og saae ind ad Vinduet, han lænede sig til Muren, indhyllet i sin Burnus, hans mørke og haarde Træk røbede en uendelig Smerte.

Der kom en Mand op ad Trappen, som førte fra Gaden til Marketenderens Bod paa Bjerget. Han listede sig varsomt og lydløst som en Skygge fremad og standsede lidt fra Sidi Mouzza, medens han bøiede sig hen mod de aabne Vinduer, saaledes at han kunde iagttagte Alt, hvad der foregik inde i Boden. Manden var Omar Ben Zamun. Da han havde seet hvad han vilde, tog han et Papir frem af sin Burnus, sønderrev det i flere Stykker og gav det til Mouzza. Derefter vendte han sig bort og forlod Stedet, uden at der blev vexlet et Ord imellem dem. Det sønderrevne Papir var Alis Ægteskabskontrakt.

Lidt efter slog Klokken ti nede i Kirken. Hornblæserne kaldte Soldaterne hjem til Kaserne, og Gensdarmen bankede paa Marketenderens Skodder til Tegn paa, at han skulde lukke.

Da Ali Kassi kom ud af Boden, gik Sidi

Mouzza hen til ham og lagde sin Haand paa hans Skulder.

„Ah! er Du der,“ sagde Ali lidt forvirret og stammende. „Ja, jeg blev opholdt deroppe, jeg kunde ikke finde Kommandanten. — Sludder! — Der kom nogle flinke Kammerater, de nødte mig til at følge med dem, aldeles imod min Villie. Lad os gaa hjem, kom og tag mig under Armen. — Sikke Trapper her, saa steile som et Kirkespir. — Naada, Fatter! hvor vi har moret os, og hvor det er rart, jeg kom hjem til Dig. — Jeg siger ikke Mere. — Imorgen begynde vi paa en Frisk. — Er det ogsaa sandt, — virkelig sandt, — at Profeten har forbudt os at drikke Vin? — Hvorfor sagde han da til Druerne, at de skulde gro lige for Næsen af os? — Hvad for en Vin holder Du mest af? — Ja, Du drikker nu ikke Vin, men jeg sætter nu, at Du skulde til det engang, hvad vilde Du saa foretrække, Chablis eller Portvin? — Sikke Veie paa denne hvide Kalkgrund, glatte som et Speil, det er plat umuligt at holde Balance paa dem.“

Sidi Mouzza stod stille, Maanelyset faldt klart og tindrende ned over hans Aasyn, han

saae forfærdelig bleg og lidende ud. „Der oppe ligger din Stammefader Amokrans Grav,“ sagde han og pegede paa den lille Marabut-grav udenfor Fortet.

„Rigtig!“ sagde Ali, „der ligger han, det gamle Skind. — Ja vist, det var den Gang, men de Satans Franskmænd vende op og ned paa Alt. Reise de maaske til Mekka, løbe de med bare Ben op til de hellige Grave, kile de paa for at være første Mand ved Bønnen — dog ere de ligesaa tykke og fede som vi.“ Sidi Mouzza drog heftig sin Arm bort fra Ali. Hvad han hørte, var utroligt, umuligt. „Naa, naa, Fatter!“ vedblev den glade Spahi, „sæt nu ikke saadant et muggent og fortrædeligt Ansigt op. Imorgen gaa vi sammen til Marabutten, hører Du, kom og tag mig under Armen igjen, jeg skal remse alle de Bønner op for ham, som jeg kan huske, det kan maaske være godt at faae sig saadan en Tur igjen for een Gangs Skyld. Lad os nu blot se, vi stavre hjemad, jeg skal sove.“

Næste Morgen stod Ali op for at strigle sin Hest. Han glemte Morgenbønnen, til Sidi Mouzza bredte sin Burnus ud foran ham og

knælede ned paa Jorden. „Det er sandt,“ sagde han, „den Passage havde jeg rent glemt. Jo, man kommer ud af Vane med saadant Noget.“ Dermed knælede han ned og bad ved sin Faders Side. Saa sang han Brudstykker af Marseillaisen, medens han redte Hestens Manke, og fortalte Historier til de Fremmede, som kom forbi paa Gaden.

„Fatter, Fatter!“ sagde han, „lad dog være at se saa mørk og malisjøs ud, idag skal vi hen og høre paa Vagtparaden, saa maa jeg et Løb op til Kommandanten, — paa Ære! det forlangte han. Det varer blot et Øieblik, saa skal vi ned og se dem arbeide i den polytekniske Skole, Du gaaer med, det kan blive morsomt, hvad!“

„Sidi Amokrans Grav!“ sagde Mouzza.

„Ja vist, det er sandt, men det opsætte vi bedst til iaften, der er saa langt derhen, og Solen brænder paa den hvide Vei, vi vilde smelte begge To som Tællelys.“

„Vi gaa derhen strax,“ sagde Sidi Mouzza med høi Røst og et Udtryk, som Ali forstod at tyde.

„Godt,“ sagde han, „siden det endelig

skal være. Vi gaa derhen strax.“ Han heftede sin Burnus om sig og fulgte med Mouzza.

Nede paa Veien kom en Flok syngende Zouaver gaaende. Da de saae Ali og den gamle Kadhi, sloge de Kreds om dem, bød Spahien velkommen og lykønskede ham til Medaillen. Han maatte absolut følge med hen til Vinhandleren, to Skridt herfra, for at de kunde drikke paa hans Sundhed. Han behøvede endelig ikke selv at drikke med, naar han blot var tilstede. Ali saa paa sin Fader, dernæst op til Marabuttens Grav. Det var en velkommen Leilighed til at slippe fri for den.

„Du hører jo, de nøde mig til det,“ hviskede han, „De Satans Mennesker! man kan ikke undgaa dem, — blot et Øieblik, blot fem Minuter, Du. Jeg er strax tilbage igjen. Jeg smager ikke Vin, ved min Ære! den duer ikke saa tidlig paa Dagen, blot en lille, bitte Kognak, den kradser bedre.“

Sidi Mouzza holdt fast i Kappen, hans Øine skøde Lyn, hans blaahvide Læber udstødte Ord, som Ali ikke hørte, Kammeraterne havde faaet ham hver under sin Arm og droge bort med ham til Vintapperens Bod. Sidi

Mouzza fulgte efter dem, han stod udenfor og ventede.

Solen skinnede, Fuglene sang, henad Veien droge Skarer af Kabylere og franske Kolonister, som paa belæssede Heste og Muldyr bragte Levnetsmidler op til Fæstningen. Kjøreveien var den Gang endnu ikke anlagt. Inde hos Vinhandleren sang og larmede de, det var det samme Optrin som igaar, blot under en anden Belysning. Og ligesom igaar kom Omar Ben Zamun listende forbi Stedet, forsigtig og skulende og kiggede ind ad Vinduet uden at sige Noget. Mouzza gjorde en dyb Hilsen for ham, den Anden lod, som om han ikke saae det. Da han vilde gaa, traadte Mouzza i Veien for ham, hans Læber skjælvde som i Krampe.

„Du har modtaget min Hilsen,“ sagde han, „giv mig den tilbage igen.“

„Jeg har Intet modtaget og Intet at give tilbage,“ svarede Omar og forlod Boden. Lidt efter kom Ali ud.

„Nu op til Amokrans Grav,“ sagde Faderen.

„Lad gaa, siden det ikke kan være anderledes. Ikke skulde Du først have Lyst til en

lille Kognak? — blot to Draaber, Fatter, det styrker og letter paa Humøret.“

„Afsted,“ sagde Mouzza og tog ham under Armen. Derpaa vandrede Fader og Søn op ad den hvide Landevei til Marabuttens Grav.

Henimod Middag saae Omar Sidi Mouzza gaa alene gjennem Gaden, langsom og værdig, som han pleiede. „Følg med,“ sagde Mouzza. „Igaar begyndte din Maaned, det er Dig som nu er Kadhi.“

„Hvorhen kalder Du mig?“

„Det skal Du faae at vide.“ De to Gamle fulgtes ad op til Marabuttens Grav.

„Hvad skal det betyde?“ spurgte Omar.

„Der ligger en død Mand omme paa den anden Side,“ sagde Mouzza.

Omar gik derhen. Udstrakt i Sollyset laa Ali Kassis Lig, hans Ansigt var indhyllet i Kappen. Da Omar drog Kappen til Side, saae han Skaftet af en bredbladet Kniv, hvis Klinge var stødt fra Ryggen ind i Brystet paa den Døde. Sidi Mouzza stod og rystede, han havde vendt sig til Siden for ikke at se paa den Døde.

„Hvem har gjort dette?“ spurgte Omar.

„Det maa Du udfinde, i denne Maaned er Du jo Kadhi. Det er ogsaa Dig, som skal lade Liget bringe hjem i mit Hus.“

„Saa er det vist bedst, Du først gemmer den Kniv der,“ sagde Omar, „man kunde ellers let kjende den. Dit Mærke staaer paa Skaftet, saavidt jeg kan skjelne.“ Idet han drog Kniven ud af Saaret og rakte den til Mouzza, foldede han begge sine Arme over Brystet, bøiede sig ned til Jorden for ham og berørte hans Burnus med sine Læber.

Nu gav han ham hans Hilsen tilbage.

Sidi Mouzza skjælvede, hans hvide Tænder skinnede ud imellem de smalle Læber, idet han gjorde et Forsøg paa at smile, og hviskede:

„Bedre en død Søn end en vanartet! Var det ikke saa, Du sagde?“

Derefter drog han varsomt Kappen over den Dødes Ansigt og fulgte med Omar tilbage til Byen.

